

विश्वासीहरूको निम्ति लेखिएको
पवित्र बाइबलको टिप्पणी

यशैयाको पुस्तकको टिप्पणी

विलियम म्याक डोनाल्ड

Title of the English Original:

**Believer's Bible Commentary by William
MacDonald**

Indian Publisher of the English Original:

**Authentic Media, Medchal Road, Suchitra
Junction, Secunderabad – 500 067, India**

ISBN of the English Original: ISBN 9789381905593

Copyright of the English Original: © 1995 by Christian
Mission in Many Lands, Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Copyright of the Nepali translation: © 2017 by Christian
Mission in Many Lands, , Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Publisher of the Nepali translation:

जीवन मार्ग प्रकाशन
पी.ओ. बक्स नं. २३
पी.ओ. कालिम्पोङ्ग - ७३४३०१
दार्जीलिङ्ग, पश्चिम बंगाल
भारत

Please visit our webpage for additional literature.

These publications are available as pdf files from:

www.nbcinepal.org

or write to: nbcinepal@gmail.com

यशैयाको पुस्तकको भूमिका

‘यशैयाचाहिँ हिब्रू भविष्यवक्ताहरू र हिब्रू लेखकहरूमध्ये सबैभन्दा महान् भविष्यवक्ता र लेखक हुन् । तिनले प्रयोग गरेको भाषाको बैभव, चमकदमकले युक्त अलङ्कार, बहुविज्ञता र शोभाले पूर्ण शैलीको दृष्टिमा यशैयाको पुस्तक अतुलनीय छ । यसकारण ठीक प्रकारले तिनलाई ‘पुरानो नियमका भविष्यवक्ताहरूको प्रमुख’ भन्ने नाम दिइएको छ ।’

श्री मेरिल एफ. अङ्गर

क) ग्रन्थ-सूचिमा यस पुस्तकको विशिष्ट स्थान

इसाई संस्कृति मन पराउने पर्यटकहरूलाई आयरल्याण्डको सुन्दर राजधानी डब्लिनमा प्रायः एउटा घर देखाइन्छ, जुन घरमा सबैभन्दा ठूला सङ्गीतका रचनाहरूमध्ये उत्कृष्ट रचनाको प्रथम प्रदर्शन भएको थियो । किनकि इस्वी संवत् १७४२ सालको अप्रिल महिनाको १३ तारिखको दिनमा श्री जर्ज फ्रेड्रिक ह्यान्डेलको ‘मसीहा’ नामक सङ्गीतको रचना त्यहाँ पहिलो पल्ट प्रदर्शन गरिएको थियो ।¹⁾ कुनै पनि समभदार व्यक्तिले सङ्गीतको हिसाबले ह्यान्डेलको यस रचनाको उत्कृष्टताको विषयमा कहिल्यै कुनै प्रश्न वा शङ्का गरेको छैन; तर यस सबैभन्दा प्रसिद्ध ओरटोरिओका शब्दहरूको बारेमा कसो हो ? यी शब्दहरू सबै परमेश्वरको वचनबाट लिइएका हुन्, विशेष गरी पुरानो नियमबाट मसीहका कतिपय भविष्यवाणीहरू लिइएका हुन् । अनि यस सङ्गीतका शब्दहरूमा²⁾ सबैभन्दा बढी योगदान गर्ने व्यक्ति यशैया हुन् – ती भविष्यवक्ता, जो एक हिब्रू लेखक थिए, जो आफ्ना मसीह आउनुभन्दा सात सय वर्ष पहिले

बाँचेका थिए, जुन मसीह येशू ह्यान्डेलका मसीह, तपाईंका र मेरा मसीह पनि हुनुहुन्थ्यो र हुनुहुन्छ । यी यशैयाले पुरानो नियममा सबैभन्दा लामा, सबैभन्दा सुन्दर र सबैभन्दा धेरै मसीह सम्बन्धित भविष्यवाणीहरू लेखे ।

ख) यस पुस्तकको लेखक को हुन् ?

यशैया एउटा हिब्रू नाम हो, जसको अर्थ ‘परमप्रभु मुक्ति हुनुहुन्छ’ अथवा ‘परमप्रभुको मुक्ति’ हो । यी यशैया नाम गरेको व्यक्ति आमोसका छोरा थिए । अनि यी यशैयाले एउटा दर्शन पाएका थिए, जुन दर्शनचाहिँ यस पुस्तकमा प्रस्तुत गरिन्छ । आलोचकहरूले आफ्ना सिद्धान्तहरूद्वारा यशैयाको पुस्तक टुक्राटुक्रा पार्न खोजे । यसकारण हामीले अरू बेलामा भन्दा बढी यस पुस्तकको विस्तृत परिचय दिनेछौं ।

अ) यशैयाको पुस्तकमा भएको एकता

तथाकथित ‘उच्च निरूपण’ गर्नेहरूका केही सिद्धान्तहरू छन्, जुन सिद्धान्तहरू एक सय वर्षदेखि परिकल्पनाको रूपमा होइन, तर तथ्यको रूपमा सिकाइएका छन् । अनि धेरै समूहहरूले यी परिकल्पनाहरू तत्कालै मात्र

तयार छन्। जानकारीको निम्ति हामी यी परिकल्पनाहरूमध्ये केही उदाहरण पेश गर्छौं, जस्तै: मोशाले पेन्टटुक लेखेनन् रे, दानियलले दानियलको पुस्तक लेखेनन् रे, पत्रसले पत्रसको दोस्रो पत्र लेखेनन् रे, प्रेरित पावलले पाष्टरीय पत्रहरू^३ लेखेनन् रे, अनि यशैयाले आफ्नो पुस्तकको पहिलो भाग अर्थात् १-३९ अध्यायको खण्ड मात्र लेखे रे।

यशैयाको पुस्तक एउटा ठूलो ग्रन्थ हो, जुन चाहिँ मसीह सम्बन्धित भविष्यवाणीहरूले पूर्ण छ, (विशेष गरी त्यस भागमा, जुन भाग आलोचकहरूअनुसार अरू लेखकहरूले लेखे); अनि यस पुस्तकबाट नयाँ नियममा धेरै पल्ट उद्धृत गरिएको छ; यसकारण हामीलाई के लाग्छ भने, यस आलोचनात्मक प्रश्नको विषयमा हामीले विस्तृत जवाफ दिनुपर्छ। यसर्थ हामी साधारण खीष्ट-विश्वासीहरूको निम्ति लेखिएको पुस्तकको स्तरमा भन्दा बढी यहाँ यसको जवाफ दिनको निम्ति ठाउँ लिन्छौं।

यशैयाको सम्पूर्ण पुस्तक एकैजना लेखकको रचना हो। यो हाम्रो दृष्टिकोण हो, जसको निम्ति हामीले सकारात्मक तर्कहरू पेश गर्छौं; त्यसपछि यशैयाको पुस्तकको एकताको विरुद्धमा उठाइएका जति तर्कहरू छन्, ती तर्कहरूको एक-एक जवाफ दिन्छौं।

१) इतिहास र परम्परा साक्षी छन्

अठारौं शताब्दीको अन्तसम्म प्रायः सबै यहूदी र इसाई विद्वान्हरूले यशैयाको पुस्तक एकजना अति प्रतिभाशाली लेखक अर्थात् आमोसका छोरा यशैयाले लेखेको विस्तृत भविष्यवाणीको रूपमा स्वीकार गर्थे। तर इस्वी संवत् १७९५ सालमा श्री जे. सी. डोडरलाइनले यशैया ४०-६६ अध्यायको खण्ड 'ड्युटेरो-यशैया' अर्थात् 'दोस्रो यशैया'को रचना भएको कुरा प्रस्ताव गरे।

हो, होशियारीसाथ पढ्ने सबै पाठकहरूले शताब्दीहरूदेखि यशैया १-३९ अध्यायको खण्ड र ४०-६६ अध्यायको खण्डको बीचको सामग्री र दृष्टिकोणमा भिन्नता भएको कुरा देखे; तर यी खण्डहरू लेख्ने फरक-फरक लेखकहरू यी भिन्नताहरूको माग हुँदै होइन। यसको निम्ति कुनै आवश्यकता छैन। अनि इस्वी संवत् १८९२ सालमा श्री बी. डूमले यशैया ५५-६६ अध्यायको खण्डको निम्ति 'ट्रिटो यशैया' अर्थात् 'तेस्रो यशैया'को सुभाउ दिएर यशैया ४०-६६ अध्यायको खण्ड अर्थात् टुक्र्याए र यस खण्डमा भएको एकता अस्वीकार गरे। अनि अर्भे कोही-कोही मानिसहरू छन्, जो यसमा अर्भे पनि सन्तोष हुँदैनन्, र जसले यशैयाको पुस्तक अर्भे बढी टुक्राहरूमा टुक्र्याउन खोज्छन्। आम्मा हो, यशैयाका लेखकहरू कति भए कति! तर उदारवादी इसाईहरूको बीचमा प्रायः दुईजना अथवा तीनजना लेखक भएको धारणा सकारिन्छ।

तर कुनै अधिल्लो परम्पराले दुईजना वा दुईजनाभन्दा बढी लेखकहरूको कुरा कहिल्यै सुभाउ दिएन; वास्तवमा, यशैयाको पुस्तक एकैजना लेखकको रचना हो भन्ने धारणा पुरानो हो; यसमा सबै एकमत छन् र कसैले यो धारणा चुनौती दिएन।

२) नयाँ नियम साक्षी छ

भजनसंग्रहको पुस्तकबाहेक यशैयाको पुस्तकचाहिँ नयाँ नियममा सबैभन्दा बढी उद्धृत गरिएको पुरानो नियमको पुस्तक हो; अनि यशैयाको पुस्तकका लेखक एकैजना हुन् भन्ने कुरा सधैं बुझिन्थ्यो; यसमा कहिल्यै कसैलाई शङ्का भएन। अनि यशैयाले बोलेको भविष्यवाणी अर्थात् यशैयाको पुस्तकको दोस्रो खण्डबाट क) बत्तिस्मा दिने यूहन्नाले उद्धृत गरे, जस्तै: मत्ती ३:३, लूका ३:४; यूहन्ना

१:२३; ख) मत्तिले उद्धृत गरे, जस्तै: मत्ती ८:१७, १२:१८-२१; अनि ग) प्रेरित यूहन्नाले उद्धृत गरे, जस्तै यूहन्ना १२:३८-४१; अनि घ) प्रेरित पावलले उद्धृत गरे, जस्तै: रोमी ९:२७-३३ र १०:१६-२१। यसमा विशेष ध्यानमा राख्ने कुरा यूहन्ना १२:३८-४१ पदको खण्ड हो, जहाँ यूहन्ना १२:४१ पदमा यसो लेखिएको छ: 'उहाँको महिमा देखेर उहाँको विषयमा बोल्दाहुँदि यशैयाले यी कुराहरू भने' (पद ४१)। किनकि यस पदमा यशैयाको पुस्तकको सन्दर्भ मात्र दिइएन, तर यशैयाको पुस्तक लेख्ने लेखक यशैया नै हुन् भन्ने कुरा स्पष्टसँग लेखिएको छ। यशैयाले देखेका र लेखेका कुराहरू के थिए त? यूहन्ना १२:३८ पद-अनुसार उनले यशैया ५३:१ लेखे, जुन पद यशैयाको दोस्रो खण्डमा छ; अनि यूहन्ना १२:३९-४० पदअनुसार उनले ख्रीष्टको महिमा देखेर यशैया ६:१० पद लेखे, जुन पद यशैयाको पहिलो खण्डमा छ।

३) यशैयाको पुस्तकमा क्रमागत रूपरेखा र प्रगतिमा भएको एकता

यशैयाको पुस्तकमा क्रमागत रूपरेखा र लगातार बग्ने अनुक्रम छ। तब यशैयाको पुस्तक दुईजना वा दुईजनाभन्दा बढी लेखक-हरूका लेखहरूको संग्रह भएको सिद्धान्त हामीलाई विश्वास गर्न गाह्रो पर्छ।

४) कविताको परम महानता

यशैयाको पुस्तकको दोस्रो खण्डको लेखमा उत्कृष्ट सुन्दरता छ; तब तिनीहरूको अनुमानअनुसार पाँच सय साल ख्रीष्टपूर्व जिएका यशैयाजस्तै अदभुत प्रतिभायुक्त लेखकको नाम हराइसकेको तर्क हाम्रो निम्ति विश्वासलाग्दो सुनिँदैन। किनभने 'साना भविष्यवक्ताहरू' नामक सबै पुस्तकहरू अति

साना छन्, र पनि ती सबै पुस्तकहरूका नाम-हरू तिनीहरूका लेखकहरूका नामअनुसार राखिएका छन्।

५) मृत सागरका बेरुवा पुस्तकहरूले के भन्छन्?

ख्रीष्टपूर्वको दोस्रो शताब्दीमा लेखिएका बेरुवा पुस्तकहरू छन्, जुन चाहिँ 'मृत सागरका बेरुवा पुस्तकहरू'को नामले चिनिन्छन्। यी बेरुवा पुस्तकहरूमा यशैयाको पुस्तकको एकप्रति पनि थियो। अनि यस पुरानो पाण्डुलिपिमा चालीस अध्यायपछि एउटा विभाजन आएको निम्ति कुनै सङ्केत पाइँदैन।

आ) यशैयाको पुस्तक एकजना लेखकको रचना हो भन्ने एकताको विरुद्धमा उठेका तर्कहरूको एक-एक जवाफ

यशैयाको पुस्तकको अखण्डित एकताको विरुद्धमा उठेका तीनवटा मुख्य तर्कहरू छन्: १) ऐतिहासिक दृष्टिकोणबाट उठेको तर्क, २) यशैयाको पुस्तकमा प्रयोग गरिएको भाषाबाट उठेको तर्क र ३) ईश्वरशास्त्रबाट उठेको तर्क।

१) ऐतिहासिक दृष्टिकोणबाट उठेको तर्क

यशैयाको पुस्तकका दुईवटा मुख्य खण्डहरू छन्: यशैया १-३९ अध्यायको खण्ड र यशैया ४०-६६ अध्यायको खण्ड। प्रायः सबैले यसमा आफ्नो सहमति जनाएका छन्। अनि यशैया ३६-३९ अध्यायहरूमा ऐतिहासिक अन्तराल पनि छ। यस सिलसिलामा एउटा चाखलाग्दो कुरा छ: यशैया १-३९ अध्यायहरूले पुरानो नियम प्रतिबिम्ब गर्छन् र यशैया ४०-६६ अध्यायहरूले नयाँ नियम प्रतिबिम्ब गर्छन्, अँ, तिनीहरूका सङ्ख्याहरूमा पनि कुरा मिल्छ: पुरानो नियमका उनन्चालीस पुस्तकहरूको निम्ति

६ □ यशैयाको पुस्तकको टिप्पणी

यशैया १-३९ अध्यायको खण्डमा उनन्चालीस अध्यायहरू छन् भने, नयाँ नियमको एक-एक पुस्तकको निम्ति यशैया ४०-६६ अध्यायको खण्डमा एक-एक अध्याय छ। तर यो संयोगको फल हुन सक्छ; किनकि पवित्र आत्माको प्रेरणाले लेखिएको मूल लेखमा अध्यायहरू छुट्ट्याइएका थिएनन्।

यशैया १-३९ अध्यायको खण्डमा प्रस्तुत गरिएको दृष्टिकोण पूर्व-निर्वासनको दृष्टिकोण हो अनि यशैया ४०-६६ अध्यायको खण्डको दृष्टिकोण निस्सन्देह बेबिलोनको निर्वासन-पश्चात्को दृष्टिकोण हो। तब एउटा प्रश्न उठ्छ: के यशैयाले भावी भविष्यमा पुगेर यस भविष्यको दृष्टिकोणबाट लेख्न सके? धेरै आलोचकहरूले 'तिनले यसो गर्न सकेनन्' भन्छन्। तर यर्मिया, दानियल र हाम्रा प्रभु येशूको विषयमा कसो हो? यर्मिया र दानियलले ठीक यही गरे, र हाम्रा प्रभु येशूले मत्ती १३ अध्यायमा पनि यही गर्नुभयो।

अनि ठीक छ, हामी एक क्षण मानिलिऔं, कि यशैया ४०-६६ अध्यायको खण्ड ख्रीष्टपूर्व ५०० सालतिर लेखियो। तब यस पुस्तकको रङ्ग र रस किन बेबिलोनीय भएन? यस पुस्तकको गन्ध बिलकुल पलेस्टाइनको हो।

२) यस पुस्तकमा प्रयोग गरिएको भाषाबाट उठेको तर्क

आलोचकहरूको कुरा हो: यशैयाको शुरुको भागको शैलीभन्दा 'दोस्रो यशैया'को शैली फरक छ। 'तिमीहरूको परमेश्वर भन्नुहुन्छ: "सान्त्वना देओ, मेरो प्रजालाई सान्त्वना देओ!"'; अनि हामी सबैजनाले उक्त यशैया ४०:१ पददेखि यस पुस्तकको छुट्टै भाग शुरु भएको मानिलिन्छौं। तर यसको भिन्न शैली-बाट के बुझिन्छ भने, यी लेखकको सीप निक्कै बहुमुखी भएको हुनुपर्छ; किनकि यो भिन्न शैली यसको प्रमाण हो। प्लेटो, मिल्टन

र शेक्सपियरहरूले पनि आफ्ना शैलीहरू अचम्म प्रकारले बदली गर्न सके, तिनीहरूको लेखको विषयवस्तुअनुसार। तब यशैया ४०-६६ अध्यायको खण्डमा मसीहको महिमित सान्त्वना प्रमुख विषयवस्तु भएको हुनाले यसको शैली किन फरक भएको हो, सो स्पष्ट बुझिन्छ। यसको निम्ति अरू कुनै कारण चाहिँदैन।

अनि यशैयाको पुस्तकका दुईवटा अथवा तीनवटा भागहरूको बीचमा शैलीको हिसाबले धेरै समानताहरू पनि छन्। अनि यी सानातिना कुराहरूमध्ये धेरैको निम्ति हिब्रू भाषाको ज्ञान आवश्यक पर्छ; तर यशैयाले यस पुस्तकभरि प्रयोग गरेका वाक्यांशहरूमध्ये एउटाचाहिँ 'परमप्रभु, इस्राएलका पवित्र जन' हो; यो एक ईश्वरीय नाम हो।

३) ईश्वरशास्त्रबाट उठेको तर्क

आलोचकहरूले आफ्नो धारणाअनुसार छुट्ट्याएको 'पहिलो यशैयाको पुस्तक' र 'दोस्रो यशैया'को पुस्तकको बीचमा ईश्वरशास्त्रको हिसाबले परस्पर विरोध गर्ने कुराहरू छन् भन्ने सुभाउ गर्दैनन्; तर तिनीहरूको विचारमा 'दोस्रो यशैया'को प्रकाश बढी विकसित भएको छ। (के गर्ने? क्रमविकासवादको हानिकर शिक्षा केवल जीवविज्ञानमा मात्र होइन, तर अरू सबै विषयहरूमा पनि लागू गराइएको छ। तिनीहरूको भनाइअनुसार यशैयाले आफ्नो खण्डमा परमेश्वरको महिमामा जोड दिए, तर 'दोस्रो यशैया'ले चाहिँ परमेश्वरको अनन्त गुणमा जोड दिए अरे। तर वास्तवमा कुरा यस्तो छ: भविष्यवक्ता मीका यशैयाको समकालीन व्यक्ति थिए; अनि उनले लेखेको पुस्तकमा तथाकथित 'दोस्रो यशैया'को पुस्तकमा प्रस्तुत गरिएका विचारहरूसित मिल्ने उस्तै विचारहरू समावेश गरिएका छन्)।

यी तीनवटा तर्कहरूमध्ये ईश्वरशास्त्रीय तर्कचाहिँ सबैभन्दा कमजोर तर्क हो; तर यस ईश्वरशास्त्रीय तर्कबाट तिनीहरूका सिद्धान्त-हरूको वास्तविक कारण के हो, सो बुझिन्छ: अलौकिकताको विरोध ।

यशैयाले एउटा समयमा कोरेसको नाम लिए, जुन समयमा कोरेस जन्मिन अर्भे शताब्दीहरू बाँकी रहेका थिए । अनि श्री फ्लेवियस जोसेफसले के भने भने, यशैया ४५ अध्यायमा आफ्नो विषयमा पढेर कोरेस निक्कै प्रभावित भए । ५)

जुन खण्डहरूको विषयमा तिनीहरूले 'यी त पछि थपिएका खण्डहरू हुन्' भनेर भन्छन्, ती खण्डहरूमध्ये धेरैमा विशेष भविष्यवाणीहरू लेखिएका हुन्, जुन भविष्यवाणीहरू पूरा भइसके । तब यसबाट के स्पष्ट हुन्छ: अलौकिकताको विरोध तिनीहरूको भुकाउ र पूर्वाग्रह हो । यसकारण तिनीहरूले यशैयाको पुस्तक लेखिएको अधिल्लो मिति स्वीकार गर्ने सक्दैनन् ।

तर परमेश्वर सर्वज्ञानी हुनुहुन्छ; यसकारण उहाँलाई आफ्ना भविष्यवक्ताहरूद्वारा भविष्यको बारेमा विस्तृत भविष्यवाणीहरू गर्न कुनै समस्या हुँदैन ।

यसकारण बुभुहोसः उक्त सिद्धान्तहरूले विभिन्न इसाई समुदायहरूभित्र घुस्न सके ता पनि कुरा स्पष्ट छ: उहिलेको प्राचीन, अचल धारणा सठीक हो, जुन धाराणाचाहिँ इभान्जेलिकलहरूको बलियो, तर्कसिद्ध ठहर हो । यशैया १:१ पदले भनेअनुसार यशैयाको सम्पूर्ण पुस्तक आमोसका छोरा यशैयाले लेखेका हुन् ।

ग) यस पुस्तकको लेखे मिति के हो ?

ख्रीष्टपूर्व ७४० सालमा यशैयाले आफ्नो सेवकाई शुरु गरे, जुन सालमा राजा

उज्जियाहको मृत्यु भएको थियो (यशैया ६:१) । तिनको निक्कै लामो सेवकाईचाहिँ प्रायः यहूदामा सीमित रह्यो । तिनको सेवकाई चारजना राजाहरूका शासनकालहरूमा भएको थियो: उज्जियाह र योतामका शासनकालमा, जो प्रायः असल राजाहरू थिए, अनि आहाजको शासनकालमा, जो एक दुष्ट राजा थिए, अनि हिजकियाहको शासनकालमा, जो धेरै असल राजा र भविष्यवक्ता यशैयाको व्यक्तिगत मित्र थिए । यशैया ३७:३७-३८ पदहरूमा यशैयाले सनहेरिबको ख्रीष्टपूर्व ६८१ सालको मृत्युको कुरा लेखेका हुनाले तिनी कम्तिमा ख्रीष्टपूर्व ६८० सालसम्म बाँचेका हुनुपर्छ; यसकारण तिनको सेवकाई निक्कै लामो, अँ, साठी वर्ष भएको थियो होला । अनि परम्पराको कुरा विश्वास गर्नु हो भने, यशैयाको मृत्यु दुष्ट राजा मनस्सेको शासनकालमा भएको थियो ।

घ) यस पुस्तकको सन्दर्भ र यसको विषयवस्तु के-के हुन् ?

'यशैया' भन्ने नामको अर्थले यस पुस्तकको मुख्य विषय के हो, सो बताइदिन्छ: मुक्ति परमप्रभुबाट आउँछ । यस भविष्यवाणीरूपी पुस्तकमा मुक्ति भन्ने शब्द छब्बीस पल्ट उल्लेख गरिएको छ; तर अरू सबै भविष्यवक्ताहरूका पुस्तकहरूमा मुक्ति भन्ने शब्द केवल सात पल्ट उल्लेख गरिएको छ । अनि यस मुक्तिको विषयले यस पुस्तकको एकता दर्साएको छ । किनभने यशैया १-३९ अध्यायको खण्डले मुक्ति मानिसको ठूलो आवश्यकता भएको कुरा स्पष्ट पार्छ भने, यशैया ४०-६६ अध्यायको खण्डले परमेश्वरले आफ्नो अनुग्रहमा मुक्तिको प्रबन्ध गर्नुभएको कुरा खुलस्त पार्छ ।

भविष्यवक्ता यशैयाले इस्राएली जातिलाई चेताउनी दिए: तिनीहरूको दुष्टताको खातिर तिनीहरूलाई दण्ड दिइनेछ; तर परमेश्वरले

८ □ यशैयाको पुस्तकको टिप्पणी

आफ्नो अनुग्रहमा एक भावी दिनमा यहूदी-हरूको निम्ति र अन्यजातिहरूको निम्ति पनि एकजना मुक्तिदाताको प्रबन्ध गर्नुहुनेछ।

राजनीतिक हिसाबले सानो इस्राएल देश घरिघरि दुईवटा शक्तिशाली देशहरूको पन्जामा पर्न गयो; किनकि इस्राएलको उत्तरमा अश्शूरको राज्य थियो, जसको उदय भइरहेको

थियो भने, दक्षिणमा मिस्र देश थियो, जसको शक्ति घटेको थियो। अनि यस पुस्तकको पछिल्लो भागमा भविष्यवक्ता आत्मामा दुई सय वर्ष उताको भविष्यमा पुग्छन्, र बेबिलोनको शक्तिशाली राज्यले भावी दिनहरूमा के-के गर्नेछ, सो विषयमा भविष्यवाणी गर्छन्।

रूपरेखा

खण्ड १) यशैया १-३५ : यशैयाको समयमा आइपर्ने सजाय र आशिषको विषयमा दिइएका भविष्यवाणीहरू

क) यशैया १-५ : यहूदा र यरूशलेममाथि आइपर्ने न्यायहरू, साथै बीच-बीचमा महिमाका फलकहरू देखा परेका

अ) यशैया १ : इस्राएली जातिको विरुद्धमा परमेश्वरको मामिला के हो ?

आ) यशैया २-४ : शुद्ध पारिएपछि भावी आशिष आउँछ

इ) यशैया ५ : इस्राएली जातिको पापको निम्ति तिनीहरूलाई दिइएको दण्ड

ख) यशैया ६ : यशैयाको बोलावट, तिनको शुद्धीकरण र तिनको नियुक्ति

ग) यशैया ७-१२ : इम्वानुएलको पुस्तक

अ) यशैया ७ : मसीहको आश्चर्यमय जन्म

आ) यशैया ८-१० : मसीहको अद्भुत देश

इ) यशैया ११-१२ : मसीहको हजार वर्षको राज्य

घ) यशैया १३-२४ : देश-देशहरूमाथि आइपर्ने न्याय

अ) यशैया १३:१-१४:२३ : बेबिलोनमाथि आइपर्ने न्याय

आ) यशैया १४:२४-२७ : अश्शूरमाथि आइपर्ने न्याय

इ) यशैया १४:२८-३२ : पल्लिस्ती देशमाथि आइपर्ने न्याय

ई) यशैया १५-१६ : मोआबमाथि आइपर्ने न्याय

उ) यशैया १७ : दमस्कसमाथि आइपर्ने न्याय

ऊ) यशैया १८ : अफ्रिकाका विभिन्न बेनामी देशहरूमाथि आइपर्ने न्याय

ए) यशैया १९-२० : मिस्र देशमाथि आइपर्ने न्याय

ऐ) यशैया २१:१-१० : बेबिलोनमाथि आइपर्ने न्याय

ओ) यशैया २१:११-१२ : दूमा अर्थात् एदोममाथि आइपर्ने न्याय

औ) यशैया २१:१३-१७ : अरबमाथि आइपर्ने न्याय

आँ) यशैया २२ : यरूशलेममाथि आइपर्ने न्याय

- अ) यशैया २३: टायरमाथि आइपर्ने न्याय
 ऋ) यशैया २४: सारा पृथ्वीमाथि आइपर्ने न्याय
 ड) यशैया २५-२७: गीतहरूको पुस्तक
 अ) यशैया २५: इस्राएली जातिले राज्यका आशिषहरूको निम्ति धन्यवाद चढाएको यसको प्रशंसाको गीत
 आ) यशैया २६: यहूदाले सनातन चट्टानको निम्ति गाएको गीत
 इ) यशैया २७: परमेश्वरले छुटकारा पाएको इस्राएली जातिको निम्ति गाउनुभएको गीत
 च) यशैया २८-३५: इस्राएल र यरूशलेमको पतन र पुनरुत्थान
 अ) यशैया २८: एप्रैम अर्थात् इस्राएललाई धिक्कार !
 आ) यशैया २९: अरिअल अर्थात् यरूशलेमलाई धिक्कार !
 इ) यशैया ३०-३१: मित्र देशसँग सन्धि गर्नेहरूलाई धिक्कार !
 ई) यशैया ३२: धर्मी राजाको शासन
 उ) यशैया ३३: नाश गर्ने अश्शूरलाई धिक्कार !
 ऊ) यशैया ३४: सबै राष्ट्रहरूलाई धिक्कार !
 ए) यशैया ३५: भावी राज्यको महिमा

खण्ड २) यशैया ३६-३९: ऐतिहासिक अन्तर्गत: राजा हिजकियाहको पुस्तक

- क) यशैया ३६-३७: अश्शूरबाट राजा हिजकियाहले पाएको छुटकारा
 अ) यशैया ३६: अश्शूरले परमेश्वरलाई हाँकडाँक गरेको
 आ) यशैया ३७: परमेश्वरले अश्शूरलाई नाश गर्नुभएको
 ख) यशैया ३८: राजा हिजकियाह बिरामी भएको र चङ्गाइ पाएको
 ग) यशैया ३९: राजा हिजकियाहको पाप

खण्ड ३) यशैया ४०-६६: भावी निर्वासनको दृष्टिकोणबाट हेरेर पाएको सान्त्वनाका भविष्यवाणीहरू

- क) यशैया ४०-४८: इस्राएलको भावी छुटकाराबाट आउने सान्त्वना
 अ) यशैया ४०:१-११: परमेश्वरले दिनुभएको पाप-क्षमा र शान्तिबाट आउने सान्त्वना
 आ) यशैया ४०:१२-३१: परमेश्वरका सद्गुणहरूबाट आउने सान्त्वना
 इ) यशैया ४१: इस्राएलका पवित्र जनबाट आउने सान्त्वना
 ई) यशैया ४२: परमप्रभुका सेवकबाट आउने सान्त्वना
 उ) यशैया ४३-४४: इस्राएलको पुनर्स्थापनाबाट आउने सान्त्वना
 ऊ) यशैया ४५: परमेश्वरको अभिषिक्त जन कोरेसबाट आउने सान्त्वना
 ए) यशैया ४६: बेबिलोनका मूर्तिहरूको विनाशबाट आउने सान्त्वना
 ऐ) यशैया ४७: बेबिलोनको विनाशबाट आउने सान्त्वना
 ओ) यशैया ४८: ताडना पाएपछि इस्राएली जाति फर्केर आएको कुराबाट आउने सान्त्वना

१० □ यशैयाको पुस्तकको टिप्पणी

- ख) यशैया ४९-५७ : मसीह र इस्राएली जातिले उहाँलाई इन्कार गरेको
अ) यशैया ४९ : मसीहले दासको रूपमा लिनुभएको
आ) यशैया ५० : मसीह साँचो चेला हुनुभएको
इ) यशैया ५१:१-५२:१२ : मसीह धर्मी शासक हुनुभएको
ई) यशैया ५२:१३-५३:१२ : मसीह पाप उठाइलैजाने बलिदान हुनुभएको
उ) यशैया ५४ : मसीहले छुटकारा दिनुभएको र उहाँ पुनर्स्थापक हुनुभएको
ऊ) यशैया ५५:१-५६:८ : मसीह संसारभरि सुसमाचार प्रचार गर्ने प्रचारक हुनुभएको
ए) यशैया ५६:९-५७:२१ : मसीह दुष्टहरूको न्याय गर्नुहुने न्यायकर्ता हुनुहुन्छ
ग) यशैया ५८-६६ : इस्राएली जातिको पाप, यसको न्याय, यसको पश्चात्ताप र यसको पुनर्स्थापना
अ) यशैया ५८ : साँचो आत्मिकताबाट आउने आनन्दहरू
आ) यशैया ५९ : इस्राएली जातिका अधर्महरू
इ) यशैया ६० : सियोनको भावी महिमा
ई) यशैया ६१ : मसीहका विभिन्न सेवकाईहरू
उ) यशैया ६२ : यरूशलेमका भावी आनन्दहरू
ऊ) यशैया ६३:१-६ : बदला लिने दिन
ए) यशैया ६३:७-६४:१२ : बाँकी रहेका यहूदीहरूको प्रार्थना
ऐ) यशैया ६५ : परमप्रभुले बाँकी रहेका यहूदीहरूको प्रार्थनाको उत्तर दिनुभएको
ओ) यशैया ६६ : अन्तः नदीजस्तै बगिरहने शान्ति

यशैयाको टिप्पणी

खण्ड १

यशैया १-३५ :

यशैयाको समयमा आइपर्ने सजाय
र आशिषको विषयमा दिइएका
भविष्यवाणीहरू

क) यशैया १-५: यहूदा र यरूशलेममाथि
आइपर्ने न्यायहरू, साथै बीच-बीचमा
महिमाका भलकहरू देखा परेका

अ) यशैया १: इस्त्राएली जातिको विरुद्धमा
परमेश्वरको मामिला के हो ?

यशैया १:१: यशैयाको पुस्तकको पहिलो
पदचाहिँ यस पुस्तकको शीर्षक हो; अनि
यसका ऐतिहासिक सन्दर्भहरू हामीले यस
पुस्तकको भूमिकामा दिइसकेका छौं।
यसकारण तपाईंले कृपाय त्यहाँ हेर्नुहोला र
यसको जानकारी पाउनुहोला।

यशैया १:२-३: परमेश्वर र यहूदाको
बीचमा चलिरहेको मुद्दामा हाजिर हुनको निम्ति
साय ब्रह्माण्डलाई बोलाइएको छ। यस मुद्दामा
परमेश्वर न्यायकर्ता हुनुहुन्छ अनि यहूदा र
यरूशलेमचाहिँ आरोपित अपराधी हुन्। अनि

अभियोग कुन-कुनचाहिँ थियो? इस्त्राएली
जातिका बदमास छोराहरू थिए, जसले
परमेश्वरको विरुद्धमा विद्रोह गरे र जसले
कम्तीमा पाल्तू पशुजतिकै कृतज्ञता र
स्वामीभक्ति देखाउन सक्नुपर्नेथियो, तर
तिनीहरू यसमा कति चुके, कति!

यशैया १:४-६: परमप्रभु इस्त्राएलका
पवित्र जनपट्टि आफ्नो पीठ फर्काएर यस
जातिका मानिसहरू घोर अधर्मको दोषी भए।
यसका खुट्टाको पैतालादेखि यसको शिरसम्म
चोटहरू, नीला डामहरू र पाकेका घाउहरू
थिए; तर परमेश्वरको ताडना सफल भएन।

यशैया १:७-९: यस पदबाट शुरु गरेर
भविष्यवक्ता यशैयाले इस्त्राएली जातिको
भविष्य वर्णन गर्छन्, मानौं त्यो समय आइ-
सकेको छ।^{५)} किनकि आक्रमणकारी शत्रुहरूले
यहूदालाई उजाड़ पारिसकेका रहेछन्। अनि
सियोनकी छोरी यरूशलेम लाचार भई
भग्नावशेषको बीचमा उभिएको छ, एउटा
थोत्रो, धेरै समय नटिक्ने फुपडीजस्तै पो छ।
तर धन्य हो, परमेश्वरको अनुग्रहले बाँकी
रहेको एउटा सानो भाग छोडेछ! नत्र ता
तिनीहरूको विनाश सदोम र गमोराको जस्तै
सम्पूर्ण हुनेथियो।

यशैया १:१०-१५: 'हे सदोमका शासक-
हरूहो, परमेश्वरको वचन सुन! हे गमोराका
मानिसहरूहो, हाय्रा परमेश्वरको व्यवस्थामा
कान लगाओ!' यरूशलेमका शासकहरू
र त्यसका बासिन्दाहरूले बुभ्नुपर्नेथियो:

परमेश्वरले सत्यनिष्ठ नभएका विधिवादीहरू, अनाज्ञाकारीहरूका बलिदानहरू, दत्त नभएका दाताहरूका दानहरू घृणा गर्नुहुन्छ। जबसम्म मानिसहरू पापमा जिइरहन्छन्, तबसम्म तिनीहरूले मन्दिरका सेवाहरूमा भाग लिएकोमा के मतलब भयो ? त्यो त उहाँको आँगन कुल्ची-मिल्ची गरेको बराबर थियो; यो उहाँको कत्रो अपमान ! अधर्म र महासभा – अहं, यो कुनै हालतमा पनि चल्दैन; यस प्रकारको मिश्रण उहाँको निम्ति घृणित कुरा हो। उहाँले तिनीहरूका उठाइएका हातहरूमा वा तिनीहरूले चढाएका धेरै प्रार्थनाहरूमा ध्यान दिनुहुनेछैन।

श्री डब्ल्यू. ई. भाइनले वर्तमान समयका खीष्ट-विश्वासीहरूलाई यही खालको खतराको विषयमा चेताउनी दिएका छन्:

‘देखावटी धर्मचाहिँ अधर्मलाई ढाकछोप गर्ने वस्त्र मात्र हो। मती २३ अध्यायमा प्रभु येशूले यस प्रकारको देखावटी धर्मको सबको सबको भन्डाफोड गरेर त्यसको कड़ाभन्दा कड़ा भर्त्सना गरिदिनुभयो। यहूदी धर्ममा यस प्रकारको दोषयुक्त मिश्रण थियो, जुन मिश्रणचाहिँ अब इसाईजगत्मा पनि व्यापक भएको छ। किनकि एकजना इसाईको विवेक यतिसम्म शुष्क र डामिएको हुन सक्दो रहेछ, कि त्यो पापमा जिएको बेलामा धर्मको आचरण गर्न सक्छ।’⁶⁾

यशैया १:१६-१७: तिनीहरूले के गर्नु-परेको थियो भने, तिनीहरूले पश्चात्ताप गरेर र आफ्नो दुष्टता त्यागेर आफैलाई धुनुपरेको थियो; त्यसपछि तिनीहरूले आफ्नो जीवनमा धार्मिकताको आचरण गर्नुपरेको र समाजमा सठीक न्याय अपनाउनुपरेको थियो।

यशैया १:१८-२०: तिनीहरूले यस ईश्वरीय तर्कअनुसार गर्नुपर्‍यो, तब तिनीहरू आफ्नो गाढाभन्दा गाढा रङ्गको पापबाट शुद्ध हुनेथिए र तिनीहरूले परमेश्वरले तिनीहरूको निम्ति प्रबन्ध गर्नुभएका असल-असल कुराहरूको आनन्द उपभोग गर्नेथिए। जुन भविष्यवक्ताको नामको अर्थ ‘परमप्रभुको मुक्ति’ हो, यी सुसमाचारीय भविष्यवक्ताको

पुस्तकको पहिलो अध्यायमा निम्न सुसमाचारको मनमोहक निमन्त्रणा हालिएको कुरामा महत्त्व छ।

‘परमप्रभु भन्नुहुन्छ: अब आओ, र हामी आपसमा तर्कवितर्क गरौं! तिमीहरूका पापहरू सिन्दूरे रङ्गका भए तापनि ती हिउँ-जस्तै सेता हुनेछन्; ती गाढा राता भए तापनि ती ऊनजस्तै सेता हुनेछन्।’

यो ईश्वरीय तर्क हामीले विश्वासद्वारा ग्रहण गर्नुपर्छ; किनकि यसले पापबाट कसरी शुद्ध होइन्छ, सो सिकाउँछ। किनकि यो पापको परिमार्जनचाहिँ मानिसका योग्यता र प्रयासबाट पूरा अलग हुने कुरा हो। यो शुद्धीकरण पूरापूर हाम्रा प्रभु येशूको त्राणको कामको प्रतिफल हुन्छ; यसको निम्ति उहाँले क्रूसमा आफ्नो बहुमूल्य रगत बगाउनुभयो। यशैया १:१८ पदमा हामीलाई पेश गरिएको निमन्त्रणा ग्रहण गर्ने भीडैभीड मानिसहरू छन्; के तपाईंले पनि यो निमन्त्रणा ग्रहण गर्नुभयो ? के तपाईं पनि त्राणकर्ता प्रभु येशूको रगतले शुद्ध हुनुभयो कि ? किनकि उहाँको निमन्त्रणा अभि जारी रहेको छ। के तपाईं उहाँको निम्तो सुन्दै हुनुहुन्छ ?

तर यशैयाको समयमा जुन मानिसहरूले यो आज्ञा मात्र इन्कार गरे र विद्रोह गरे, लडाइँ र विनाश ती मानिसहरूको भाग्य हुनेथियो।

यशैया १:२१-२३: यरूशलेम अब विश्वासयोग्यता, न्याय र धार्मिकताको नामले चलेको शहर हुने होइन। यो शहर अब एउटा वेश्या-शहर, हत्याराहरूको अड्डा पो भएछ। त्यसका मूल्यवान् कुराहरू भ्रष्ट भएका छन् र त्यसका शासकहरू बदमास भएका छन्। घूसखोरी र अन्याय जताततै छ।

यशैया १:२४-३१: यसकारण उहाँले तिनीहरू सबैमाथि आफ्नो क्रोध खन्याउनु-हुनेछ, जसले आफ्ना पापहरूद्वारा आफूलाई परमेश्वरका शत्रुहरू भएका प्रमाणित गर्छन्। उहाँका न्यायका कामहरूले सबै अशुद्धता

हटाइदिनेछन् र यरूशलेमलाई यसको पहिलेको गौरवमा पुनर्स्थापित गर्नेछन्। अनि उहाँको धार्मिकताले पश्चात्ताप गर्नेहरूको छुटकारा सुनिश्चय गर्नेछ।

‘सेनाहरूका परमप्रभु’ भन्ने नाम उहाँको जोडिएको नाम हो; यस दिव्य नामले यहाँ वर्णन गरिएका न्यायहरूको अपरिहार्यता सुनिश्चित गर्छ।

अपराधी र पापीहरू एकसाथ नाश हुनेछन्। अनि मूर्तिपूजकहरूचाहिँ ? तिनीहरू फलाँटका रूखहरू र बगैंचारूपी आफ्ना देवालयहरूको विषयमा लज्जित हुनेछन्। तिनीहरू आफैँ ओइलिएका फलाँटको रूखजस्तै र पानी नभएको, सुकेको बगैंचाजस्तै हुनेछन्। आफ्नै बलमा भर परेका बलवान् अगुवाहरू अत्याधिक प्रज्वलनशील वस्तुजस्तै हुनेछन्, जो आफ्नै दुष्ट कामहरूको भिल्काद्वारा सल्किन्छन्।

आ) यशैया २-४: शुद्ध पारिएपछि भावी आशिष आउँछ

यशैया २:१-३: अब आमोसका छोरा यशैयाले यहूदीहरूको बीचमा भएको वर्तमान गडबडी छोडेर पर मसीहको भावी महिमित राज्य हेर्छन्। अनि त्यस दिनमा यरूशलेम संसारको धार्मिक र राजनीतिक राजधानीको रूपमा स्थापित हुनेछ। अनि अन्यजातिका मानिसहरूले आराधना गर्न र ईश्वरीय निर्देशन पाउन सियोनमा तीर्थयात्रा गर्नेछन्।

यशैया २:४: मसीह राजाले अन्तर्राष्ट्रिय समस्याहरू छनबीन गर्नुहुनेछ र जातिहरूको बीचमा विवादहरू समाधान गर्नुहुनेछ। फलस्वरूप संसार शस्त्रमुक्त हुनेछ।⁷⁾ पहिले हातहतियारहरूमा खर्च गरिएका रकमहरू अहिले कृषि उपकरणहरूको निम्ति खर्च गरिनेछन्। यस अध्यायका यी शुरुका पदहरू मीका ४:१-३ पदहरूसँग मिल्दाजुल्दा छन्।

यसको कारण कि त यी पदहरूको रचना एकै पवित्र आत्माको प्रेरणाको फल हो, कि त एकजना भविष्यवक्ताले अर्को भविष्यवक्ताका वचनहरू उद्धृत गरेका हुनुपर्छ।

यशैया २:५: ‘हे याकूबको घरानाहो, आओ, हामी परमप्रभुको ज्योतिमा हिँडौं!’ ख्रीष्ट येशूको राज्यको यस उक्त महिमित आशाले यशैयालाई यहूदाका मानिसहरूलाई ‘तुरुन्तै पश्चात्ताप गर’ भन्ने आह्वान दिने प्रेरणा दिलायो।

यशैया २:६-९: त्यसको लगत्तै यशैयाले परमेश्वरलाई सम्बोधन गरेर यस जातिमाथि यो विपत्ति ल्याउने पापहरू के-के थिए, सो वर्णन गर्छन्। परमप्रभुतिर हेर्नेको सट्टामा मानिसहरूले पूर्वका ज्योतिषीहरूसँग सल्लाह लिए, र तिनीहरू पलिस्तीहरूजस्तै जोखना हेर्नेहरू भए। तिनीहरूले अन्यजातिहरूसँग अवैध गठबन्धन गरे। परमेश्वरको व्यवस्था उल्लङ्घन गरेर तिनीहरूले आर्थिक सम्पत्तिहरू, घोडाहरू र रथहरू थुपारेर आफ्नो सुरक्षाको निम्ति यी भौतिक थोकहरूमाथि भरोसा राखे। तिनीहरूले मूर्तिहरू पूजा गर्थे, जुन मूर्तिहरू तिनीहरू आफैले बनाएका थिए। उक्त कुराहरू परमेश्वरले तिनीहरूलाई नम्र पार्नुभएका र तिनीहरूलाई क्षमा नगर्नुभएका कारणहरू हुन्। अनि ‘तिनीहरू पूर्वका कुराहरूले भरिएका हुन्छन्’ भन्ने उक्तिले पश्चिमी देशहरूमा पूर्वीय धर्मको वर्तमान लोकप्रियता उपयुक्त रूपले वर्णन गर्छ।

यशैया २:१०-११: अब मानिसहरूतिर फर्केर यी दर्शाले तिनीहरूलाई चेताउनी दिन्छन्: ‘परमप्रभुको भावी क्रोधको आतङ्क-बाट शरण लिन खोजिहाल; किनकि उहाँको दन्किरहेको क्रोधले मानिसका घमण्डले चढेका आँखाहरू होच्याउनेछ।

यशैया २:१२-१८: अचानक, एकै अन्तरालमा, यशैया भ्रम्टेर परमप्रभुको दिनमा र त्यसका न्यायहरूमा पुगेछन्, जुन

परमप्रभुको दिनचाहिँ खीष्ट येशूको हजार वर्षको राज्यभन्दा ठीक अगाडि हुनेछ। सेनाहरूका परमप्रभुले मानिसको सबै प्रकारको अहङ्कारसित सठीक व्यवहार गर्नुहुनेछ, जस्तै: व्यक्ति-व्यक्तिको अहङ्कार (देवदार र फलाँटका रूखहरू), सरकारहरूको अहङ्कार (अग्ला पहाडहरू र उठेका डाँडाहरू), सशस्त्र सेनाहरूको अहङ्कार (उच्च धरहरा र बलियो पर्खाल) अथवा व्यापारीहरूको अहङ्कार (पानी-जहाजहरू र मनोहर एक मस्तुले जहाजहरू^४)। त्यस दिनमा मानिसहरूको सेखी तल भारिनेछ, र परमप्रभु मात्र उच्च पारिनुहुनेछ। अनि मूर्तिहरूलाई के हुने भयो? मूर्तिहरू छोडिनेछन्।

यशैया २:१९-२२: अनि मानिसहरूले जहाँ पनि लुक्ने ठाउँहरू खोज्नेछन्। त्यसपछि क्षणभङ्गुर मानिसचाहिँ भरोसा गर्न योग्यको होइन रहेछ भन्ने कुरा सुस्पष्ट हुनेछ। परमप्रभु मात्र आफ्ना जनहरूको अखण्डनीय भरोसाको योग्य हुनुहुन्छ।

यशैया ३:१-५: जुन दिनको विषयमा हामीले २:२० पदमा पढेका छौं, त्यस उक्त दिनमा परमप्रभुले जिम्मेवार नेताहरूलाई हटाइदिनुहुनेछ, जुन नेताहरूमाथि मानिसहरूले निर्भर गर्ने गर्थे। रोटी र पानीको सहारा हटाइदिनु भनेको अनिकालका नाजुक परिस्थितिहरू होलान्; तर यहाँ, यस ठाउँमा रोटी र पानीचाहिँ आवश्यक अगुवाहरूको निम्ति प्रयोग गरिएका उपयोगी चिन्हहरू हुन्, जसरी निम्न पदले सुभाउ दिन्छ। यसर्थ समाजको हरेक श्रेणी र हरेक क्षेत्रमा सक्षम, परिपक्व अगुवाहरूको अभाव हुनेछ। त्यो समय मानिसले मानिसलाई थिचोमिचो गर्ने समय, छाडा, ढीठ र धुष्ट हुने समय, अरूको अपमान गर्ने र कसैको अधीनतामा नबस्ने समय हुनेछ।

यशैया ३:६-८: त्यस बेलामा मानिसहरूले कुनै आफन्तलाई यी भगनावशेषहरू

अधिकार गर्नको निम्ति मनाउन प्रयास गर्नेछन्, तर यस आफन्तले इन्कार गर्नेछ; किनकि उसको घरमा न खानेकुरा छ, न ता कपडा नै छ। अनि यशैयाको भनाइअनुसार यस विपत्तिको निम्ति अरू कोही होइन, तर मानिसहरू स्वयम् दोषी छन्।

यशैया ३:९-१२: यस पददेखि भविष्यवक्ता यशैयाले आठ पल्ट 'हाय, हाय' भनेर धिक्कार्ने क्रम शुरु गर्छन्: यस अध्यायमा दुई पल्ट र पाँच अध्यायमा छ पल्ट। पहिलो धिक्कार यस देशको जनतालाई लाग्छ, तिनीहरूको पक्षपात र तिनीहरूको निर्लज्जताको निम्ति। दोस्रो धिक्कार्ने वचनले तिनीहरूलाई तिनीहरूको दुष्टताको खातिर फट्कार्छ, तर बाँकी रहेका धर्मा जनहरूलाई आशिष दिने प्रतिज्ञा गर्छ। तिनीहरूको पापको एउटा प्रतिफल के हुन्छ भने, तिनीहरूका अगुवाहरू अनुभवहीन र अपरिपक्व बालकहरू, कमजोर स्त्रीहरू र ठगहरू हुनेछन्।

यशैया ३:१३-१५: यी पदहरूमा परमप्रभुले इस्त्राएली जातिलाई न्यायजाँचमा खडा हुन बोलाउनुहुन्छ; अनि अभियोगहरू पेश गरिन्छन्। उहाँ शासकहरूलाई कडा आरोप लगाउनुहुन्छ; किनकि घूसखोरीद्वारा र गरिबहरूलाई शोषण गरेर तिनीहरूले आफूलाई धनी तुल्याए। तिनीहरू 'दोषी' भएका हुनाले तिनीहरूको फैसला सुनाइन्छ।

यशैया ३:१६-२४: त्यसपछि यहूदाका स्त्रीहरूलाई कडा भर्त्सना गरिन्छ, तिनीहरूको घमण्डको निम्ति, तिनीहरूको अशिष्ट, अश्लील व्यवहारको निम्ति र तिनीहरूको महंगा वस्त्र र गहनाहरूको निम्ति। यसकारण जुन अनुहारहरूमा तिनीहरूले महंगा-महंगा सौन्दर्य-प्रसाधनहरू लगाइदिन्थे, ती अनुहारहरूमा घाउका पाप्राहरू हुनेछन्। तिनीहरूका शरीरहरू सबै सजधजरहित पारिनेछन्। ठाँटी स्त्रीहरू हुनुको सट्टामा तिनीहरू धूलाँमैला शरणार्थीहरू बस्नेछन्, जसका शरीरहरू दुर्गन्धले

ठसठसती गनाउँछन्, जो डोरीले बाँधिएका हुन्छन्, जसका कपाल खौरिएर तिनीहरू तालुखुइले छन्, जसको एकमात्र लुगा भाङ्ग्रा हुन्छ र जसको पहिचानको निम्ति डामेर तिनीहरूको जीउमा दामल-चिन्ह लगाइएको हुन्छ ।

यशैया ३:२५-४:१: तिनीहरूको थप विपत्ति के हो भने, लडाइँमा तिनीहरूका पुरुषहरूको मृत्यु हुनेछ । पुरुषहरूको सङ्ख्या पूरा घटेको हुन्छ, यहाँसम्म कि पुरुषहरूको अल्पसङ्ख्याले सातजना स्त्रीहरूलाई एकैजना पुरुषसँग जबरजस्ती विवाहको प्रस्ताव गर्न बाध्य पार्नेछ । अविवाहित भएको र सन्तान-विहिन भएको भयानक निन्दाबाट उम्कन पाऊन् भन्ने हेतुले यी स्त्रीहरूले 'तपाईंको नामले कहलिन पाए हामी आफ्नो जीविका आफूले चलाउँछौं; हामीलाई कुनै सहायता गर्नुपर्दैन' भन्ने प्रण गर्छन् ।

यशैया ४:२-६: अनि यस अध्यायको बाँकी खण्डमा विषयवस्तुचाहिँ ख्रीष्ट येशूको भावी महिमित राज्य हो; यस खण्डले त्यसको पूर्वभलक दिन्छ । ख्रीष्ट येशूचाहिँ दुई पदमा उल्लेख गरिएको परमप्रभुको सुन्दर र महिमित हाँगा हुनुहुन्छ । श्री म्याथ्यू हेनरीले टिप्पणी गरेर यसो भनेका छन्:

‘उहाँ परमप्रभुको हाँगा, अँ, ती मानिसरूपी हाँगा हुनुहुन्छ; यो उहाँको भविष्यसूचक नामहरूमध्ये एक नाम हो, जस्तै: उहाँको दास'हाँगा' (जकरिया ३:८ र ६:१२), धार्मिकताको हाँगा (यर्मिया २३:५ र ३३:१५), यिशाईको टुटाबाट निस्केको एउटा टुसा (यशैया ११:१), र कसैकसैको अर्थ लगाइअनुसार “उहाँ नासरी भनिनुहुनेछ” भन्ने वाक्समा ‘नासरी’ भन्ने शब्द हाँगाको अर्थ लिन्छ (मती २:२३) । यहाँ, यस ठाउँमा उहाँको नाम ‘परमप्रभुको हाँगा’ राखिएको छ; किनभने यो हाँगा परमप्रभुको शक्तिले रोपिएको थियो र उहाँको प्रशंसाको निम्ति फस्टाउँछ । यहाँ पुरानो कल्दी भाषाको भावअनुवादले “परमप्रभुको ख्रीष्ट वा मसीह” भनेर अनुवाद गरेको छ ।⁹⁾

अनि उहाँ पृथ्वीको पहिलो फल पनि हुनुहुन्छ, जसमा पुनर्स्थापित भएका इस्राएली-हरूले घमण्ड गर्नेछन् । प्रभु येशूले आफ्नो दोस्रो आगमनमा विश्वास नगर्ने मानिसहरूलाई नाश गर्नुहुनेछ । अनि मुक्ति पाएका यहूदीहरू, जसका नामहरू जीवनको पुस्तकमा लेखिएका छन्, यरूशलेममा ‘पवित्र जनहरू’ कहलाइने-छन् । अनि चार पदमा जुन शुद्धीकरणको कुरा गरिएको छ, त्यो शुद्धीकरण सुसमाचारद्वारा गरिने होइन, तर न्यायद्वारा पूरा हुनेछ । सियोन पर्वतलाई दिउँसो बादलको चँडुवाले र राति ज्वलन्त आगोले ढाक्नेछ, जुन बादल र जुन आगोचाहिँ परमेश्वरको हेरचाह र सुरक्षाका चिन्हहरू हुन् ।

इ) यशैया ५: इस्त्राएली जातिको पापको निम्ति तिनीहरूलाई दिइएको दण्ड

यशैया ५:१-२: ‘अब आफ्ना प्रियको निम्ति तिनको दाखबारीको विषय लिएर म आफ्ना प्रिय जनको गीत गाउनेछु ।’ जुन गीत यशैयाले परमप्रभु आफ्ना प्रिय जनको निम्ति गाउँछन्, त्यस गीतमा तिनले परमप्रभुको कोमल हेरचाह वर्णन गर्छन्, जुन हेरचाह उहाँमा आफ्नो दाखबारीको निम्ति थियो । परमेश्वरले यसको निम्ति सबैभन्दा उत्तम ठाउँ छान्नुभयो; उहाँले त्यो जमिन तयार गर्नुभयो; उहाँले त्यसमा सबैभन्दा उत्तम दाखको बोट रोप्नुभयो; उहाँले त्यसको रक्षा गर्नुभयो; अनि उहाँले असल फसल पाउँछु भन्ने आशामा त्यहाँ एउटा दाखको कोल पनि बनाउनुभयो । उहाँले आशा गर्नुभएको फसल भएन, जस्तै: आज्ञा-कारिता, कृतज्ञता, प्रेम, आराधना, सेवा । तर त्यसको बदलीमा त्यहाँ ठसठस गनाउने जङ्गली अङ्गुरहरू भए, जस्तै: अनाज्ञा-कारिता, विद्रोह, मूर्तिपूजा ।

यशैया ५:३-६: क्रोधित हुनुभएको परमप्रभुले यहूदाका मानिसहरूलाई सोध्नु-भयो: ‘मेरो दाखबारीको निम्ति मैले नगरेको

अरू बढी के पो गर्न सकिन्छ ? त्यसले मैले आशा गरेका फलहरू किन नफलाएको, मलाई भन ?' त्यसपछि उहाँले आसन्न सजायको घोषणा गर्नुभयो । उहाँले यहूदाको वरिपरि सुरक्षाको पर्खाल हटाइदिनुहुनेछ । देशमाथि चढाइ गरिनेछ र त्यो उजाड हुनेछ । त्यो काँडा र काँडेभाङहरूमा परिणत हुनेछ, र त्यहाँ खडेरी लाग्नेछ । निस्सन्देह, उक्त यी सबै कुराहरूको पूर्वदृष्टि आउन लागेको त्यो निर्वासनको समय थियो ।

यशैया ५:७ : उहाँको मामिला सुस्पष्ट थियो: परमेश्वरले इस्राएल र यहूदाबाट न्याय र धार्मिकता खोज्नुभयो, तर उहाँले हत्या र थिचोमिचो गरिएकाहरूको चिच्याहटबाहेक अरू केही पाउनुभएन ।

यशैया ५:८-१० : यस अध्यायका ८-२३ पदको खण्डमा हामीसँग छवटा धिक्कारहरू उल्लेख गरिएका छन्, यी धिक्कारहरूमा तीन अध्यायका धिक्कारहरूले निरन्तरता पाएका छन् । ती धिक्कारहरूको उद्घोषणा निम्न प्रकारले गरियो:

क) पहिलो धिक्कार: लोभी जग्गा-धनीहरूलाई धिक्कार ! किनकि तिनीहरूले घर र जग्गाजमिनहरूको चर्को अभाव नभएसम्म जग्गाजमिनको व्यापार सुकाउने कोशिश गर्छन् । तर तिनीहरू एकलै भव्य कुञ्जमा बस्छन् । तर अब आउन लागेको बेबिलोनको कैदरूपी निर्वासनले गर्दा धेरै घरहरू रित्तो छोडिनेछन्, अनि खेतबारीहरूले आंशिक फसल मात्र दिनेछन् । अनि दस एकडको दाखबारीबाट बीस लिटर दाखमद्य हुनेछ । अनि दस टोकरी बीउले एक टोकरी अन्न उब्जाउनेछ ।

यशैया ५:११-१७ : **ख) दोस्रो धिक्कार:** मतवालाहरूलाई धिक्कार ! किनभने तिनीहरू बिहानदेखि रातिसम्म रक्सी पिउनमा तल्लीन हुन्छन् । तिनीहरूले परमेश्वर र उहाँका कामहरू पूरा अवहेलना गरेर मस्ती गरेका छन् ।

यस्तो बेहोशी व्यवहारको खातिर निर्वासन नजिक आइपुगेको थियो । तिनीहरूका आदरणीय मानिसहरू र साधारण जनताको भीड अनिकालमा पर्नेछन् र तिनीहरूमाथि मृत्यु आइपर्नेछ । कुनै पनि श्रेणीका मानिसहरूले होचिनदेखि छूट पाउनेछैनन्, अँ, गिर्नदेखि उम्किनेछैनन् । तर जब विदेशी जातिका बेडुइन गोठालाहरूले इस्राएल देशका भग्नावशेषहरूमा आफ्ना भेडाहरू चराउँछन्, तब बल्ल परमेश्वर आफ्नो धार्मिक न्यायद्वारा धर्मा ठहरिनुभएको हुनेछ ।

यशैया ५:१८-१९ : **ग) तेस्रो धिक्कार:** बेशर्मले भूट बोल्नेहरू र परमेश्वरलाई हाँक दिने दुःसाहसीहरूलाई धिक्कार ! किनभने तिनीहरूलाई पापको लत लागेको छ; तिनीहरूले आफूपछि दोष र दण्ड तानिरहेका हुन्छन् । तिनीहरूले परमेश्वरलाई धम्की दिन्छन्: उहाँले तिनीहरूमाथि जुन दण्ड ल्याइदिन्छु भनेर भन्नुभयो, त्यो दण्ड छिटो-भन्दा छिटो ल्याइदिऊन् ।

यशैया ५:२० : **घ) चौथो धिक्कार:** नैतिकतामा गडबडी ल्याउनेहरूलाई धिक्कार ! किनभने तिनीहरूले असल र खराबको बीचको भिन्नता मेटाउँछन् अनि असल र खराब छैन भन्छन् ।

यशैया ५:२१ : **ङ) पाचौँ धिक्कार:** अभिमानी मानिसहरूलाई धिक्कार ! किनभने तिनीहरू सबै कुरा जान्ने हुन्छन्; तिनीहरूले कसैको वचन वा सल्लाह ग्रहण गर्दैनन् ।

यशैया ५:२२-२३ : **च) छैटौँ धिक्कार:** ती न्यायकर्ताहरूलाई धिक्कार, जो दाखमद्य पिउने बहादुरहरू हुन् र जसले घूस खाएर न्याय बिगाएछन् ।

यशैया ५:२४-२५ : यी दुष्ट मानिहरूले परमेश्वरको वचनको भय मादैनन्; यसकारण तिनीहरू आगोमा भस्म हुने घाँसजस्तै हुनेछन् । किनकि परमेश्वरले आफ्ना जनहरूसँग न्यायको व्यवहार गर्नुहुनेछ; उहाँले पहाडहरू

हल्लाउनुहुनेछ, र सडकहरूहुँदा लासैलास सोतर हुनेछन् । तर कुरा अफ सकिएको छैन ।

यशैया ५:२६-३०: उहाँले सुसेली मारेर बेबिलोनीहरूलाई त्यहाँ बोलाउनुहुनेछ । तिनीहरूका सेनाहरू नजिक आउँदै गरेको हेर्नुहोस् ! तिनीहरूको शारीरिक अवस्था एकदम राम्रो छ; तिनीहरूको बर्दा कति मुनासिब, कति सठीक छ, ती सशस्त्रयुक्त सिपाहीहरूको ! तिनीहरूका तेजस्वी घोडाहरू र रथहरू छिटो-छिटो नजिक आइरहेका रहेछन् । तिनीहरूका फौजहरू सिंहभैं मानिसहरूमाथि भ्रम्टनेछन्, त्यसपछि तिनीहरूले मानिसहरूलाई निर्वासनमा लैजाने-छन् । यो यहूदाको दुर्दिन हो ।

ख) यशैया ६: यशैयाको बोलावट, तिनको शुद्धीकरण र तिनको नियुक्ति

यशैया ६:१: राजा उज्जियाहको मृत्यु भएको वर्षमा¹⁰ यशैयाले राजाहरूका महाराजाको दर्शन देखे । हामी यूहन्ना १२:३९-४१ पदको खण्डबाट के सिक्छौं भने, तिनले देखेका राजा प्रभु येशू ख्रीष्ट हुनुहुन्थ्यो । यस सिलसिलामा श्री एफ. सी. जेन्निङ्गसले टिप्पणी गरेर यसो भनेका छन्:

‘प्रतिर यूहन्ना पत्तोसमा भएजस्तै यशैयाचाहिँ यहाँ पनि ‘आत्मामा’ भए; तिनले एडोनलाई देखे । (एडोनचाहिँ परमेश्वरको त्यो नाम हो, जुन नामले उहाँलाई सबै कुराहरूमाथि सर्वाधिकारी हुनुभएको सर्वोच्च प्रभुको रूपमा पेश गर्छ । अनि यहाँ रेमी ९:५ पदमा जस्तै एडोनचाहिँ ख्रीष्ट येशू हुनुहुन्छ, जो सबै कुराहरूमाथिको सदा-सर्वदा धन्य परमेश्वर हुनुहुन्छ) । अनि यी प्रभु राजसी महिमाको सजिसजाउको साथ एउटा सिंहासनमाथि विराजमान हुनुहुन्थ्यो, जुन सिंहासन अग्लो र उच्च थियो । किनकि ‘उहाँको सिंहासनले सबैमाथि शासन गर्दछ’ । यसो भए पनि उहाँ यस अग्लो सिंहासनमाथि विराजमान हुनुभएको बेलामा त्यो महिमित मन्दिर उहाँको वस्त्रको किनारले भरिएको थियो’।¹¹

यशैया ६:२-५: अनि सराफहरूले¹² उहाँको सेवा गर्दैथिए । सराफहरू भन्नाले विशेष किसिमका स्वर्गीय प्राणीहरू बुझिन्छ । यिनीहरूका छ-छवटा पखेटाहरू थिए, आफ्नो श्रद्धा देखाउनको निम्ति यिनीहरूका चारवटा पखेटा थिए भने, सेवा गर्न यिनीहरूका दुईवटा पखेटाहरू थिए । यिनीहरूले परमेश्वरको पवित्रताको अनुष्ठान गर्छन्; र यिनीहरूको माग के थियो भने, परमेश्वरको सेवा गर्नुभन्दा अघि उहाँका सेवकहरू शुद्ध पारिएका हुनुपर्छ ।

यस दिव्य दर्शनले भविष्यवक्ता यशैयाको मनमा पापको गहिरो दोषसिद्धिको प्रभाव लगाइदियो; त्यसपछि अफ यस दर्शनको प्रभावमा परेर तिनले आफ्नो पाप स्वीकार गरे ।

यशैया ६:६-८: तब तुरुन्तै तिनको शुद्धीकरण भइहाल्यो । अनि त्यसपछि मात्र यशैयाले परमप्रभुको बोलावट सुन्न सके । लगत्तै तिनले आफूलाई परमप्रभुकहाँ समर्पण गरे, र तिनलाई तिनको कर्मभार सुम्पियो ।

यशैया ६:९-१०: तिनले यस्ता मानिसहरूलाई परमप्रभुको वचन प्रचार गर्नुपरेको थियो, जुन मानिसहरूले परमेश्वरको सन्देश अस्वीकार गर्नेथिए र यसरी सजायको रूपमा आफूमाथि अन्धापन र हृदयको कठोरता ल्याउनेथिए । नौ र दस पदले यशैयाको सेवकाईको लक्ष्य वर्णन गर्दैनन्, तर यसको अपरिहार्य परिणाम के हुने हो, सो देखाउँछन् । इस्राएली जातिले मसीह येशूलाई अस्वीकार गरेको कुरा पुष्टि गर्न यी पदहरू नयाँ नियमको पुस्तकमा उद्धृत गरिएका हुन् । यस सम्बन्धमा श्री डब्ल्यू. ई. भाइनले यसो लेखेका छन्:

‘मानिसहरूले लगातार आफ्ना चालहरू यति टेढामेढा पारे कि तिनीहरू हृददेखि बाहिर पुगे र तिनीहरूको निम्ति प्रभुकहाँ फर्कन र निको हुन असम्भव भयो । यसकारण बुभुहोस्: मानिसले दुष्टतामा लीन भएर आफूलाई यति कठोर बनाउन सक्छ कि त्यसको अवस्था सुधार गर्न नसकिने हुन्छ;

यो त्यस मानिसमाथि परमेश्वरको प्रतिशोधात्मक न्याय हो ।¹³)

यशैया ६:११-१३: 'हे प्रभु, कहिलेसम्म?' भन्ने तिनको प्रश्नको अर्थ यस प्रकारको छ: परमेश्वरको न्याय उहाँका जनहरूमाथि निरन्तर कहिलेसम्म आइपर्नेथियो? यस प्रश्नको जवाफ थियो: 'जबसम्म शहरहरू उजाड र बासिन्दाविनाका हुँदैनन्, घरहरू मानिसविनाका हुँदैनन्, अनि देश पूर्ण रीतिले उजाड हुँदैन, अनि परमप्रभुले मानिसहरूलाई टाढा हटाउनुहुन्न, तबसम्म।' परमेश्वरले मानिसहरूको दस भागको एक भाग बाँकी रहेकाहरूलाई जोगाउनुहुनेथियो; तर यो बाँकी रहेको भाग पनि ठूलो सङ्कष्टबाट भएर जानुपर्नेथियो। अनि यो पवित्र वंशचाहिँ ठूलो रूखको ठुटाजस्तै हुनेछ, जुन ठुटाचाहिँ बाँकी रूख नष्ट भएपछि जीवित रहन्छ।

ग) यशैया ७-१२: इम्मानुएलको पुस्तक

अ) यशैया ७: मसीहको आश्चर्यमय जन्म

यशैया ७:१-२: ख्रीष्ट येशूको विषयमा दिइएका सुस्पष्ट भविष्यवाणीहरूले गर्दा यशैया ७-१२ अध्यायहरू 'इम्मानुएलको पुस्तक' भनिन्छन्।

छ र सात अध्यायको बीचमा योतामको शासनकाल थियो, तर यशैयाले त्यो शासनकाल छोडिदिन्छन् र राजा आहाजको समयबाट आफ्नो वृत्तान्त अगाडि बढाउँदै लैजान्छन्। त्यस समयमा अराम र इस्राएलले यहूदाको विरुद्धमा गठबन्धन गरे र यरूशलेमलाई धम्की दिइरहेका थिए। अराम भन्नाले सिरिया बुझिन्छ, र एप्रैम भन्नाले इस्राएल बुझिन्छ।

यशैया ७:३: यशैया र तिनको छोरा शआर-याशूब¹⁴) माथिल्लो तलाउको कुलोको अन्तमा, धोबीको जमिनको मूलबाटोमा राजा आहाजलाई भेट्न निस्के। हुन सक्छ, राजा आहाज यरूशलेम शहरको खानेपानी आपूर्ति सुनिश्चित गर्न त्यहाँ गए होला। धोबीको

जमिनमा मानिसहरूले भर्खरै धोएका लुगाहरू रङ्ग उदाएर फिक्का पार्न घाममा फैलाउँथे।

यशैया ७:४-९: परमप्रभुले भविष्यवक्ताद्वारा राजा आहाजलाई 'तिमी डराउनुपर्दैन' भन्ने आश्वासन दिनुभयो। रसीन र पेकह, सिरिया र इस्राएलका राजाहरू धुवाँ निस्किरहेका अगुल्लाका पुच्छरहरूबाहेक अरू केही पनि थिएनन्, जुनचाहिँ पूरा निभ्न लागेका थिए। हो, यस संघले यहूदामाथि आक्रमण गर्ने र ताबेलको अज्ञात छोरालाई कठपुतली राजाको रूपमा स्थापित गर्ने योजना बनाएको थियो; तापनि तिनीहरूको यो योजना असफल हुनेथियो। (सिरिया र इस्राएलले यहूदामाथि आक्रमण त गरे, तर अशशूरीहरू अघि बढेपछि तिनीहरूको दबाउ हटियो)। जति निश्चित अरामको राजधानी दमस्कस थियो र त्यसका राजा रसीन थिए, त्यति नै सुनिश्चित पैसट्टी वर्षभित्र इस्राएलमाथिको विजय थियो; (तपाईंले यो भविष्यवाणी २ राजा १७ अध्यायमा पूरा भएको हेर्नुहोला)। जति निश्चित इस्राएलको राजधानी सामरिया थियो र त्यसका राजा पेकह थिए, त्यति नै कुरा पक्का र निश्चित थियो: राजा आहाजले परमप्रभुको वचनमाथि विश्वास गरेनन् भने, उनी स्थापित हुनेथिएनन्।

यशैया ७:१०-१३: परमप्रभुले आहाजलाई मनि पृथ्वी वा माथि आकाशमा एउटा चिन्ह माग्ने आदेश दिनुभयो; किनभने सिरिया र इस्राएलको गठबन्धन यहूदाको विरुद्धमा सफल हुनेथिएन। तर राजा आहाज आफ्नो सुरक्षाको निम्ति अशशूरमाथि राखेको भरोसा त्याग्न इच्छुक भएनन्; यसैले उनले भूटो भक्तिभाव र नक्कली नम्रताको साथ यसो गर्न इन्कार गरे। परमप्रभुचाहिँ राजा आहाजको यस व्यवहारसँग असन्तुष्ट हुनुभयो, तर पनि उहाँले एउटा चिन्ह दिनुहुनेथियो। यस विषयमा श्री डब्ल्यू. ई. भाइनले टिप्पणी गरेर यसो भनेका छन्:

‘राजा आहाजले एउटा चिन्ह माग्न अस्वीकार गरेपछि परमप्रभुले आफ्नो रोजाइअनुसार एउटा चिन्ह दिनुभयो; अनि त्यस चिन्हको दायरा आहाजको समयका परिस्थितिहरू धेरै नाघेर जानेथियो र त्यस चिन्ह दाऊदको घगनासित सम्बन्धित भविष्यवाणीहरू र प्रतिज्ञाहरूको चरमसीमा हुनेथियो । तर त्यो चिन्ह पूरा हुनुमा जति आशिषहरू र जति महिमाहरू थिए, ती आशिषहरू र ती महिमाहरूमा आहाज र उनीजस्तै मानिसहरूले कुनै हिस्सा पाउनेथिएनन् र पाउने-छैनन् ।’ (15)

यशैया ७:१४: धेरै भविष्यवाणीहरूको विषयमा जस्तै छ, यस भविष्यवाणीको बारेमा पनि उस्तै थियो: यो आहाजका दिनहरूमा प्रारम्भिक रूपले पूरा भयो, र पछि ख्रीष्ट येशूको पहिलो आगमनमा पूर्ण रूपले पूरा भएको हो । यस पदले अथक र अचूक प्रकारले ख्रीष्ट येशूकहाँ देखाइदिन्छ । उहाँचाहिँ यी कन्याका (16) पुत्र हुनुहुन्थ्यो; अनि उहाँको नाम ‘इमानुएल’ हो; अनि उहाँको नामको अर्थले हामीलाई उहाँ को हुनुहुन्छ, सो बताइदिन्छ: ‘परमेश्वर हामीसँग’ । यस सिलसिलामा हामी फेरि श्री डब्ल्यू. ई. भाइनले लेखेका निम्न कुरा उद्धृत गर्छौं:

‘यशैयाको पुस्तकमा “हेर” भन्ने शब्दले सधैं भविष्यका परिस्थितिहरूसँग सम्बन्धित केही कुरा प्रस्तुत गर्छ । कन्याको निम्ति यहाँ अल्माह’ भन्ने शब्द चुनिएकोमा महत्त्व छ; यस शब्दको अर्थ ‘बेतुलाह’ भन्ने शब्दको अर्थभन्दा फरक छ । किनकि बेतुलाह एउटा यस्ती कन्या हो, जो आफ्ना बुबाआमासँग बस्छे, जसको विवाहको प्रबन्ध गरिएको छैन । तर अल्माह भन्ने शब्दले परिपक्व र विवाहको निम्ति तयार भएको कन्याको अर्थ लिन्छ ।’ (17)

यशैया ७:१५-१७: हुन सक्छ, पन्ध्र र सोह्र पदहरू यशैयाको ‘महेर-शालाल-हाश-बज’ नाम गरेको माहिला छोराको सन्दर्भमा लेखिए होलान्; किनकि यशैया ८:१८ पद-अनुसार त्यो माहिला छोरा यशैयाका अरू नानीहरूसित एउटा चिन्ह हुनेछ । जे होस्, उक्त

कन्याबाट जन्मिने छोरा उत्तरदायित्वको उमेर नपुग्उन्जेल गरिबीमा बाँचेछ (दही र मह खाएर) । तर त्यो छोरा यस विशेष उमेरमा पुग्नुभन्दा अगाडि सिरिया र इस्राएलका देशहरू तिनीहरूका राजाहरूबाट त्यागिएका हुनेछन्, र यसरी जुन गठबन्धनबाट यहूदा डराएको थियो, त्यो गठबन्धन विफल हुनेछ । तर परमेश्वरले यहूदालाई पनि दण्ड दिनुहुनेछ, अशशूरका राजाका आक्रमणहरूद्वारा । कसरी ?

यशैया ७:१८-२२: परमेश्वरले भिङ्गा-रूपी मिस्त्र देशलाई र माहुरीरूपी अशशूरलाई सुसेली मारेर बोलाउनुहुनेछ, र तिनीहरू हूलै-हूल यहूदामा धुइरो लाग्नेछन् । अशशूरचाहिँ परमेश्वरले भाडामा लिनुभएको छुरा हुनेछ; त्यसले यहूदामाथि शर्म र अपमान ल्याउनेछ । यस सन्दर्भमा श्री एफ. सी. जेन्निङ्सले टिप्पणी गरेर यसो भनेका छन्:

‘त्यस दिनमा यहूदा साँच्चै गरिब हुनेछ; किनकि मानिसको कुलसम्पत्ति एउटा कोरली गाई र दुईवटा भेडा अथवा दुईवटा बाख्रा हुनेछन्; तर पनि खेती नगरिएका जमिनहरूमा प्रशस्त चराउने चरण हुनेछन्, यति धेरै कि, यी तीनवटा गाईवस्तुद्वारा मानिसलाई चाहिने सबै खानेकुराको प्रबन्ध हुनेछ’ (18)

यशैया ७:२३-२५: बितेको समयमा प्रशस्त बाली दिने जमिन काँडेभाङ र काँडा-हरूले ढाकिनेछ । अब जमिन खेती गर्न योग्य हुनेछैन, तर यो गोरुहरू र भेडाबाख्राहरूको निम्ति मात्र उपयुक्त हुनेछ ।

आ) यशैया ८-१०: मसीहको अद्भुत देश

यशैया ८:१-४: परमप्रभुले यशैयालाई आज्ञा गर्नुभयो: ‘एउटा पाटीमा सुस्पष्ट अक्षरहरूमा “महेर-शालाल-हाश-बज” लेख र ऊरियाह र यबेरेक्याहको छोरा जकर्याहलाई साक्षीहरूको रूपमा राख, जसले पछि यो सन्देश प्रमाणित गर्नेछन् ।’ यस नामको अर्थ

‘लुटको निम्ति हतार गर ! लुटको मालको निम्ति फूर्ति गर !’ हो; अनि यस नामले अश्रूरद्वारा सिरिया र इस्राएलको निकट विनाश सङ्केत गर्छ। जब परमप्रभुले यशैयालाई तिनको नवजात बालकलाई यो नाम राख्ने आदेश दिनुभयो, तब उहाँले यस नामको अर्थ खोलिदिनुभयो।

यशैया ८:५-१०: अनि इस्राएलको विषयमा पनि परमप्रभुसँग एउटा सन्देश थियो। उत्तरीय राज्यका मानिसहरूले शिलोको बिस्तारै-बिस्तारै बन्दै गरेको पानीलाई रद्द गरेका हुनाले तिनीहरू महानदी यूफ्रेटिसको डुबाउमा पर्नेछन्। शिलोचाहिँ यूहन्ना ९:७ पदमा ‘सिलोआम’ भनिन्छ। शिलो यरूशलेमको पानीको गोप्य बन्दोबस्त थियो; अनि यहाँ शिलोको अर्थ परमेश्वरको अनग्रहको वचन वा परमप्रभुमाथि राखिएको भरोसा हो। महानदी यूफ्रेटिसले अश्रूरलाई सङ्केत गर्छ, जसले इस्राएल र सिरियालाई जित्नेछ। अनि अश्रूरले यहूदामाथि पनि हमला गर्नेछ, र इम्मानुएलको देशको चौडाइ ढाक्नेछ; तर त्यसको सफलता पूर्ण हुने होइन, त्यो केवल घाँटीसम्म पुग्ने रहेछ। अन्तमा यहूदाका शत्रुहरू टुक्राटुक्रा पारिनेछन्, तिनीहरूका योजना र तयारीहरू जेसुकै किन नहोऊन्।

यशैया ८:११-१५: परमप्रभुले यशैयालाई के शिक्षा दिनुभयो भने, ‘तिमी यी मानिस-हरूसित नलाग्नू र तिनीहरूको विरुद्धमा रचिएको षड्यन्त्रको डर नराख्नु; तर केवल परमप्रभुमाथि भरोसा राख्नु !’ तब उहाँ तिनको निम्ति एउटा पवित्रस्थान हुनुहुनेछ, उहाँमाथि भरोसा गर्नेहरू सबैको निम्ति पनि; तर अरू सबैको निम्ति उहाँ ठेस लाग्ने ढुङ्गा र ठक्कर खाने चट्टान हुनुहुनेछ।

यशैया ८:१६-१८: परमप्रभुको वचनको पूर्ति इतिहास नबनेसम्म विश्वासयोग्य चेला-हरूले उहाँको वचन साँचेर राख्नुपर्छ; यशैयाको निम्ति परमेश्वरको आज्ञा यो थियो।

भविष्यवक्ता यशैयाले परमप्रभुको बाटो हेर्दै बस्नेथिए, जो अहिले आफ्ना जनहरूबाट लुक्नुहुन्थ्यो। अँ, तिनले उहाँमाथि आशा गर्नेथिए। यशैया (जसको अर्थ ‘परमप्रभु बचाउनुहुन्छ’ हो), शआर-याशूब (जुन नामको अर्थ ‘बाँकी रहेकाहरू फर्कनेछन्’ हो) र महेर-शालाल-हाश-बज (जसको अर्थ ‘लुटको निम्ति हतार गर ! लुटको मालको निम्ति फूर्ति गर !’ हो) – यी ती नामहरू हुन्, जुन नामहरू इस्राएली जातिको निम्ति चिन्हहरू र अचम्मका कामहरू थिए: परमेश्वरको कृपा इस्राएली जातिमाथि फर्केर आउनेछ, र तिनीहरूका शत्रुहरूमाथि न्याय आइपर्ने नै छ।

यशैया ८:१९: भविष्यवक्ता यशैयाले आफ्ना मानिसहरूलाई भूतप्रेत खेलाउनेहरू र धामीभाँक्रीहरूको खोजी गर्ने सल्लाहकार-हरूको विरोधमा चेताउनी दिन्छन्। मानिसहरू सरसल्लाहको निम्ति जीवित परमेश्वरकहाँ जानुपर्छ; जीवितहरूको निम्ति प्रेतहरूकहाँ जानुहुँदैन। वर्तमान समयमा जादुविद्यामा निष्ठा भएको कुरा कुनै नयाँ कुरा होइन।

‘मानिसहरूमाथि आइपरेको हेरेक ठूलो सङ्कष्ट-भन्दा अधि प्रेतवादको ठूलो प्रकोप थियो र छ। बेबिलोनको कैद जानुभन्दा ठीक अगाडि यहूदा र इस्राएलमा कुरा यस्तै थियो। ख्रीष्ट येशूको जन्ममा र उहाँको त्राणात्मक मृत्युको समयमा पनि कुरा यस्तै थियो। अनि आजको दिनमा पनि कुरा यस्तै छ। तर परमेश्वरले हाम्रो मार्गदर्शन र हाम्रा आत्मिक खाँचोहरूको निम्ति आवश्यक पर्ने सबै कुराहरू उहाँको सत्य वचनमा, पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलमा प्रबन्ध गर्नुभएको छ (२ तिमोथी ३:१६-१७)।¹⁹

यशैया ८:२०-२२: हामीले सबै शिक्षक-हरूलाई परमेश्वरको वचनरूपी कसीले जाँचुपर्छ। तिनीहरूको शिक्षा धर्मशास्त्र बाइबलसँग मेल खाँदैन भने, ‘तिनीहरूमा प्रकाश छैन।’ तर यस्ताहरूद्वारा भ्रममा परेकाहरू सबै कडा दबाउमा पर्नेछन् र भोकै भएर भड्किहँड्नुपर्छ। तिनीहरूले आफ्नो

दुर्दशामा आफ्ना परमेश्वर र आफ्ना राजालाई सराफ्छन्; तिनीहरूले राहत पाउन माथि स्वर्गतिर हेर्नेछन्, तल पृथ्वीतिर हेर्नेछन्, तर तिनीहरूले सङ्कष्ट, अन्धकार र क्लेशको अँध्यारोपनबाहेक अरु केही पाउनेछैनन् ।

यशैया ९:१-५: अब हामी यहाँ, यस ठाउँमा येशू मसीहको पहिलो आगमनमा लिएका हुन्छौं । इस्राएल देशको उत्तरीय क्षेत्रको नाम 'नप्तालीको देश' भनिन्छ; अनि यो नप्तालीको देश आक्रमणकारीहरूको हातद्वारा अपमानित भएको थियो । तर अब-चाहिँ त्यो देश गौरवशाली बनिनेछ । (याद रहोस्: अन्यजातिहरूको गालीलमा चाहिँ मुक्तिदाता प्रभुको बाल्यकालको घर थियो र उहाँको सार्वजनिक सेवकाईको केही अंशको निम्ति दृश्यस्थल यहीं थियो) । ख्रीष्ट येशूको पहिलो आगमनले गालीलमा ज्योति ल्यायो । अनि उहाँको दोस्रो आगमनले इस्राएली जातिमा आनन्द ल्याउनेछ अनि दासत्व र लडाइँको अन्त गर्नेछ ।

यशैया ९:६: उहाँको पहिलो आगमनचाहिँ छ पदको क) खण्डमा वर्णन गरिएको छ: 'किनभने हाम्रो निम्ति एउटा बालक जन्मिएको छ, हामीलाई एउटा पुत्र दिइएको छ ।' हाम्रो निम्ति एउटा बालक जन्मिएको छ भन्ने पहिलो वाक्यले उहाँ मानिस हुनुभएको कुरामा जोड दिन्छ भने, हामीलाई एउटा पुत्र दिइएको छ भन्ने दोस्रो वाक्यले उहाँको ईश्वरत्वमा जोड दिन्छ । अनि यस पदको बाँकी खण्डले उहाँको दोस्रो आगमन ताकेको छ ।

'अनि शासन उहाँको काँधमाथि हुनेछ;' उहाँले राजाहरूका राजा र प्रभुहरूका प्रभुको रूपमा शासन गर्नुहुनेछ । बाँकी पदले उहाँको व्यक्तिगत महिमाको वर्णन गर्दछ:

'उहाँको नाम "अद्भुत" कहलिनेछ;' यो अद्भुत भन्ने शब्द एउटा संज्ञा हो, कुनै विशेषण होइन । उहाँ अद्भुत हुनुहुन्छ र उहाँको काम पनि अद्भुत छ ।

उहाँको नाम 'सल्लाहकार' हुनेछ: शासन गर्नमा उहाँको बुद्धि छ ।

उहाँको नाम 'शक्तिशाली परमेश्वर' हुनेछ: उहाँ सर्वशक्तिमान्, सर्वोच्च शासक हुनुहुन्छ ।

उहाँको नाम 'अनन्तकालका पिता' हुनेछ: उहाँ अनन्तकालको पिता वा त्यसको स्रोत हुनुहुन्छ । उहाँ अनन्त हुनुहुन्छ; अनि उहाँले उहाँमाथि विश्वास गर्नेहरूलाई अनन्त जीवन दिनुहुन्छ । यस विषयमा श्री डब्ल्यू. ई. भाइन्ले टिप्पणी गरेर भनेका छन्:

'यस शब्दमा प्रकाशका दुईवटा बुँदाहरू छन्: क) उहाँ अनन्ततामा वास गर्नुहुन्छ र उहाँ अनन्तताको मालिक हुनुहुन्छ (यशैया ५७:१५); अनिख) उहाँ प्रेमिलो, कोमल, दयालु पिता हुनुहुन्छ; उहाँ सर्वज्ञानी शिक्षक, अभिभावक र प्रबन्धक हुनुहुन्छ ।'²⁰

उहाँको नाम 'शान्तिका राजकुमार' हुनेछ: उहाँले अन्तमा यस समस्याले ग्रस्त संसारमा शान्ति ल्याउनुहुनेछ ।

यशैया ९:७: उहाँको शासन व्यापक, शान्तिमय र अनन्त हुनेछ । उहाँ दारुदको सिंहासनमाथि बस्नुहुनेछ; उहाँले न्याय र धार्मिकताको साथ शासन गर्नुहुनेछ । यो सबै कसरी हुन आउनेछ त ? आफ्ना जनहरूको निम्ति परमप्रभुको ईर्ष्यालु वास्ताले यो पूरा गर्नेछ ।

यशैया ९:८-१२: 'यति भएर पनि उहाँको रिस मरेको छैन, तर उहाँको हात अर्भै पनि उठिराखेकै छ ।' भविष्यवक्ता यशैया फेरि न्यायका गर्जनहरूमा फर्कन्छन्; तिनले आफ्नो सन्देश चारवटा श्लोकहरूमा विभाजन गरेर प्रत्येक श्लोकको अन्तमा 'यति भएर पनि उहाँको रिस मरेको छैन, तर उहाँको हात अर्भै पनि उठिराखेकै छ' भन्ने फलाको छ (यशैया ९:१२, १७, २१ र १०:४) ।

अघिल्लो सजायबाट पछुतो नमानेको इस्राएल राज्यले आफ्नो घमण्ड र अहङ्कारमा पहिलेभन्दा बढी महिमित पुनर्निर्माण गर्ने हाँक

दिन्छ। तर परमप्रभुले तिनीहरूलाई प्रतिज्ञा गर्नुभयो: पूर्वबाट सिरियालीहरू र पश्चिमबाट पलिस्तीहरूले तिनीहरूलाई आक्रमण गर्नेछन्।

यशैया ९:१३-१७: अनि उहाँले आदरणीय बूढा प्रधानदेखि भूट सिकाउने अगमवकासम्म सारा जनतालाई नाश गर्छु भन्ने चेताउनी दिनुहुन्छ। किनकि भक्तिहीनता व्याप्त छ; यसकारण परमप्रभुको क्रोध हटाइएको छैन र उहाँको हात अबै पनि उठिरहेकै छ, न्याय गर्नको निम्ति, दया देखाउनको निम्ति होइन।

यशैया ९:१८-२१: दुष्टता सामान्य भएकोले गर्दा देश गृहयुद्ध, अराजकता, अनिकाल, लुटपाट र नरभक्षणरूपी आगोले भस्म हुनेछ।

यशैया १०:१-४: ती शासकहरूलाई धिक्कार, जसले खाँचोमा परेकाहरूलाई लुट्छन्, गरिबहरूलाई थिचोमिचो गर्छन् र अन्यायपूर्ण आदेशहरू लेख्छन्! जब परमेश्वरको न्याय आइपर्छ, तब तिनीहरूले भ्रष्टाचार र शोषण गरेर कमाएको सारा धन गुमाउनेछन्।

यशैया १०:५-११: परमेश्वरले यहूदालाई दण्ड दिन अशशूरलाई प्रयोग गर्नुहुनेछ। तर अशशूरसँग त्योभन्दा ठूलो योजना छ। त्यसको लक्ष्यचाहिँ लडाइँहरूद्वारा संसारमा एउटा साम्राज्य स्थापित गर्नु हो। त्यसले यसो भन्दै गर्व गर्छ: 'मेरा शासकहरू (वा सेनापतिहरू) सबै राजाहरू हुन्; मेरो बाटोमा पर्ने शहरहरू मैले जितेका शहरहरूभन्दा महान् छैनन्, अनि इस्राएल र यहूदाका मूर्तिहरू मैले कब्जा गरेका राज्यहरूका मूर्तिहरूसित तुलना गर्न सकिँदैनन्।'।

यशैया १०:१२-१९: तर परमेश्वरले अशशूरका राजालाई तिनको घमण्ड र अहङ्कारको खातिर दण्ड दिनुहुनेछ; किनभने तिनले आफ्नो सफलताको निम्ति आफ्नो बल र आफ्नो बुद्धिलाई श्रेय दिन्छन्। परमप्रभुका हातहरूमा भएको लट्टी र लौरोले ती हातहरूको

विरुद्धमा गर्व गर्नुहुँदैन, जसले त्यसलाई समातिरहेका छन्। अशशूरका बलिया न बलिया योद्धाहरूलाई एउटा भयानक विपत्तिले प्रहार गर्नेछ - ती शूरवीर योद्धाहरूलाई, जसको नाम 'त्यसको महिमा' अनि 'त्यसको वनको महिमा र त्यसको फलवान् खेतबारीको महिमा' पनि भनिन्छ। परमप्रभु इस्राएलको ज्योति हुनुहुन्छ, र उहाँका काँडाहरू र काँडेभाङ्गहरू अशशूरी सेनाहरू हुन्। ती सेनाहरूबाट बाँचेकाहरू यति थोरै हुनेछन् कि एउटा बालकले तिनीहरूको गन्ती गर्न सक्नेछ।

यशैया १०:२०-२३: त्यस दिनमा इस्राएली जातिबाट बाँकी रहेकाहरू फेरि कहिल्यै अशशूरमाथि भर पर्नेछैनन्, जसरी राजा आहाजले गरे; तर तिनीहरू परमप्रभुमाथि भर पर्नेछन्। यस भविष्यवाणीको धेरैजसो भाग प्रभु येशूको दोस्रो आगमनमा पूरा हुनेछ।

यशैया १०:२४-२७: अशशूरका राजाले उत्तरबाट यरूशलेममाथि चढाइ गरे ता पनि यहूदाका मानिसहरू डराउनुपर्दैन; किनकि सेनाहरूका परमप्रभुले हस्तक्षेप गर्नुहुनेछ, जस्तै उहाँले मिद्यान देश र मिस्र देशको विरुद्धमा हस्तक्षेप गर्नुभयो, र यहूदा अशशूरी प्रभुत्वको डरबाट मुक्त हुनेछ।

यशैया १०:२८-३४: जुन शहरहरू यस खण्डमा उल्लेख गरिएका छन्, ती शहरहरूबाट हामीसँग अशशूरीहरूको चढाइको मार्गको विषयमा भौगोलिक चित्ररूपी सजीव विवरण छ। यी आक्रमणकारीहरू नजिक आइरहेको बेलामा जताततै आतङ्क फैलिनेछ र भागाभाग हुनेछ। अनि अन्तमा यरूशलेमको पहाडबाट तिनीहरूलाई देखिन्छ। तब परमप्रभुले हस्तक्षेप गर्नुहुनेछ अनि अशशूरको सेना, त्यसका अधिकारीहरू र सिपाहीहरूलाई नष्ट गर्नुहुनेछ, मानौं उहाँले वनजङ्गलका रूखहरू फाँडिफुँडि गर्नुहुन्छ।

(ग्रीकमा ओइडा, जसको अर्थ 'म उहाँलाई सहजै र सम्पूर्ण रूपले चिन्छु हो) ।²²⁾

इ) यशैया ११-१२: मसीहको हजार वर्षको राज्य

यशैया ११:१: ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्यको विषयमा यशैया ११ अध्यायचाहिँ पुरानो नियममा र नयाँ नियममा सबैभन्दा ठूलो खण्ड हो। अन्तरालमा हामी यहाँ तत्कालै ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमनमा पुगि-हाल्यौं, जस्तै हामी भविष्यवक्ताहरूका पुस्तक-हरूमा घरिघरि यस्ता अन्तरालहरू भेट्टाउँछौं।

पहिले हामी दाऊदका पुत्रको वंश कुनचाहिँ थियो, सो थाह पाउँछौं: उहाँ यिशाईको ठुटाबाट निस्केको टुसा हुनुहुन्छ²¹⁾; यिशाई-चाहिँ दाऊदका बुबा थिए (१ शमूएल १७:१२)।

यशैया ११:२: परमप्रभुको आत्माद्वारा गरिएको मसीहको अभिषेकको परिभाषाचाहिँ आत्मिक सदगुणहरूका तीनवटा जोड़ीहरूमा व्यक्त गरिएको छ। श्री डब्ल्यू. ई. भाइनले स्पष्ट र संक्षिप्त रूपले यी सदगुणहरूको व्याख्या गरेका छन्:

‘पहिलो जोड़ीचाहिँ “बुद्धि र समझको आत्मा” हो; बुद्धि र समझचाहिँ दिमागको शक्तिसँग सम्बन्धित कुराहरू हुन्। बुद्धिले चीजहरूको सारतत्त्व बुझ्छ भने, समझले चीजहरूमा भएका भिन्नताहरू के-केमा छन्, सो छुट्टाउँछ। दोस्रो जोड़ी “सल्लाह र शक्तिको आत्मा” हो। सल्लाह र शक्तिचाहिँ व्यावहारिक गतिविधिहरूसँग सम्बन्धित छन्; किनकि सल्लाह सही निष्कर्षहरूमा आइपुग्ने क्षमता हो, अनि यी निर्णयहरू कार्यान्वित गर्न शक्ति चाहिन्छ। तेस्रो जोड़ीचाहिँ “ज्ञान र परमप्रभुको डरको आत्मा” हो; यी सदगुणहरू परमप्रभुसितको सङ्गतिसँग सम्बन्धित छन्। यहाँ ज्ञान भन्नाले परमप्रभुको ज्ञान बुझिन्छ (यस जोडीका दुवै सदगुणहरू परमप्रभुसँग सम्बन्ध राख्ने शब्द हुन्); ख्रीष्ट येशू आफैले यूहन्ना ८:५५ पदमा भन्नुभयो: ‘तिमीहरूले उहाँलाई चिनेका छैनौं’ (ग्रीकमा गिनोस्को, जसको अर्थ ‘तिमीहरूले उहाँलाई चिन्न थालेका छैनौं’ हो), ‘तर म उहाँलाई चिन्छु’

यशैया ११:३-५: त्यसपछि ख्रीष्ट येशूको शासनको सटीक र सिद्ध न्यायको काम राजसी कवितामा वर्णन गरिएको छ; त्यसपछि उहाँले दुष्टहरूलाई कसरी दण्ड दिनुहुनेछ, उहाँको व्यक्तिगत धार्मिकता केकस्तो छ, अनि उहाँको शान्ति र सुरक्षाबद्ध शासन कस्तो हुनेछ, सो वर्णन गरिएको छ।

यशैया ११:६-९^०: अँ, जङ्गली जनावरहरू पनि मसीहको शासनको अधीनतामा बस्नेछन्, जसले गर्दा दूध चुस्दै गरेको बालकले साँभे साँपको दुलोको छेउमा खेल्न समेत सम्भव हुनेछ।²³⁾

यशैया ११:९^०: ‘किनकि जसरी पानीले समुद्रलाई ढाकेको हुन्छ, त्यसरी नै पृथ्वी परमप्रभुको ज्ञानले भरपूर हुनेछ।’ सम्पूर्ण पवित्र शास्त्र बाइबलभरि सबैभन्दा महिमित प्रतिज्ञा यस पदको ख) खण्डमा पढिन्छ, जुन खण्डमा ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्यमा सुनौलो वातावरणको निम्ति उचित कारण पेश गरिन्छ। श्री एफ. सी. जेन्निङ्सले परमप्रभुको निम्ति ‘याह’को काव्यात्मक नाम प्रयोग गरेर अङ्ग्रेजीमा यो खण्ड तुक मिलाएर अनुवाद गरे:

किनकि दुनियाँ याहको ज्ञानले भरपूर हुनेछ,
अँ, यो त पानीले समुद्रलाई ढाकेभँ हुनेछ।

यशैया ११:१०-१६: त्यस समयमा मसीह जाति-जातिका मानिसहरूको निम्ति एउटा भण्डा हुनुहुनेछ; उहाँले तिनीहरूलाई आफूतिर आकर्षित गर्नुहुनेछ; अनि उहाँको अधिकारको आसन महिमित हुनेछ। प्रभुले पृथ्वीका चारै दिशाबाट आफ्नो प्रजाको बचेको भाग भेला गर्नुहुनेछ। यहूदा र इस्राएल, (लेखमा एप्रैम भन्ने नाम छ), शान्तिसँगै एक-अर्कोसित बस्नेछन्, र उनीहरूले सँगै मिलेर आफ्ना

शत्रुहरूलाई परास्त गर्नेछन्, जस्तै: पलिस्ती-हरू, एदोमीहरू, मोआबीहरू र अम्मोनीहरू । लाल समुद्ररूपी मिस्रको समुद्रको खाडी सुकिजानेछ, अनि यहूदीहरू आफ्नो देशमा फर्कन सकून् भन्ने हेतुले महानदी यूफ्रेटिस घटाएर सातवटा खोलाहरूमा विभाजन गरिनेछ । एउटा राजमार्गले अश्शूर देश र इस्राएल देश जोड्नेछ; यसले गर्दा उत्तरबाट फर्कन सजिलो हुनेछ ।

यशैया १२:१-६: हजार वर्षको राज्यरूपी यस हर्षको दिनमा इस्राएली जातिले धन्यवाद र भरोसाको गीत गाउनेछ । मुक्तिका मुहान-हरूबाट आनन्दसाथ पानी निकालेर उद्धारप्राप्त बाँकी रहेका यहूदीहरूले आफ्नो तिर्खा मेटाउनेछन् । अनि इस्राएलीहरू जाति-जाति-हरूकहाँ जाने परमेश्वरका मिसनेरीहरू हुनेछन्, जसले तिनीहरूलाई सन्तुष्टिको निम्ति ख्रीष्ट येशूमा आउने निमन्त्रणा दिनेछन् । के तपाईं ख्रीष्ट येशूकहाँ आउनुभयो, र के तपाईंले उहाँबाट तृप्ति पाउनुभयो ? नभए आज यो मौका छोप्नुहोस् !

घ) यशैया १३-२४: देश-देशहरूमाथि आइपर्ने न्याय

अ) यशैया १३:१-१४:२३: बेबिलोन-माथि आइपर्ने न्याय

यशैया १३:१-५: आउँदा एघारवटा अध्यायहरूमा अन्यजाति राष्ट्रहरूको विरुद्धमा बोलिएका भविष्यवाणीहरू छन् । यी राष्ट्र-हरूमध्ये पहिलोचाहिँ बेबिलोन हो; यस विश्वशक्तिले ख्रीष्टपूर्व ६०९ सालतिर अश्शूरलाई कुल्चीमिल्ची पार्यो । अनि तेह्र अध्यायमा हामी बेबिलोन देख्छौं, जुन बेबिलोनचाहिँ ख्रीष्टपूर्व ५३९ सालमा मादी र फारसद्वारा जितियो । तर यहाँ उल्लेख गरिएका भविष्यवाणीहरूमध्ये कुनै-कुनै छन्, जुनचाहिँ ख्रीष्टपूर्व ५३९ सालको घटना नाघेर

महासङ्कष्टको अन्तमा हुने बेबिलोनको अन्तिम विनाश ताकेका छन् (प्रकाश १७-१८) ।

भारदारहरूका मूलढोकाहरूबाट बेबिलोन महानगरभित्र पस्न र तिनीहरूको सारा देश नष्ट गर्न परमेश्वरले मादी-फारसको संयुक्त सेना अर्थात् आफ्ना पवित्र गरिएकाहरूलाई जम्मा गर्नुहुन्छ ।

यशैया १३:६-१३: यस विनाशका आतङ्ककारी त्रासहरू अबदेखि वर्णन गरिएको छ, जस्तै: डरैडर, वेदना र शोकहरू, अनि भयानक आकाशीय विघटनरूपी दुर्घटनाहरू र जनसङ्ख्यामा भयानक घटी । यस खण्डका कति पदहरू छन्, जसले मादी-फारसको विजय नाघेर परमप्रभुको दिन ताकेका छन्, जुन प्रभुको दिनले सारा संसारलाई असर पार्नेछ र वास्तवमा आकाशका उथलपुथलहरू समेत समावेश गर्नेछ ।

यशैया: १३:१४-२२: बेबिलोनबाट ठूलो सङ्ख्यामा मानिसहरूको निकास हुनेछ, अनि विदेशीहरू आ-आफ्नै देशहरूमा फर्कनेछन् । अनि जुन मानिसहरू रहन्छन्, ती मानिसहरूले असाध्य क्रूरताको कुव्यवहार भोग्नुपर्नेछ । १९-२२ पदहरूको खण्ड आंशिक रूपले पूरा भयो 24), तर यसका घटनाहरू सम्पूर्ण रूपले विकास गर्दै जाने समय भावी भविष्यमा हुनेछ ।

बेबिलोन शहर र बेबिलोन देशको विनाशको सम्बन्धमा बोलिएका भविष्यवाणीहरूसँग केही समस्याहरू छन् (यशैया १३:६-२२, १४:४-२३, २१:२-९ र ४७:१-११; अनि यर्मिया २५:१२-१४; यर्मिया ५० र ५१ अध्याय-हरू) । हामी यसको उदाहरण दिन्छौं: ख्रीष्टपूर्व ५३९ सालमा मादीहरूले बेबिलोन शहर कब्जा गरे (यशैया १३:१७), तर त्यस बेलामा सदोम र गमोराको जस्तै विनाश भएन (यशैया १३:१९); अनि बेबिलोन शहर कहिल्यै बसोबास नहुने गरी सदाको निम्ति छोडिएन (यशैया १३:२०-२२); त्यो विनाश उत्तरबाट

आएको राष्ट्रले पूरा गरेन, तर मादी-फारसको संयुक्त राज्यले पूरा गर्‍यो; तिनीहरू पूर्वबाट आए (यर्मिया ५०:३); यसको फलस्वरूप इस्राएल परमप्रभुकहाँ फर्केन र यहूदामा पनि परमप्रभुको खोजी गर्ने वा सियोनमा फर्केर आउने बाँकी रहेको भागभन्दा बढी यसको नतिजा भएन (यर्मिया ५०:४-५); यस कब्जाअन्तर्गत त्यस शहरका पर्खालहरू भत्काइएनन् र त्यसका मूलढोकाहरू पनि जलाइएनन् (यर्मिया ५१:५८) ।

जब हामीले यस प्रकारको समस्या सामना गर्नुपर्छ, तब हामीले के गरे, कसो गरे ठीक हुन्छ ?

क) सबैभन्दा पहिले हामीले परमेश्वरको वचनमाथि हाम्रो पूरा भरोसा सुदृढ गर्नुपर्छ । किनकि बुध्नमा केही समस्या भएदेखि परमेश्वरको वचनमा के दोष ? यो त सरासर हाम्रो ज्ञानको कमीको फल हुनुपर्छ ।

ख) हामीले याद गर्नुपर्छ: धेरै पल्ट भविष्यवक्ताहरूले कुनै सङ्केत नदिईकन नजिकको भविष्य र टाढाको भविष्य एकसाथ राख्ने तरिका अपनाउँथे । अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, जुनै भविष्यवाणी पनि कुनै ठाउँमा सीमित, आंशिक रूपले पूरा हुनको साथै टाढा भविष्यमा सम्पूर्ण रूपले पूरा हुन सम्भव छ । बेबिलोनको कुरा पनि त्यस्तै हो । बेबिलोनको विषयमा कहिएका सबै भविष्यवाणीहरू पूरा भएनन् । कतिपय भविष्यवाणीहरू अझै पनि भविष्यमा पूरा हुन बाँकी छन् ।

सङ्कटकालमा बेबिलोनले प्रमुख भूमिका खेल्नेछ; यो अनुसूचित छ । त्यसको विनाशको पूर्वचित्र प्रकाश १७ र १८ अध्यायहरूमा ज्वलन्त भाषामा बयान गरिएको छ । ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमन हुनुभन्दा अघि बेबिलोनको विनाशको सम्बन्धमा गरिएका सबै भविष्यवाणीहरू अक्षरशः पूरा हुनेछन् । अनि जुन कुरा आज हाम्रो निम्ति अस्पष्ट छ, त्यो

कुरा त्यस समयमा बाँचेहरूको निम्ति सुस्पष्ट हुनेछ ।

यशैया १४:१-२: परमप्रभुले आफ्नो कृपामा इस्राएली जातिलाई त्यसको निजी देशमा पुनर्स्थापित गर्नुहुनेछ । गैर-यहूदी राष्ट्रहरूले यहूदीहरूलाई तिनीहरूको वापसीमा सहयोग गर्नेछन्, र परमेश्वरका जनहरूसँग शान्तिपूर्वक बस्नेछन् । अनि इस्राएली जातिका भूतपूर्व शासकहरू त्यसका सेवकहरू पो हुनेछन् ।

याकूबको घराना र इस्राएलको घरानाले बेबिलोनमा कैदमा रहेका यहूदीहरूलाई सङ्केत गर्छन् । परमप्रभुले तिनीहरूलाई अझै पनि चुन्नुभएको अर्थ यो हो: उहाँले तिनीहरूलाई तिनीहरूको निर्वासन भएको देशबाट छुटकारा दिनुहुनेछ र तिनीहरूलाई फेरि तिनीहरूको स्वदेशमा बसाउनुहुनेछ । याकूबको घरानासित टाँसिएका परदेशीहरूचाहिँ बेबिलोनबाट निस्केर आएका यहूदी धर्म अपनाउनेहरू हुन् । अनि जुन मानिसहरूले तिनीहरूलाई तिनीहरूको ठाउँमा ल्याउनेछन्, ती मानिसहरू यिनीहरू हुन्, जसले राजा कोरेस र अरूको अनुकूल समर्थनमा यहूदीहरूलाई तिनीहरूको वापसीमा सहायता गर्नेछन् ।

यशैया १४:३-११: सतावट र कठोर दासत्वबाट मुक्त भई इस्राएली जातिले बेबिलोनका राजाको विरुद्धमा एउटा ठट्टाको गीत गाउनेछ । किनकि परमप्रभुले तिनको शक्ति तोड्नुभयो र तिनको अत्याचार र तानाशाह अन्त गरिदिनुभयो । अब पृथ्वी रमाउँछ, अँ, वनजङ्गलहरू समेत रमाउँछन्; किनकि तिनका सेनाहरूले अबदेखि उप्रान्त उजाड़ पार्नेछैनन् । अन्तमा बल्ल-बल्ल शान्ति भएछ ! अधोलोकका बासिन्दाहरू तिनलाई स्वागत गर्न उपस्थित छन्; तिनीबाट पनि तिनको शक्ति खोसिएकोमा तिनीहरू खुशी छन् । बेबिलोनका राजाको ठाँट र आडम्बर सिद्धियो । राजदरबारको सङ्गीत सकियो ।

तिनी औंसाहरूको ओछ्यानमाथि सुत्छन्, र कीराहरूको कम्बलले ढाकिएका हुन्छन् ।

यशैया १४:१२-१७: यो ठट्टाको गीत अघि बढ्दै जाँदा बेबिलोनका राजाको पतन यसको विषयवस्तु रहँदैन जस्तै छ, तर त्यहाँबाट तिनलाई शक्ति दिने लुसिफर²⁵⁾ अर्थात् शैतानको पतनकहाँ पुगेको लाग्छ । श्री चार्लस ली. राइरीले यसो लेखेका छन्:

‘निस्सन्देह यस खण्डको सन्दर्भ शैतान हो; एक, किनभने ख्रीष्ट येशूले लूका १०:१८ पदमा शैतानको विषयमा उस्तै वर्णन गर्नुभयो; अनि दुई, यशैया १४:१२-१४ पदहरूमा उल्लेख गरिएका शब्दहरू शैतानको मुखबाट बाहेक अरु कसैका ओठबाट सुन्न उपयुक्त छैन; (यो कुरा १ तिमोथी ३:६ पदसित तुलना गर्नुहोस्) ।²⁶⁾

यस बिहानको तारा, यस बिहानीको छोरा ले अहङ्कारको साथ आफ्नो इच्छा परमेश्वरको इच्छाभन्दा माथि राख्यो; यसकारण त्यसलाई स्वर्गबाट निकालियो । तेह र चौध पदहरूमा शैतानले परमेश्वरको विरुद्धमा विद्रोह गरेर ‘म उचाल्नेछु’, ‘म बस्नेछु’, ‘म चढ्नेछु’, ‘म हुनेछु’ भन्ने कुख्यात शब्दहरू बोलेको बयान छ । अन्तिम आएर त्यसको ठाउँ अधोलोक हुनेछ, त्यो एउटा विस्मयको विषय बन्नेछ । अधोलोकका बासिन्दाहरू आश्चर्यचकित हुनेछन्, किनकि यत्रो शक्ति जमाउने व्यक्ति कसरी यति तल खसालिएको, अँ, कसरी ! ?

यशैया १४:१८-२१: यो गीत बेबिलोनका राजाकहाँ फर्कन्छ; यसले के भन्छ भने, अधिक राजाहरू भव्य चिहानहरूमा सुतेका हुन्छन् भने, बेबिलोनका राजालाई योग्य दफन भएन । तिनको कुनै स्मारक हुनेछैन; अनि तिनको राजकीय वंश, तिनका छोराछोरीहरू नाश गरिनेछन् ।

यशैया १४:२२-२३: महानगर बेबिलोन उजाड हुनेछ र परमेश्वरको भाडुले बढारिनेछ ।

आ) यशैया १४:२४-२७: अशशूरमाथि आइपर्ने न्याय

अब विषयचाहिँ अशशूरको विनाश हुनेछ, जुन अशशूरले त्यस समयमा बेबिलोनमाथि शासन गर्थ्यो । अशशूरका सेनाहरू इस्त्राएल देशका पहाडहरूमा चकनाचूर हुनेछन् ।²⁷⁾ तर यो भविष्यवाणी सङ्कष्टकालमा सम्पूर्ण रूपले पूरा हुनेछ; जब उत्तरका राजाले इम्मानुएलको देशमाथि आक्रमण गर्ने प्रयास गर्नेछन्, तब तिनी पराजित हुनेछन् ।

इ) यशैया १४:२८-३२: पलिस्ती देशमाथि आइपर्ने न्याय

यशैया १४:२८-३१: ‘हे पलिस्ती देशहो, तँलाई हिकाउनेको लाठी भाँचिएकोमा आनन्द नगर् !’ पलिस्ती देश राजा आहाजको मृत्युमा हर्षित हुनुहुँदैनथियो; आहाज राजा उज्जियाहको नाति थिए, जुन उज्जियाहले पलिस्तीहरूलाई प्रहार गरेका थिए (२ इतिहास २६:६-७) । यस ठाउँमा आहाजलाई लाठी भनिएको छ । किनकि उज्जियाहका अर्का दरसन्तान अर्थात् राजा हिजकियाहले तिनीहरूलाई साँभे साँप र उड्ने अति विषालु सर्पले जस्तै आक्रमण गर्नेछन् (२ राजा १८:८) । तब परमेश्वरका गरिबहरू र खाँचोमा परेकाहरू सुरक्षित हुनेछन्; तर परमप्रभुले पलिस्तीहरूलाई अनिकालको साथ भेट्नुहुनेछ र बचेकाहरूलाई मारुनुहुनेछ । आक्रमणकारी अशशूरीहरू धूवाको बादलजस्तै उत्तरबाट आउनेछन् । तर परमेश्वरका जनहरू-चाहिँ यरूशलेममा सुरक्षित हुनेछन् ।

यशैया १४:३२: यदि कुनै जातिको सन्देशवाहकहरूले त्यहाँ के भइरहेको छ भनेर सोध्नेछन् भने, तिनीहरूलाई यो जवाफ मिल्नेछ: ‘परमप्रभुले सियोनमा आफ्ना प्रतिज्ञाहरू पूरा गर्दै हुनुहुन्छ र यरूशलेमका बासिन्दाहरूलाई रक्षा गर्दै हुनुहुन्छ ।’

ई) यशैया १५-१६: मोआबमाथि आइपर्ने न्याय

यशैया १५:१-७: वाक्पटु भएका यशैया यहाँ मोआबको विनाशको विषयमा एउटा विलापको गीत गाउँछन्। आर र कीर मोआबका दुईवटा बलिया पर्खालबद्ध शहरहरू थिए। यी दुवै शहरहरू अचानक नष्ट भए। अनि त्यसका बस्तीहरू र त्यसका ग्रामहरू शोकमा डुबे। मोआब देशबाट भागदै गरेका शरणार्थीहरूप्रति यशैया पनि दयाले भरिए। किनकि देहात उजाड भएको, र मानिसहरूले आफ्नो साथमा लैजान सक्ने सरसामानहरूसित सिमाना पार गरे।

यशैया १५:८-९: तिनीहरूको रोइकराइको आवाज मोआबका सिमानाहरूसम्म पुग्यो। अनि दुई पदमा भएको दीबोन भन्ने ठाउँको नाम नौ पदमा आएर दीमोन भएको रहेछ। हुन सक्छ, यो एक श्लेषयुक्त यमक होला; किनभने दीमोनचाहिँ हिल्लूको 'दाम' भन्ने शब्दजस्तो सुनिन्छ, जसको अर्थ रगत हो; यसैले यस श्लेषोक्तिमा 'दीमोनको पानी रगतले भरिनेछ' भयो। अनि यी भाग्न पाएकाहरूचाहिँ? सिंहहरूले खोजी-खोजी निकालेभैं तिनीहरूको पिछा गरिनेछ।

यशैया १६:१-२: मोआबको विनाशको वर्णन यस अध्यायमा जारी रहन्छ। जुन मोआबीहरू शरण लिन एदोमको राजधानी सेलामा भागे, ती मोआबीहरूलाई के सल्लाह दिइन्छ भने, तिनीहरूले सियोनकी छोरीको पहाडमा अर्थात् यरूशलेममा बस्ने देशका शासक अर्थात् यहूदाका राजाकहाँ करको रूपमा एउटा भेडाको पाठो पठाइदिऊन्, जसरी तिनीहरूले पहिला सामरियामा भेडाका पाठाहरू पठाएका थिए (२ राजा ३:४)। मोआबका मानिसहरू आफ्नो नजिकको विपद्को खातिर त्रसित र विचलित भए।

यशैया १६:३-५: परमप्रभुले मोआबलाई 'मेरा निर्वासित जनहरूलाई अँध्यारो छायामा लुकाऊ' भन्ने सल्लाह यस हेतुले दिनुभयो, कि तिनीहरूलाई त्यहाँ शरण र सुरक्षा मिलोस्। धुत्ने, लुटपिट गर्ने र थिचोमिचो गर्नेको अन्त हुनेछ; अनि परमप्रभुले दाऊदको सिंहासनमाथि बसेर दया, सत्यता, न्याय र धार्मिकताको साथ शासन गर्नुहुनेछ।

यशैया १६:६-१२: मोआबको पतन कहाँबाट आयो? यो त त्यसको घमण्ड र अहङ्कारले गर्दा भएको हो। मोआब देशमा शोक व्यापक छ। हेशबोनका फलाइला खेतबारीहरू नाङ्गा छन्, अनि सिब्माका फलप्रद दाखका बोटहरू नष्ट भएका छन्। फेरि भविष्यवक्ता आफैले यस व्यापक विनाशले गर्दा विलाप गर्छन्। अनि जब मोआबले आफ्ना मूर्तिहरूलाई प्रार्थना चढाउँछ, तब ती मूर्तिहरूबाट कुनै पनि सहायता आउनेछैन।

यशैया १६:१३-१४: मोआबको पतनको विषयमा परमेश्वरले अघि दिनुभएका भविष्यवाणीहरूमा उहाँले अब यो जानकारी थपुनुहुन्छ कि ज्यालादार नोकरका वर्षहरूअनुसार यो पतन अबको तीन वर्षभित्र पूरा हुनेछ, अर्थात् मन्जुर गरिएको समयभन्दा एक मिनेट पनि ढिलो हुनेछैन।

उ) यशैया १७: दमस्कसमाथि आइपर्ने न्याय

यशैया १७:१-३: तेस्रो 'बोभ्रा'रूपी भविष्यवाणीले सिरियाको राजधानी दमस्कस र त्यसका उप-शहरहरू माटोमा मिलाइएको पूर्वजानकारी गर्छ। सिरियासँगको गठबन्धनले गर्दा एप्रैम अर्थात् इस्त्राएलको पतन पनि उस्तै हुनेछ। एप्रैमबाट त्यसको रक्षा, दमस्कसबाट त्यसको राज्य र बचेका आरामीहरूबाट तिनीहरूको महिमा खोसिनेछ। ख्रीष्टपूर्व ७३२

सालमा अशशूरी सेनाहरूले दमस्कस ध्वंस पारे, र दस वर्षपछि सामरियाको पतन भयो ।

यशैया १७:४-६: न्यायको दिनमा इस्राएलको अवस्था साह्रै तुच्छ र वियुक्त हुनेछ । रपाईहरूको बेसीमा कटनी गरिएका खेतबारीहरू जसरी नाङ्गा हुन्छन्, ठीक त्यसरी नै त्यो नाङ्गो हुनेछ; सिलाफल छोडिएभैं थोरै मानिसहरू मात्र बाँकी रहनेछन् ।

यशैया १७:७-११: तब मानिसहरू एकमात्र सत्य र जीवित परमेश्वर अर्थात् आफ्ना सृष्टिकर्ताकहाँ, इस्राएलका पवित्र जनकहाँ फर्कनेछन्; तिनीहरूले मूर्तिपूजासँग सम्बन्ध राखिएका सबै कुराहरू त्याग्नेछन् । किल्लाबद्ध शहरहरू उजाड हुनेछन्, ती हिच्कीहरू र एमोरीहरूका शहरहरूजस्तै, जुन शहरहरू आक्रमणकारी इस्राएलीहरूले कब्जा गरे । अनि यो सब किन हुनेछ ? किनभने परमेश्वरका जनहरूले उहाँलाई बिर्सि र तिनीहरू बिराना विरुवाहरूकहाँ फर्के अर्थात् तिनीहरू विदेशी गठबन्धनहरू, विदेशी धर्महरू र विदेशी संस्कार र संस्कृतिहरूकहाँ फर्के । अनि त्यसको कटनी विनाशकारी हुनेछ ।

यशैया १७:१२-१४: बाह्र पदबाट शुरु गरेर अठार अध्यायको अन्तसम्म हामीसँग एउटा छोटो अन्तराल छ, जुन अन्तरालमा दुईवटा अभियानहरू छन्; अनि हेरेक अभियान 'हाय' भन्ने शब्दबाट शुरु हुन्छ । पहिलो अभियानले अन्यजाति राष्ट्रहरूलाई चित्रण गर्छ, जो इस्राएलको विरुद्धमा भयानक गर्जनको साथ जाइलागेका छन्, यसको सिलसिलामा आधुनिक रणनीतिको ठूलो हल्लाकल्ला सम्भन्नुहोस् ! तर अचानक परमप्रभुले तिनीहरूलाई पिठ्युँ फर्कन लाउनुहुन्छ, र रातारात इस्राएली जातिबाट त्यो खतरा हटिजान्छ, कसरी ? अशशूरको सेनाको विनाश सम्भन्नुहोस् ! (तपाईंले यसको सन्दर्भ यशैया ३७ अध्यायमा हेर्नुहोला ।)

ऊ) यशैया १८: अफ्रिकामा विभिन्न बेनामी देशहरूमाथि आइपर्ने न्याय

यशैया १८:१-७: यो 'हाय'²⁸⁾ भन्ने शब्दको खास अर्थ 'हे' वा 'ए' हो; यस शब्दद्वारा एउटा अज्ञात मित्र राष्ट्रलाई बोलाइन्छ, जसले इस्राएलीहरूकहाँ आफ्ना राजदूतहरू पठाउँछ (पद २ र ७) । 'फटफटाउने पखेटाहरूले छाया पार्ने देश' भन्ने वाक्यांशले त्यस देशमा यहूदीहरूलाई जोगाउने इच्छा भएको रहेछ भन्ने कुरा सङ्केत गरेको हुन सक्छ ।

त्यही समयमा अन्य गैर-यहूदी राष्ट्रहरूले परमेश्वरका जनहरूलाई शिकार गर्नेछन्; अनि परमेश्वर चुपचापसित त्यो कुरा हेरिरहनुहुन्छ । तर अन्तमा उहाँले तिनीहरूलाई नष्ट गर्नुहुनेछ र तिनीहरूका लासहरू जङ्गली जनावरहरू र हिंस्रक पक्षीहरूको निम्ति छोडिदिनुहुनेछ ।

त्यसपछि इस्राएली जाति सियोन पर्वतमा परमप्रभुको निम्ति उपहारको रूपमा आउनेछ । सात पदमा यसरी पढ्न सकिन्छ: 'त्यस दिनमा छरपष्ट भएको र नष्टभ्रष्ट पारिएको जाति-रूपी भेटी परमप्रभुको सामु ल्याइनेछ' (जे. एन. डि.) । किनकि यस पदको सन्दर्भ ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमनमा इस्राएली जातिको पुनर्स्थापना हो ।

ए) यशैया १९-२०: मिस्र देशमाथि आइपर्ने न्याय

यशैया १९:१-३: जब परमप्रभु न्याय गर्न मिस्र देशमाथि जाइलागुहुनेछ, तब त्यसका मूर्तिहरू डगमगाउनेछन् र त्यसका मानिसहरू आतङ्कित हुनेछन् । अनि गृहयुद्ध शुरु हुनेछ, र अधिकारीवर्गका उत्कृष्ट बुद्धिजीवीहरूले मूर्तिहरू र विभिन्न किसिमका जादुविद्यामा व्यर्थको सहारा लिनेछन् ।

यशैया १९:४-१०: एक क्रूर तानाशाह शासकले देशमा शासन गर्नेछन् । ठूलो

खडेरीले गर्दा पानीको प्रबन्ध सुक्नेछ; अनि बाली हुनेछैन, र माछा मार्ने उद्योग खतम हुनेछ, अनि कपडाका मिलहरू बन्द हुनेछन्, अँ, यस खराब परिस्थितिले चाहे अगुवाहरू होऊन्, चाहे आम जनताहरू किन नहोऊन्, समाजका सबै तहका मानिसहरूमाथि बर्बाद ल्याउनेछ ।

यशैया १९:११-१५: फाराओका उत्कृष्ट सल्लाहकारहरूले सोअन र नोपमा बसोबास गर्थे; यिनीहरूसँग यो प्रतिकूल परिस्थिति सामना गर्न कुनै बुद्धि हुनेछैन । वास्तवमा, यिनीहरूको सल्लाहले मिस्र देशमाथि यो विपत्ति ल्याएको हो; यसैकारण मिस्रीहरूको अवस्था अहिले आशाहीन थियो ।

यस अध्यायको एक पददेखि पन्ध्र पद-सम्मको खण्डमा भविष्यवाणी गरिएका सबै कुराहरू पूरा भइसकेका छन् । यशैयाले यो भविष्यवाणी गरेको समयमा मिस्र देशमाथि तिर्हाकाले शासन गर्थे; ख्रीष्टपूर्व ६६४ सालमा तिनको मृत्यु भएपछि मिस्र देश गृहयुद्धले ग्रसित भयो । अनि मिस्र देश बाह्रवटा ससाना राज्यहरूमा टुक्रियो, जुन राज्यहरू सबै अशशूरको अधीनतामा आए । अन्तमा फाराओ 'प्सम्टिक प्रथम'को पालोमा, चार पदले भनेका यी कठोर मालिकको अधीनतामा मिस्र देश फेरि एक भयो । तर यस अध्यायको बाँकी खण्डमा उल्लेख गरिएको भविष्यवाणी अभै पनि पूरा भएको छैन ।

यशैया १९:१६-१७: अनि जब परमेश्वर आफ्नो मुडुकी हल्लाउनुहुन्छ, तब मानिसहरू डरले थरथर काँप्नेछन् । यहूदाको नाम लिनासाथ मिस्रीहरूको हृदय आकुलव्याकुल हुनेछ, डुब्नेछ ।

यशैया १९:१८-२०: तर मिस्र देशलाई त्यसको पुनर्स्थापना हुने प्रतिज्ञा गरिएको छ । अनि हेलियोपोलिस अर्थात् सूर्यनगर लगायत, जसलाई विनाशको शहर पनि भनिन्छ, पाँचवटा शहरहरू परमप्रभुको आराधना गर्ने

केन्द्रहरू बन्नेछन् । मिस्र देशको बीचमा परमप्रभुको निम्ति एउटा वेदी हुनेछ, र त्यस देशको सिमानामा परमप्रभुको निम्ति एउटा खाँबा हुनेछ; त्यो वेदी र त्यो खाँबा, ती दुवै परमप्रभुको निम्ति साक्षी हुनेछन् । श्री फ्लावियस योसेफसले हामीलाई के बताएका छन् भने, उन्नाइस पदमा उल्लेख गरिएको भविष्यवाणी ख्रीष्टपूर्व एक सालमा पूरा भयो, जुन बेलामा यरूशलेमबाट भागदै गरेका प्रधान पूजाहारी ओनियसले मिस्र देशमा एउटा वेदी निर्माण गर्ने अनुमति प्राप्त गरे । तर यस भविष्यवाणीको खास सन्दर्भ निस्सन्देह ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्य हो ।

यशैया १९:२१-२२: मिस्र देशमाथि आइ-परेका परमेश्वरका न्यायहरू मानिसहरूलाई उहाँको आराधना गर्न लगाउनमा सफल हुनेछन् ।

यशैया १९:२३: अनि एउटा राजमार्ग मिस्र देशबाट इस्त्राएल देश हुँदै अशशूरमा जानेछ, जसमा कुनै रोकटोक हुनेछैन । अनि यी राष्ट्रहरूले मिलेर परमप्रभुको आराधना गर्नेछन् ।

यशैया १९:२४-२५: त्यस बेलामा इस्त्राएली जातिचाहिँ मिस्र देश र अशशूरसँग तीनमध्ये एक हुनेछ, अर्थात् यी तीन देशहरू एउटा संयुक्त संघ हुनेछन्, जसले ख्रीष्टको राज्यका आशिषहरूबाट आनन्द उपभोग गर्नेछन् । तपाईंले यशैया १९:१६, १८, १९, २१, २३ र २४ पदहरूमा घरिघरि 'त्यस दिनमा' भनिएको शब्दमा ध्यान दिनुहोला ।

यशैया २०:१-६: ख्रीष्टपूर्व ७११ सालमा तर्तान अर्थात् अशशूरका राजा सर्गोनका सेना-पतिले पलिस्तीहरूको अशदोद शहर जिते । त्यही समयमा परमप्रभुले यशैयालाई 'नाङ्गे (पूर्ण नाङ्गे त होइन, तर गन्जी लगाएर) र खाली खुट्टा हिँड' भन्ने आज्ञा गर्नुभयो; यसरी नै तिनी मिस्र देश र कूश देशको निम्ति एउटा चिन्ह र आश्चर्य हुनेथिए; किनकि अशशूरचाहिँ

मिस्र देश र कूश देशमाथि विजयी हुनेथियो, र यी देशहरूमाथि तीन वर्षसम्म अपमान आउनेथियो। तब यहूदाका मानिसहरूले अशशूरको विरुद्धमा सुरक्षा पाउन मिस्र देशमाथि गरेको तिनीहरूको भरोसा मूर्खता हो रहेछ भन्ने कुरा देख्नेथिए र जान्नेथिए। (कति टिप्पणी-कारहरू छन्, जसले सुभाउ दिन्छन् कि पाँच र छ पदको सन्दर्भ पलिस्तीहरू हुन्, अथवा यहूदा र पलिस्तीहरू दुवै हुन् अर्थात् प्यालेस्टाइनको सम्पूर्ण देश हो २९)।

ऐ) यशैया २१:१-१०: बेबिलोनमाथि आइपर्ने न्याय

यशैया २१:१-४: एक्काइस अध्यायमा तीनवटा 'बोभग'रूपी भविष्यवाणीहरू छन्; यी भविष्यवाणीहरू बेबिलोन, एदोम र अरबको निम्ति अशुभ खबरहरू हुन्।

समुद्रको उजाडस्थानचाहिँ बेबिलोन हो, अथवा हुन सक्छ, पर्सियन गल्फको छेउमा रहेको बेबिलोनको भूभाग होला। मरुभूमिबाट हुत्तिएर आएका भूमरीहरूजस्तै विनाश त्यसको विरोधमा गर्जनेछ। किनभने बेबिलोनले अर्भै लुटपाट गर्छ, अँ, अर्भै तोडफोड गर्छ; यसकारण त्यो राज्य फारस (एलाम) र मादीद्वारा तल खसालिनेछ। अबदेखि उसो बेबिलोनचाहिँ अरूको निम्ति विलाप हुने कारण हुनेछैन, निर्वासित यहूदीहरूको निम्ति पनि हुनेछैन। यो दर्शन यति भयानक थियो, कि त्यसले यशैयालाई साह्रै आकुलव्याकुल पार्यो।

यशैया २१:५: शासकहरूले छली सुरक्षाको आडमा भोजका मोज र पानोत्सव गर्दैथिए, तब अचानक 'उठ, ढालमा तेल लगाओ' भन्ने वाणी सुनियो अर्थात् 'हातहतियार उठाओ' भन्ने आदेश आयो। यसको सन्दर्भ, पक्कै पनि, बेल-शज्जरको भोज थियो (दानियल ५)।

यशैया २१:६-१०: परमप्रभुले यशैयालाई 'पहरेदार नियुक्त गर' भन्ने आदेश दिनुहुन्छ,

जसले आक्रमणकारी दलहरूलाई, विशेष गरी असङ्ख्य घोडचढीहरूका टोलीहरूलाई वर्णन गरेको। रातोदिनहरू बितेपछि त्यसले विभिन्न घोडचढीहरूका जोडा-जोडा देख्यो। यी घोडचढीहरूको अर्थ मादी र फारस हुन सक्छ। त्यसपछि त्यसले सिंहको जस्तो ठूलो गर्जनको साथ चर्को स्वरले खबर सुनाउँछ: 'बेबिलोन ढल्यो, ढल्यो! अँ, त्यसका मूर्तिहरू टुक्रै-टुक्रा भए।' यो खबर इस्राएली जातिको निम्ति सान्त्वनाको सन्देश थियो; किनकि त्यो जाति बेबिलोनको खला बनेको थियो र बेबिलोनद्वारा दाइँ गरिएको थियो। यस सम्बन्धमा यो भविष्यवाणी बेबिलोनको पतन हुनुभन्दा लगभग दुई सय वर्षअघि गरिएको हो भन्ने कुरा सम्भन्नु असल हो।

हामी पनि परमेश्वरको राज्यको निम्ति पहरेदारको काम गर्न सक्छौँ:

'पहरेदार त्यो मानिस हो, जो परमेश्वरका सल्लाहहरूसित सुपरिचित हुन्छ; उसले के आउन लागेको छ, सो जान्दछ र यस घटनाको बाटो हेर्छ। यसर्थ जुन मानिसले सम्पूर्ण भइसकेको धर्मशास्त्र पवित्र बाइबलबाट परमेश्वरले भविष्यवाणी गर्नुभएको कुरा सिक्छ, त्यो मानिस अरूलाई चेताउनी र शिक्षा दिन सक्षम हुन्छ; किनकि उसले काल्पनिक व्याख्याद्वारा होइन, तर बाइबलका पदहरू अरू बाइबलका पद-हरूसँग तुलना गरेर र त्यसमा स्पष्टसँग लेखिएका कुराहरू ग्रहण गरेर उहाँका दिव्य उद्देश्यहरू बुझेको हुन्छ। यस्तो मानिस परमेश्वरसित सङ्गति गरेर पहयको धरहरामाथि उभिरहेको हुन्छ।' ३०)

ओ) यशैया २१:११-१२: दूमा अर्थात् एदोममाथि आइपर्ने न्याय

यशैया २१:११-१२: दूमाचाहिँ इडुमेअ वा एदोम हो। यहाँ एकजना चिन्तित एदोमीले पहरेदारलाई सोध्छ: 'रात कति बितिसकेको छ?' अर्थात् 'के अशशूरबाट आएको अग्नि परीक्षा लगभग समाप्त भएको हो कि?' यस प्रश्नको सठीक जवाफ यस प्रकारको छ:

‘हो, तिम्नो वर्तमान अशान्तिको रात समाप्त हुँदैछ, अनि एउटा नयाँ दिन शुरु हुनेछ; तर चाँडै अर्को रात फेरि आइहाल्नेछ । तिमि आफ्ना चिन्तित जिज्ञासा-हरूको निम्ति एउटा सन्तोषजनक जवाफ पाउन खोज्छौं भने, तिमि पहिले फर्कनुपर्छ; अनि फर्कनु भनेको ‘तिमीले पश्चात्ताप गर्नुपर्छ । त्यसपछि मात्र यस प्रश्नको जवाफ तिमिले आशा गरेको जस्तो हुनेछ; किनकि तब तिम्नो कष्टको रात समाप्त हुनेछ र तिमिमाथि छुटकाराको नयाँ बिहानीको उज्यालो कस्नेछ ।’ ३१)

औं) यशैया २१:१३-१७: अरबमाथि आइपर्ने न्याय

यशैया २१:१३-१७: अरबको सामुन्ने पनि समस्या छँदैथियो: यात्री दलहरू अशशूरी सेनाबाट वनमा वास बसेर लुक्नेछन्; अनि यस कत्लेआमबाट भागेकाहरूलाई ज्यादा भोक र ज्यादा तिर्खा हुनेछ । परमप्रभुले राजाज्ञा गर्नुभयो, कि अरबको महिमा एकै वर्षमा मेटिनेछ, र त्यसका केही प्रसिद्ध योद्धाहरू मात्र बाँच्नेछन् । ‘ज्यालादार नोकरको वर्षअनुसार’ भन्नाले ठ्याक्कै एक वर्ष हो; एक वर्षभन्दा एक दिन पनि बढी समय लाग्नेछैन ।

औं) यशैया २२: यरूशलेममाथि आइपर्ने न्याय

यशैया २२:१-५: दर्शनको बेंसीको सन्दर्भ यरूशलेम नै हो (यशैया २२:९-११ पदहरू हेर्नुहोस्) । अनि यरूशलेम शहर घेराबन्दीमा हालिएको छ । मूलढोकाहरूमा भेला भएका शत्रुहरूलाई हेर्न मानिसहरू घरहरूका कौसी-हरूमा यता-उता घुमफिर गरिरहे । अनि एक समयमा बढो हर्षित भएको शहरका सडक-हरूमा जताततै महामारीले मारिएकाहरूका लासहरू छरिएका छन् । अनि भाग्न खोजेका शासकहरू र मानिसहरू संघर्षविना कब्जा गरिएका छन् । यरूशलेममाथि परमेश्वरको

डरलाग्दो न्याय आइपरेको देखेर यशैया आफैँ पूरा शोकाकुल भए ।

यशैया २२:६-११: एलाम र कीरचाहिँ बेबिलोनको सेनाका दक्षिण र उत्तरका विभागहरू हुन् । यिनीहरूका रथहरू र घोडचढीहरूले शहरको वरिपरिका बेंसीहरू भरिभराउ हुनेछन् । अनि यहूदीहरूले यस घेराबन्दीको सामना गर्न विस्तृत योजनाहरू बनाउँछन् । तिनीहरूले शस्त्रागार अर्थात् वनको भवन तोडफोड गर्छन्; अनि शहरको पर्खाल मर्मत गर्न तिनीहरूले ढुङ्गाहरू निकाल्न घरहरू भत्काउँछन्; अनि तिनीहरू अस्थायी पानीको बन्दोबस्त गर्न खोज्छन् । तिनीहरूले सबै कुरा त गर्छन्, तर आफ्ना सुष्टिकर्ताकहाँ हेर्दैनन्, जसले तिनीहरूमाथि यो विपत्ति ल्याउनुभयो; उहाँले धेरै अघि यसको योजना तयार गर्नु-भएको थियो ।

यशैया २२:१२-१४: परमप्रभुले तिनी-हरूलाई पश्चात्ताप गर्ने आह्वान गर्नुभएको बेलामा तिनीहरूले रमभ्रम पो गरेका र तिनीहरू कठोर भएका छन् । यसको पाप तिनीहरूलाई क्षमा गरिनेछैन ।

यशैया २२:१५-१९: राजा हिजकियाहको राजदरबारका प्रशासक शेब्लाले आफ्नो निम्ति एउटा सुसज्जित चिहान तयार गर्दैथिए । तर परमेश्वरले यशैयाद्वारा भन्नुहुन्छ: उनका यी प्रयासहरू व्यर्थ छन् । परमप्रभुले उनलाई एउटा गोलीभैं निर्वासनमा घुइँकाइदिनुहुन्छ, अनि उनी विदेशमा मर्नेछन्, यस हेतुले कि उनको सम्भना लामो समयसम्म जारी रहोस् । हुन सक्छ, शेब्लाले मिस्र देशसँग गठबन्धनको वकालत गर्ने पार्टीको नेतृत्व गरे होलान्; यो सम्भव देखिन्छ ।

यशैया २२:२०-२४: शेब्लालाई पदच्युत गरिसकेपछि एल्याकिमले उनको स्थान लिनेछन्; (एल्याकिमको अर्थ ‘परमेश्वरले स्थापित गर्नुहुनेछ’ हो) । एल्याकिमचाहिँ प्रभु येशूको एक प्रतीक थिए; तिनी पूर्ण

अधिकारप्राप्त जिम्मेवार र दयालु शासक हुनेछन् । तिनलाई दाऊदको घरानाको चाबी^{३२} दिइनेछ; यसर्थ शयनकक्षदेखि लिएर बैठक-कोठासम्म दरबारका सबै कोठाहरू तिनको नियन्त्रणमा रहनेथिए, र तिनले राजपरिवारका सेवकहरूलाई छात्रे गर्नेथिए । (प्रकाश ३:७ पदमा लेखिएको छ, कि दाऊदको घरानाको चाबी अब प्रभु येशूको हातमा छ) । एल्याकिम आफ्नो राजकीय पदमा दृढ़तापूर्वक स्थापित हुनेछन् र तिनले आफ्नो सेवाको क्षेत्रमा पूरा अधिकार जमाउनेछन् ।

यशैया २२:२५: एल्याकिम सुरक्षित ठाउँमा गाडिएको खुटी हुन् (पद २३^क) । अनि तिनलाई हटाइएको र तिनको पतन भएको सन्दर्भ यहूदाको घरानाको निर्वासन हुन सक्छ; किनकि तिनी यसको प्रतिनिधि थिए ।

अः) यशैया २३: टायरमाथि आइपर्ने न्याय

यशैया २३:१-५: टार्शिशबाट फर्किदै गरेका टायरका नाविकहरूले साइप्रसमा आइ-पुग्दा टायर शहरको पतन भएको खबर सुने; (टार्शिश यहाँ स्पेनको अर्थ लिन्छ होला) । तिनीहरूका घरहरू ध्वस्त भए र तिनीहरूको निम्ति फर्कन सक्ने कुनै बन्दरगाह थिएन; यसैले तिनीहरू आफ्नो व्याकुलतामा कङ्कलासुर गर्छन् । अनि सिडोनका व्यापारीहरू अवाक भएर चुपचाप बस्छन्; किनकि उनीहरू के सम्भ्रन्छन् भने, माथिल्लो नील नदीमा अवस्थित भएको शिहोरबाट अत्र ल्याउन उनीहरूका टायरबासी छिमेकीहरूले समुद्र पार गर्ने गर्थे; तिनीहरूले देश-देशहरूसित व्यापार गर्थे; धेरैको निम्ति टायर व्यापार-केन्द्र थियो । अनि सिडोनचाहिँ ? सिडोन टायरको आमा-शहर थियो; टायरका भग्नावशेष-हरूमाथि समुद्रका छालहरूले हान्दै गर्दा टयार शहरले विलाप गरेको प्रतिध्वनि निरन्तर गुँजिएको जस्तै आभास हुन्थ्यो । यसकारण सिडोन टायरको निम्ति लज्जित किन नहुने

र ? के टायरलाई कुनै सन्तान भएन ? तब त्यसका रैथानेहरू कहाँ गए त ? अँ, मिस्र देश पनि आफ्नो उत्कृष्ट ग्राहक गुमाएको खबरले पीडित भएको रहेछ ।

यशैया २३:६-९: टायरका बासिन्दा-हरूलाई स्पेनसम्म शरण लिन खोज्ने आह्वान दिइन्छ; (टार्शिशचाहिँ स्पेन होला त नि) । एक समयमा यी मानिसहरू प्राचीन प्रसिद्ध टायर शहरका बासिन्दाहरू थिए; तर अब तिनीहरूका खुट्टाहरूले तिनीहरूलाई टाढा-टाढा परदेशमा लैजाँच्छन् । अनि कसले यस शक्तिशाली, धनी र महिमित टायरमाथि यस प्रकारको संत्रास ल्यायो ? यो संत्रास ल्याउनेचाहिँ सेनाहरूका परमप्रभु नै हुनुहुन्थ्यो, जसले मानिसको सारा गौरवमाथि गरिएको घमण्ड तल भुँड्या भार्न र शर्ममा पार्न निर्धारित गर्नुभयो ।

यशैया २३:१०-१७: बेबिलोनका राजा नबूकदनेस्सरले टायरमाथि आक्रमण गर्न लागेको कुरा ध्यानमा राख्दै मानिसहरूलाई अन्य देशहरूतिर भाग्ने सल्लाह दिइन्छ; किनकि यो व्यापार-शहर नष्ट पार्न परमेश्वरले बेबिलोनलाई उभाड्नुभयो, जुन बेबिलोनचाहिँ बाढजस्तै फैलिएर यता कनान देशसम्म उर्लेर आउँछ । अनि शरणार्थीहरू साइप्रसमा भागेर गए पनि तिनीहरूले त्यहाँ कुनै आराम पाउनेछैनन् । आहा, अश्शूरद्वारा स्थापित भएको बेबिलोनको शुरुआत कति तुच्छ र कति क्षुद्र थियो ! अनि त्यस बेबिलोनले टायर शहर ध्वस्त पार्ने हो र ? यसमा भविष्यवक्ता आफैँ तीनछक परे । अनि कल्दीहरूको सत्तरी वर्षको राज्यकालमा टायर बिर्सिनेछ । तर त्यस अवधिको अन्तमा त्यसले खुशीसाथ संसारका सबै राज्यहरूसँग आफ्नो व्यापार-वेश्याकर्म फेरि शुरु गर्नेछ ।

यशैया २३:१८: टायरको व्यापारको नाफा र त्यसको कमाइको विषयमा के हो त ? यसको सन्दर्भ खीष्ट येशूको दोस्रो आगमन हो, जब टायरकी छोरी एउटा सौगात लिएर

आउनेछ (भजन ४५:१२) । त्यस बेलामा त्यसका धनराशीहरू परमप्रभुको निम्ति पवित्र भेटी ठहरिनेछन् ।

॥ यशैया २४: सारा पृथ्वीमाथि आइपर्ने न्याय

यशैया २४:१-३: परमेश्वरका न्यायहरू इस्राएल देशबाट शुरु भएका देखिन्छन्, तर त्यसपछि उहाँका न्यायहरू सारा पृथ्वीमाथि, अँ, स्वर्गका दुष्ट प्राणीहरूमाथि पनि आइपर्ने रहेछन् । 'पृथ्वी' भन्ने शब्द 'देश' भनेर पनि अनुवाद गर्न सकिन्छ र दुई पदमा उल्लेख गरिएका पूजाहारी भन्ने शब्दबाट के सुभाउ आउँछ र के बुझिन्छ भने यशैया २४:१-३ पदको खण्डको सन्दर्भचाहिँ इस्राएल देश पो हो । यस खण्डमा तपाईंले देश र मानिसहरूको बीचमा पालोपिलो गरेको कुरा ख्याल गर्नुहोला । अनि यसको विनाश सङ्कष्टपूर्ण हुनेछ र सबै वर्गका मानिसहरूलाई यसको असर पर्नेछ ।

यशैया २४:४-१३: अनि चार पदमा 'संसार' भन्ने कुरा लेखिएको छ; यसबाट के बुझिन्छ भने, सारा संसार नै यो दिव्य न्यायस्थल हुने रहेछ । संसारको अशुद्धता व्यापक छ; किनकि मानिसहरूले अनन्त वाचा तोडेका छन् । कोही मानिसहरू छन्, जसले नूहको करारचाहिँ यस अनन्त वाचाको सन्दर्भ भएको भन्छन् (उत्पत्ति ९:१६) । तर यो त शर्तविनाको करार पो थियो, जसको आज्ञा-पालनचाहिँ पूरापूर परमेश्वरमाथि निर्भर गर्थ्यो । अरू मानिसहरू पनि छन्, जसको विचारमा अनन्त वाचाको सन्दर्भ मोशाको व्यवस्था हो अरे; तर त्यो करारचाहिँ केवल इस्राएली जातिसित बाँधिएको थियो, र यो करार कहिल्यै 'अनन्त वाचा' भनिएको छैन । अनि बाइबल नोलेइच कम्मेन्टरीले के भन्छ भने, 'यो त सबै मानिसहरूसँग परमेश्वरको वचन पालन गर्नुपर्ने अन्तर्निहित कर्तव्य

हो ।' 33) अनि 'उजाड शहर'को अर्थ यरूशलेम शहर हुन सक्छ, नत्र यसको फराकिलो अर्थमा यसमा संसारका सबै शहरहरू पनि समावेश गर्न सकिन्छ ।

यशैया २४:१४-२०: के तपाईंले सुन्दै हुनुहुन्छ? यहाँ बाँकी रहेको भागरूपी बचेका मानिसहरूले परमप्रभुको प्रशंसाको गीत गाएको सुनिन्छ; किनकि उहाँले तिनीहरूलाई आफ्नो अनुग्रहमा बचाइराख्नुभयो ।

त्यसपछि भविष्यवक्ता यशैयाले महा-सङ्कष्टका डरलाग्दा-डरलाग्दा हलचल मच्चाउने विपत्तिहरूको निम्ति शोक गर्दैछन् । त्यस बेलामा विश्वासघात गर्ने समय हुनेछ । अनि भाग्न असम्भव हुनेछ । पृथ्वी मातेको मान्छेभै धरमरिनेछ, महाभूकम्पले हल्लाइएको जस्तै । कहिल्यै नउठ्ने गरी पृथ्वीको पतन हुनेछ ।

यशैया २४:२१-१३: अनि स्वर्गीय स्थान-हरूमा भएका दुष्ट सेनाहरूको पनि न्याय गरिनेछ । यो कुरा प्रकाश १९:१९-२० र २०:१-३ पदका खण्डहरूसँग मेल खान्छ । किनकि ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमनमा यी स्वर्गीय सेनाहरूका कठपुतलीको रूपमा शासन गर्ने पृथ्वीका राजाहरू यिनीहरूको न्यायमा सहभागी हुनेछन् । परमप्रभुको अतुलनीय महिमाले सूर्य र चन्द्रमालाई शर्ममा पार्नेछ ।

ड) यशैया २५-२७: गीतहरूको पुस्तक

अ) यशैया २५: इस्राएली जातिले राज्यका आशिषहरूको निम्ति धन्यवाद चढाएको प्रशंसाको गीत

यशैया २५:१-५: पच्चीस अध्यायदेखि सत्ताइस अध्यायसम्मको खण्डको नाम 'गीतहरूको पुस्तक' भनिएको छ । किनकि यहाँ, यस खण्डमा बाँकी रहेको भागरूपी पुनर्स्थापित यहूदीहरूले महासङ्कष्टबाट छुटकारा पाएको निम्ति परमप्रभुको प्रशंसा

गर्छन्। यस खण्डमा उल्लेख गरिएको शहर कुनै विशेष शहर नहोला, तर दुश्मन शहरहरू होलान्, जुन शहरहरूचाहिँ चूरचूर पारिएका छन्; यसकारण अन्यजातिहरूले परमप्रभुको शक्ति मानिन्छन्। परमेश्वर आफ्ना जनहरूको निम्ति सब थोक हुनुभयो, किल्ला, शरणस्थान र छाया।

यशैया २५:६-९: सियोन पर्वतमा परमप्रभु उत्कृष्ट आत्मिक स्वादिष्ट खानेकुराहरूले युक्त एउटा भोज लगाउनुहुन्छ। उहाँले अज्ञानताको घुम्टो, त्यो शैतानी अन्धोपनको पर्दा हटाइदिनुहुन्छ, जुन घुम्टोले, जुन पर्दाले सबै जातिहरूको मन ढाकिरहेको छ। उहाँले मृत्युलाई जित्नुहुन्छ; किनकि उहाँ सङ्कष्टकालमा मरेका पवित्र जनहरूलाई बौराएर उठाउनुहुन्छ। उहाँले शोक मेटाइदिनुहुन्छ; उहाँले यहूदीहरूबाट कलङ्क हटाइदिनुहुन्छ। अनि बाँकी रहेका यहूदीहरूले यसो भन्नेछन्: 'उहाँ नै हाम्रा परमेश्वर हुनुहुन्छ; हामीले उहाँको बाटो हेर्दैथियौं; हामी आनन्दित हुनेछौं र उहाँको मुक्तिमा रमाउनेछौं।'

यशैया २५:१०-१२: इस्राएली जातिका शत्रुहरू उहाँको खुट्टामा कुल्चीमिल्ची पारिनेछन्, कत्रो लाज! अनि हुन सक्छ, मोआब यहाँ तिनीहरूको प्रतिनिधि होला। अनि एघार पदमा परमेश्वरको तुलना एउटा पौडिखेल्ने मानिससँग गरिएको छ; उहाँ न्यायमा मोआबीहरूको बीचमा आफ्ना हातहरू फैलाउनुहुन्छ।

आ) यशैया २६: यहूदाले सनातन चट्टानको निम्ति गाएको गीत

यशैया २६:१-४: आफ्नो स्वदेशमा फर्केर आएपछि बाँकी रहेको भागरूपी पुनर्स्थापित यहूदीहरूले विश्वास र भरोसाले पूर्ण जीवनको नाममा उत्सव मनाउँछन्। यशैया २४:१० पदमा मानिसको शहर थियो भने, यहाँ

परमेश्वरको शहर छ। उद्धारप्राप्त इस्राएली जातिले, त्यस धर्मा जातिले शान्ति नै शान्तिको अनुभव गर्छ; किनकि तिनीहरू दृढतासाथ परमप्रभुमाथि अडेसिएर बसेका छन्। तीन पदको सम्बन्धमा प्रख्यात अमेरिकी व्याप्टिष्ट भजनलेखक श्री फिलिप पी. ब्लिसले यसो भन्ने गर्थे: 'पवित्र बाइबलका अन्य पदभन्दा मलाई यो पद बढी मन पर्छ: "जसको मन तपाईंमाथि अडेसिएर बसेको हुन्छ, उसलाई तपाईंले शान्ति नै शान्तिमा जोगाइराख्नुहुनेछ; किनकि उसले तपाईंमाथि भरोसा राख्छ।"' (34)

अनि श्री डी. एल. मूड्रीले तीन पद चार पदसँग जोडेर यी शब्दहरूमा निम्न अर्थ लगाएका छन्: 'शान्तिको वृक्षले आफ्ना जराहरू सनातन चट्टानका दरारहरूमा हालेको हुन्छ।'³⁵ अन्तमा तिनीहरू यो महसुस गर्छन् कि प्रभु यहोवामा अनन्त बल हुन्छ, अथवा एन.के.जे.वी.को पार्श्वअनुसार 'प्रभु यहोवा सनातन चट्टान हुनुहुन्छ।' (हिब्रूमा याहचाहिँ यहोवाको छोटो रूप हो)। अनि 'सनातन चट्टान' भन्ने यस शब्दबाट श्री अगस्टस टोप्लेडीले अङ्ग्रेजी भाषामा 'रक अँफ एचस' भन्ने सबैभन्दा महान् भजन लेख्ने प्रेरणा पाए। किनभने प्रचण्ड आँधीबेही चलेको बेलामा तिनले पहयाको पाखामा एउटा ओडारमा शरण लिन सके। तिनले यस भजनमा निम्न शब्दहरू लेखे:

हे सनातनका पहय खीष्ट! पाऊँ शरण तपाईंमा,
क्रूसमा सात-पानी जो कोखबाट बेहथ्यो,
शुद्ध पासेस नीच मलाई, पापको दोष र वश हटाई।

मेरो रहुज्जेल आयु, जब आउँछ नि मृत्यु,
अनि स्वर्गमा हेर्दा, तपाईंलाई सिंहासनमा
हे सनातनका पहय खीष्ट! पाऊँ शरण तपाईंमा।

यशैया २६:५-६: मानिसको घमण्डी सभ्यता, त्यो उच्च शहररूपी सामाजिक विकास तल भारिएको छ, यहाँसम्म कि

गरिबहरूका पाउहरूले र दरिद्रहरूका पाइलाहरूले त्यो उच्च शहर कुल्चन सके ।

यशैया २६:७-१५: यस आउंदो खण्डको विषयमा मलाई के लाग्छ भने, बाँकी रहेका यहूदीहरू सङ्कष्टकालबाट भएर जाँदाखेरि तिनीहरूले कुनचाहि प्रार्थना चढाउँछन्, यो तिनीहरूको प्रार्थना यहाँ, यशैया २६:७-१९ पदको खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ । किनकि परमप्रभुले तिनीहरूको निम्ति बाटो सुगम तुल्याइदिनुभयो; अनि तिनीहरूले यस हेतुले उत्सुकतासाथ उहाँको बाटो हेर्दैथिए कि उहाँले आफूलाई तिनीहरूकहाँ प्रकट गरिदिऊन् । जब परमेश्वर न्यायको काम गर्नुहुन्छ, तब मात्र दुष्ट मानिसहरूले धार्मिकता के हो, सो सिक्नेछन् । यसकारण न्यायको निम्ति परमेश्वरको हात पूरा तयारीको साथ उठाइएको छ; तर जब यो हात क्रोधको साथ ती मानिसहरूमाथि भर्छ, तब तिनीहरू लज्जित हुनेछन्, र तब बल्ल इस्त्राएली जातिलाई शान्ति मिल्नेछ । किनकि धेरै अन्यजाति मालिकहरूले बाँकी रहेका यहूदीहरूलाई शासन र अधिकार गरे, तर खास गरी परमेश्वर तिनीहरूको साँचो र एकमात्र प्रभु र स्वामी हुनुहुन्छ । इस्त्राएली जातिलाई सताउने राष्ट्रहरू फेरि परमेश्वरका जनहरूलाई समस्या दिन उठ्नेछैनन् । यस चौध पदले दुष्ट मानिसहरूको शारीरिक पुनरुत्थान इन्कार गर्दैन; यस पदले केवल अन्यजाति राजसत्ताहरू कहिल्यै पुनर्स्थापित हुनेछैनन् भन्ने प्रतिज्ञा पो गरेको छ ।

यशैया २६:१६-१९: तर इस्त्राएली जातिले सुत्केरीको व्यथातुल्य कष्ट भोगेपछि, जुन कष्ट-भोगाइले खास केही पनि पूरा नगरेको देखिन्छ, यस जातिको पुनरुत्थान हुनेछ; यो कति आनन्दको कुरा हो ! परमप्रभुले आफ्ना जनहरूको प्रार्थनाको उत्तर दिनुभयो, कसरी ? उहाँले तिनीहरूलाई एउटा सुनिश्चित प्रतिज्ञा दिनुभयो: तिनीहरू देशको रूपमा फेरि स्थापित

हुने नै छन् । कहिले ? जब पवित्र आत्मारूपी भारपातको ताजा शीत भूमिमाथि भर्छ ।

यशैया २६:२०-२१: परमप्रभुले आफ्ना जनहरूबाट विश्वासयोग्य भई बाँकी रहेकाहरूलाई त्यस बेलासम्म गुप्त कोठाहरूमा लुक्ने सल्लाह दिनुहुन्छ; किनकि उहाँ अब धर्मत्यागी संसारमाथि आफ्नो क्रोध खन्याउँदै हुनुहुन्थ्यो ।

इ) यशैया २७: परमेश्वरले छुटकारा पाएको इस्त्राएली जातिको निम्ति गाउनुभएको गीत

यशैया २७:१: परमप्रभुको भावी दिनमा उहाँले अश्रूर, त्यस भागदै गरेको सर्प लिव्यातानलाई दण्ड दिनुहुनेछ; उहाँले बेबिलोन, त्यस टेढो सर्पलाई दण्ड दिनुहुनेछ; अनि उहाँले मिस्र देश, त्यस समुद्रमा भएको अजिङ्गरलाई मार्नुहुनेछ । यस विषयमा केही टिप्पणीकारहरू छन्, जसले यी तीनवटा जलजन्तुहरूमा बेबिलोनको एउटै सङ्केत देख्छन् । अनि अरू मानिसहरू पनि छन्, जसले यी तीनै जलजन्तुहरूमा शैतानको चित्र देख्छन्, जसले विश्व राजसत्ताहरू सक्रिय तुल्याइदिन्छ । शैतानलाई साँप र अजिङ्गर भनिएको छ (उत्पत्ति ३:१; प्रकाश १२:३ र ९, १३:२, १६:१३ र २०:२) ।

यशैया २७:२-३: त्यस दिनमा गीत गाएर परमेश्वर आफ्नो उद्धारप्राप्त इस्त्राएली जाति, यस रातो अङ्गुर भएको दाखबारीको विषयमा रमाउनुहुनेछ । उहाँले रातोदिन यसको रखवाली गर्नुहुनेछ । अबचाहिँ आफ्ना जनहरूप्रति उहाँको तातो रिस छैन । अनि कतै दुश्मन राज्यहरू बाँकी रहेका यहूदीहरूको विरुद्धमा खडा भएमा उहाँले तिनीहरूलाई काँडा र काँडेभ्याडहरू ठानेर जलाइदिनुहुनेछ । यसकारण यस्ता राज्यहरूको निम्ति सुरक्षा र शान्ति पाउन परमप्रभुकहाँ फर्कनु बढिया हुनेथियो । ख्रीष्ट येशूको हजार वर्षको राज्यमा इस्त्राएली जाति

फुल्नेछ र कोपिला हाल्नेछ, र तिनीहरूले संसारको सतह फलले भरिदिनेछन् ।

यशैया २७:७-९: परमेश्वरले इस्राएली जातिसँग यसका अन्यजाति शासकहरूसित गर्नुभएअनुसार व्यवहार गर्नुभएकै छैन । होइन, उहाँले इस्राएली जातिलाई केही हदसम्म र सीमित रूपले ताडना दिनुभयो । किनकि उहाँले तिनीहरूलाई मूर्तिपूजाको पापबाट खारेज शुद्ध पार्न निर्वासनमा पठाउनुभयो । इस्राएली जातिले मूर्तिहरूको अन्तिम अवशेष समेत पूरा रूपले नष्ट गरिसकेपछि उहाँको यो उद्देश्य पूरा हुनेछ ।

यशैया २७:१०-११: त्यस बेलासम्म यरूशलेम खण्डहर भएको छ; किनकि त्यहाँ गाईका बाछाहरू घाँसका भुप्पाहरूमाथि चढ्नेछन्, अनि स्त्रीहरूले दाउराको निम्ति हाँगाबिँगाहरू बटुल्नेछन् । यी मानिसहरूसँग आत्मिक विवेचना नभएको हुनाले यो सबै तिनीहरूमाथि आएको हो ।

यशैया २७:१२-१३: कुनै भावी दिनमा परमप्रभुले इस्राएल देशअन्तर्गत साँचो र भूटोलाई भाँटेर निफान्नुहुनेछ । त्यसपछि उहाँले अश्शूर र मिस्र देशजस्ता अन्यजाति राष्ट्रहरूको बीचमा छरिएका यहूदीहरूलाई फेरि भेला गर्नुहुनेछ । आफ्नो स्वदेशमा फर्के-पछि तिनीहरू परमप्रभुको आराधना गर्न यरूशलेममा आउनेछन् ।

च) **यशैया २८-३५:** इस्राएल र यरूशलेमको पतन र पुनरुत्थान

अ) **यशैया २८:** एप्रैम अर्थात् इस्राएललाई धिक्कार !

यशैया २८:१-४: सामरियाचाहिँ त्यो घमण्डको मुकुट थियो, र इस्राएलका मतवालाहरू त्यसको ओइलिँदै गरेको फूल थिए । (एप्रैमचाहिँ इस्राएल राज्यको अर्को नाम हो) । पहाडको टाकुरामाथि बसालिएको

यो शहरचाहिँ फलवन्त बेसीहरूमाथि उठेको एउटा मुकुट थियो, जुन बेसीहरूमा मद्य, सुखचैन, भौतिकता र मैथुनले लट्ट भएका मानिसहरू बस्थे । तर यता अश्शूरी सेनाहरू यो शहर कब्जा गर्न तयार थिए; यिनीहरूले यो शहर एउटा पाकेको नेभाराजस्तै ख्वाप्प निल्ल लागेका थिए ।

यशैया २८:५-६: तर जब सेनाहरूका परमप्रभु आफ्नो राज्य स्थापित गर्न फर्कि-आउनुहुनेछ, तब उहाँ बाँकी रहेका विश्वासी जनहरूको निम्ति कहिल्यै नओइलाउने महिमाको मुकुट बन्नुहुनेछ । उहाँले अगुवा-जनहरूलाई न्याय गर्न र शत्रुलाई त्यसकै मूलढोकामा फर्काउन सक्षम तुल्याउनुहुनेछ ।

यशैया २८:७-८: अबचाहिँ भविष्य-वक्ता यशैयाको दृष्टि यहूदाकहाँ फर्कन्छ । इस्राएलको राज्यजस्तै, तिनीहरू पनि मातेका छन् र आफ्नै बान्तामा लडीबुडी गरिरहेका छन्, र तिनीहरूका टेबलहरू फोहोरले भरिएका छन् । तिनीहरूका पूजाहारी र अगमवक्ता पनि विलासी भएका छन् ।

यशैया २८:९-१०: धार्मिक अगुवा-जनहरूले परमेश्वरको गिल्ला गर्छन्; तिनीहरूको गुनासो छ: तिनीहरूसँग कुरा गर्दा उहाँले बालबोलीले कुरा गर्नुहुन्छ अरे । परमप्रभुलाई के लागेको छ ? के उहाँले केटा-केटीहरूसँग व्यवहार गर्दै हुनुहुन्छ ? के उहाँले एकाक्षरी शब्दहरू बोलेर तिनीहरूलाई सिकाउन खोज्नुभएको है ? ³⁶⁾

यशैया २८:११-१३: यसकारण परमेश्वर भन्नुहुन्छ: 'ठीक छ, तिमीहरू मेरो सरल, बुभन सजिलो भएको भाषा सुन्न चाहँदैनौ; यसैले म अश्शूर, एउटा विदेशी आक्रामणकारीलाई तिमीहरूको बीचमा पठाउनेछु ।' मानिसहरूको निम्ति अश्शूरीहरूको विदेशी बोली एउटा न्यायको चिन्ह थियो; किनकि तिनीहरूले परमेश्वरलाई इन्कार गरे, जसले तिनीहरूलाई विश्राम उपलब्ध गराउनुभयो, तर यो व्यर्थ

भयो । उहाँले तिनीहरूलाई अरूलाई विश्राममा ल्याइपुस्त्र्याउने क्षमता दिनुभयो, तर यो पनि व्यर्थ भयो । अब परमप्रभुले के गर्दै हुनुहुन्छ ? श्री एफ. सी. जेन्निङ्गसले भनेअनुसार,

‘उहाँ सरल, सुस्पष्ट शब्दहरू लिएर निरन्तर तिनीहरूसँग बोल्नुहुने नै छ । किन ? किनकि तिनीहरूको अस्वीकारको निम्ति को जवाफदेही हुनुपर्छ ? यसको दोष परमेश्वरको सन्देशमा थिएन र हुनु पनि हुँदैन, किनभने त्यो अस्पष्ट थिएन, तर यसको एकमात्र दोष सगसर यो सन्देश इन्कार गर्नेहरूको पो थियो ।’ ३७)

यशैया २८:१४-१५: यहूदाका शासकहरूले साह्रै घमण्ड गरे: तिनीहरूले मिस्र देशसँग एउटा सन्धि गरेको हुनाले तिनीहरू अशशूरको आक्रमणबाट मुक्त हुनेछन् भन्थान्थे । तर तिनीहरूको गठबन्धनले तिनीहरूको निम्ति मृत्यु र अधोलोकको अर्थ लिनैछ । किनकि तिनीहरूले भूट र भूटोपनमा आइभरोसा गरेका छन् । (तर मृत्युसँग बाँधिएको तिनीहरूको वाचा र अधोलोकसँग गरिएको तिनीहरूको सम्झौता पक्कै पनि कुनै अक्षरशः सन्धि थिएन । तब यो कुरा हामी कुन अर्थमा लिने ? यहूदालाई मृत्यु र अधोलोकसँग असल सम्बन्धमा रहेको किन लागेको थियो ? किनकि तिनीहरूले मिस्र देशसँग गठबन्धन गरे; यसकारण तिनीहरू डराउनुपर्दैनथियो । तर केही टिप्पणीकारहरू पनि छन्, जसले यस सन्धिमा इझ्राएल र त्यस पशुको बीचको भावी गठबन्धन गरेको चित्रण देख्न खोज्छन् (दानियल ९:२७) ।)

यशैया २८:१६-१७: परमेश्वरले मसीह येशूलाई हाम्रो विश्वास र भरोसाको एकमात्र योग्य व्यक्तिको रूपमा ठहराउनुभएको हो; उहाँ त्यो सुनिश्चित जग हुनुहुन्छ । अनि उहाँमाथि भरोसा गर्नेहरू कहिल्यै डराउनुपर्दैन, डरले आत्तिएर दगुर्नु पनि पर्दैन । उहाँको शासनकालमा सबै कुराहरू जाँचे कसीचाहिँ न्याय र धार्मिकता हुनेछ; अनि न्यायले हाम्रो

विश्वासको लायक नभएको हरेक मिथ्या वस्तु उठाएर लैजानेछ ।

यशैया २८:१८-२२: आक्रमणकारीले आक्रमण गर्दा यहूदा अन्य राष्ट्रहरूसित गरेको यसको राजनीति र कूटनीति आफूलाई रक्षा गर्न असफल हुनेछ; अनि शत्रुको हरेक हमला सफल हुनेछ । तर परमेश्वरले भन्नभएको कुराको यथार्थता के हो, सो मानिसहरूले ढिलो बुझ्नेछन् । ओछ्यान छोटो छ, ओढ्ने सिरक सानो छ; यसर्थ त्यस वाचाले न आशा गरेको विश्राम, न ता खोजेको सुरक्षा प्रदान गर्न सक्नेछ । परमप्रभु परमेश्वर न्याय गर्न आफ्ना जनहरूको विरुद्धमा उठ्नुहुनेछ, जसरी उहाँ पहिले तिनीहरूका शत्रुहरूको विरुद्धमा उठ्नुभएको थियो । यस प्रकारको न्याय उहाँको निम्ति पूरा बिराना थियो । अनि तिनीहरूले गिल्ला गर्छन् भने, तिनीहरूको बन्धन भन् कसिलो, भन् कड़ा हुनेछ ।

यशैया २८:२३-२९: श्री हर्बर्ट भान्डर-लुगटले बयान गरेअनुसार

‘परमेश्वर आफ्ना छोराछेरीहरूसँग कुन प्रकारले व्यवहार गर्नुहुन्छ ? यस सम्बन्धमा भविष्यवक्ता यशैयाले यहाँ कृषि-जगतको तीनवटा कामहरूको उदाहरण दिएका छन् ।क) पहिले कुगः हलो जोलेले लगातार जमिन जोत्दैन, तर जमिन बीउ छर्न तयार भएपछि हलो जोले काम रोकिन्छ (पद २४) । ठीक त्यस्तै परमेश्वरका उदेश्यहरू हाम्रो जीवनमा पूरा हुनेबित्तिकै हाम्रा परीक्षाहरू समाप्त हुन्छन् । ख) त्यसपछि भविष्यवक्ता यशैयाले के भनेका छन् भने, किसानले सुभ्रुभ्रुको साथ आफ्नो बीउ छर्छ; उसले जीग छर्छ, तर गहुँचाहिँ लहर-लहरमा लगाइदिन्छ (पद २५-२६) । यसबाट हामीलाई के आश्वासन आउँछ भने, परमप्रभुले हाम्रो आवश्यकता-अनुसार हेशियारसाथ हाम्रो निम्ति उपयोग्य अनुशासन छत्रुहुन्छ । अनि ग) अन्तमा, यशैयाले आफ्नो अन्न भाँट्ने खेतालाको उदाहरण दिएका छन् । उसले एकदम हेशियारपूर्वक हल्का प्रकारले एउटा सानो लौगेले सुँप पिट्छ भने, उसले जिग त्योभन्दा अलिक

ठूलो लौरोले भाँट्छ। अनि गहुँको निम्ति उसले गाइको ठिक्कको चक्का प्रयोग गर्छ, र यसरी अनाज टुक्रिएर पीठो हुनदेखि जोगिन्छ (पद २७-२८)। यस प्रकारले सर्वशक्तिमान् परमेश्वरले केवल हाम्रो अवस्था अनुकूल कोमल साधनहरू प्रयोग गर्नुहुन्छ; किनकि उहाँ हामीले सहन सक्ने कष्टभन्दा ठूलो कष्ट हामीमाथि कहिल्यै आइपर्न दिनुहुन्न' (३८)

आ) यशैया २९: अरिएल अर्थात् यरूशलेमलाई धिक्कार !

यशैया २९:१-४: अरिएलचाहिँ विशेष-अधिकारप्राप्त शहर यरूशलेम हो, जहाँ राजा दाऊदको प्रधान कार्यालय थियो। यसका मानिसहरूले वर्षैपिच्छे आफ्ना धार्मिक विधि-विधानहरू पालन गर्ने गर्लान्, तर जबसम्म यो शहर आफ्नो नामअनुसार 'अरिएल' बन्दैन, तबसम्म परमेश्वरले यस शहरमाथि सङ्कष्ट-माथि सङ्कष्ट ल्याउनुहुनेछ। 'अरिएल' शब्दका दुईवटा अर्थहरू छन्: एक, 'परमेश्वरको सिंह' र दुई, 'वेदी' (इजकिएल ४३:१५-१६ पदमा हेर्नुहोस्, जहाँ अरिएल भन्ने शब्द 'वेदी' भनेर अनुवाद गरिएको छ)। एक समयमा यरूशलेम शहर परमेश्वरको निम्ति एउटा शूरवीर सिंह थियो, तर अहिले एउटा ज्वलन्त वेदी पो भएको रहेछ, र यसका मानिसहरू नै बलिहरू भएका रहेछन्।

यशैया २९:५-८: तर परमेश्वरले अचानक बीचमा आएर हस्तक्षेप गर्नुहुनेछ, र यसका शत्रुहरू धूलो र भुसजस्तै धपाइनेछन्, उडाएर लंगिनेछन्। किनकि जुन बेलामा शत्रुहरूले यरूशलेम पूर्ण रूपले निलेका ठान्नेछन्, त्यस बेलामा सपनाबाट बिउँभैँ तिनीहरू विसफल हुनेछन्।

यशैया २९:९-१२: मानिसहरूले जानी-जानी आफूलाई अन्धा तुल्याए; यसैले तिनीहरू अन्धा भए। यो तिनीहरूको निम्ति न्यायरूपी अन्धापन ठहरियो। तिनीहरू मातेका जस्तै धरमरि रहेका छन्। परमेश्वरको

वचन तिनीहरूको निम्ति अगम्य, अस्पष्ट भयो। कसैको निम्ति यो एउटा छाप लगाइएको पुस्तक थियो भने, अरू कसैको निम्ति यो अपठनीय थियो। हरेक मानिससँग कुनै न कुनै बहाना छँदैथियो।

यशैया २९:१३-१४: तिनीहरूको धर्म पूरा रूपले देखावटी थियो, अनि तिनीहरूको परमेश्वरप्रतिको भयचाहिँ विश्वासका सारहरू रट्नुमा सीमित थियो; यसकारण परमेश्वरले तिनीहरूको बीचमा एउटा अलौकिक न्यायको काम गर्नुहुनेछ र बुद्धिजीवीहरूबाट बुद्धि र विवेचना हटाइदिनुहुनेछ। अनि चौध पदमा उल्लेख गरिएको 'अद्भुत काम'को सन्दर्भचाहिँ अशशूरका राजा सनहेरिबको आक्रमण थियो। यस सिलसिलामा श्री डब्ल्यू. ई. भाइनले यसो लेखेका छन्:

'यहूदाका शासकहरूले सहयोग पाउन मिस्र देश-माथि भर पर्न खोजे। अनि शारीरिक दृष्टिकोणले हेर्नु हो भने, योचाहिँ बुद्धिमान् राजनीति थियो होला, तर परमेश्वरको दृष्टिकोणमा यो विद्रोह थियो; यसकारण परमेश्वरले तिनीहरूको यो नीति विफल पार्नुभयो र यहूदालाई असहाय परिस्थितिमा ल्याइपुर्त्याउनुभयो, यहाँसम्म कि तिनीहरू अन्तमा केवल परमेश्वरमाथि भर पर्न सके।' (३९)

अनि वर्तमान समयमा परमेश्वरले सुसमाचारद्वारा एउटा 'अद्भुत काम' पूरा गर्दै हुनुहुन्छ (१ कोरिन्थी १:१८-२५ पदको खण्डमा हेर्नुहोस्)।

यशैया २९:१५-१६: ती छली शासक-हरूलाई धिक्कार छ, जसले मिस्र देशसँग आफ्ना धूर्त युक्तिहरू रचिरहेका थिए, परमेश्वरले तिनीहरूलाई देख्नुभएको छैन जस्तै गरेर। तिनीहरूले सबै कुरा माथि-तल गरेका छन्, र माटोले कुमालेको ठाउँ ओगटेको छ; यसरी तिनीहरूले परमेश्वरको शक्ति र ज्ञान सरासर इन्कार गरेका छन्।

यशैया २९:१७-२१: तर छुटकाराको दिन आइरहेको छ, जुन दिनमा परमेश्वरले सबै कुरा

उल्टाउनुहुनेछ। त्यस दिनमा लेबनोनजस्तै घनघोर जङ्गल एउटा फलवान् खेतबारी हुनेछ र फलवान् खेतबारीचाहिँ एउटा घना, बाक्लो जङ्गल ठहरिनेछ। त्यस दिनमा बहिराहरूले सुत्रेछन्, अन्धाहरूले देखेछन्, अनि नम्र हुनेहरूले परमप्रभुमा आफ्नो आनन्द बढाउनेछन्। अबदेखि उसो न थिचोमिचो गर्ने, न गिल्ला गर्ने रहनेछ; अँ, धर्मा जनलाई फसाउन खोज्नेहरू पनि रहनेछैनन्। परमेश्वरलाई धन्यवाद होस् !

यशैया २९:२२-२४: यस अध्यायका अन्तिम पदहरूमा 'याकूब' भन्ने नाम दिइएको बाँकी रहेको भागरूपी विश्वास गर्ने यहूदीहरूलाई वर्णन गरिन्छ। शर्म र निन्दा विगत कुरा हुनेछ। याकूबका सन्तानहरूले परमेश्वरले तिनीहरूको निम्ति हस्तक्षेप गर्नुभएको कुरा महसुस गर्नेछन् र यसको निम्ति उहाँलाई श्रेय दिनेछन्। जुन मानिसहरूको धारणा गलत थियो र जसले सधैं गनगन गर्थे, ती मानिसहरू ज्ञानी र शिक्षणीय हुनेछन्।

इ) यशैया ३०-३१: मिस्र देशसँगको गठबन्धनलाई धिक्कार !

यशैया ३०:१-७: विद्रोही छोराछिरीहरूचाहिँ यहूदाका राजनेताहरू हुन्, जसले मिस्र देशसँग अशशूरको विरुद्धमा एउटा सम्भौता गरेका छन्। अनि यस्तो गठबन्धन पूरा भएको विषयमा कहीं कुनै पनि अभिलेख नभएको हुनाले यो कुरा अझ भविष्यमा हुन आउनेछ भन्ने कुरा सोच्नु उचित देखिन्छ। मिस्र देश भरोसाको योग्य छैन रहेछ भन्ने पाठ यहूदाले सिक्नेछ। नेगेव अर्थात् दक्षिणको खतरनाक भूभागहरू हुँदै यहूदाबाट मिस्र देशमा कर बोकेका लस्करहरू देखिन्छन्। तर यहूदाका राजदूतहरू सोअन र हानेससम्म पुगे ता पनि यो तिनीहरूको सम्पूर्ण परियोजना विफल हुनेछ। परमेश्वरले मिस्र देशलाई

'रहब-हेम-शेबेट' भन्ने नाम दिनुभयो, जसको अर्थ हो: 'त्यो निश्चल बस्ने जलजन्तु।'।

यशैया ३०:८-१४: मिस्र देशसँग स्थापित गरिएको यो सन्धि (र यस प्रकारको जुनै पनि गलत आडभरोसा) परमप्रभुको व्यवस्थाको सुस्पष्ट तिरस्कार हो भन्ने कुरा उहाँका भविष्यवक्ताहरूले एउटा पाटीमा लेख्नु, र त्यो लेख आउंदो पुस्ताको निम्ति साक्षी बसोस्। मिस्र देशचाहिँ सुरक्षाको निम्ति एउटा कमजोर पर्खाल हो भन्ने कुरा यहूदाले देखेछ, जात्रेछ, अनुभव गर्नेछ। वास्तवमा, त्यस अग्लो पर्खालबाट भुँडी निस्केर आउनेछ र त्यो अचानक भत्किनेछ। त्यो पूरा रूपले चकनाचूर हुनेछ, एउटा कुमालेको भाँडा फुटाइएको जस्तै, यहाँसम्म कि त्यसका खपेटाहरू कुनै सानोतिनो कामको प्रयोगमा धरि आउनेछैनन्।

यशैया ३०:१५-१७: परमेश्वरले यहूदालाई भन्नुभयो: 'मकहाँ फर्केर आएको र ममाथि आड लिएकोमा तिमीहरूको उद्धार भर पर्छ। पागलसरह मिस्र देशतिर भागनुभन्दा ममाथि शान्त भरोसा राख्नुमा तिमीहरूको शक्तिबल हुनेछ।' तर यहूदाले भन्यो: 'अहँ, हामी घोडा चढेर शत्रुमाथि आइलाग्नेछौं।' तिनीहरूको जवाफको प्रतिउत्तरमा परमेश्वर भन्नुहुन्छ: 'ठिक्कै छ, तिमीहरू घोडा चढ्ने नै छौं, तर शत्रुमाथि जाइलाग्न होइन, तर शत्रुदेखि पछि हट्न र भयभीत भएर भाग्नको निम्ति! तिमीहरू पहाडको चुचुरामाथि एउटा सिङ्गै दुब्लो-पात्लो घोचाजस्तो नहोउन्जेल एउटा सानो विरोधी सेनाले तिमीहरूलाई खेदनेछ।'।

यशैया ३०:१८-२५: र पनि परमप्रभु तिनीहरूप्रति कृपालु हुन पर्खनुहुनेछ। यसको विषयमा एकजना भाइको कुरा सुनौं, जसले यसो भनेका छन्: 'परमेश्वर तबसम्म पर्खनुहुन्छ, जबसम्म हाम्रो रोजाइअनुसार हामीमाथि आइपरेको विपत्तिले हामीलाई हाम्रो रोजाइमा कति मूर्खता थियो भन्ने पाठ सिकाउँदैन।' तर जब यहूदा परमप्रभुकाहाँ फर्कन्छ, तब उहाँ

तिनीहरूको शिक्षक र तिनीहरूको मार्गदर्शक हुनुहुनेछ; उहाँले वर्षा, प्रजनन र समृद्धि दिनुहुनेछ। उहाँ तिनीहरूको निको पार्ने चङ्गाइकर्ता, चट्टान र रक्षक हुनुहुनेछ। अनि उहाँका जनहरूले आफ्ना मूर्तिहरू अशुद्ध थोकहरू सम्भेर्भै फ्याँकिदिनेछन् र 'शुभ बिदा!' भन्ने अभिवादन चढाउनेछन्।

यशैया ३०:२६-३३: यस छबीस पदमा व्यक्त गरिएको तीव्र प्रकाश हामीले साङ्केतिक अर्थमा बुझ्नुपर्छ: यो प्रकाश महिमा र धार्मिकताको प्रकाश हो। भक्तिहीन राष्ट्रहरू विनाशको चाल्नीमा हालिएर चालिनेछन्। परमप्रभुले अश्शूरलाई टुक्राटुक्रा पार्नुहुनेछ, र दण्डको हरेक प्रहारको साथ यहूदाको हर्षको सङ्गीत सुनिनेछ। अनि नरकरूपी तोपेताका जलिरहेका आगोहरू त्यस दुष्ट राजालाई स्वागत गर्न तयार छन्।

यशैया ३१:१-३: परमेश्वर तिनीहरूको विरोधमा हुनुहुन्छ, जो सहायता पाउन मिस्र देशमा जान्छन्, र जसले विजय पाउन घोडा-हरूमाथि, रथहरूमाथि र घोडचढीहरूमाथि भरोसा गर्छन्। उहाँ यहूदारूपी कुकर्माहरूको घरानाको विरोधमा र यहूदारूपी अधर्म गर्नेहरूलाई सहायता गर्ने मिस्र देशको विरुद्धमा उठ्नुहुनेछ। सहयोगी मिस्र देशले ठेस खानेछ, र सहायता पाएको यहूदा लड्नेछ।

यशैया ३१:४-९: परमेश्वर त्यो सिंह हुनुहुन्छ, जसलाई गोठालाहरूको भीड अर्थात् अश्शूरले डर देखाएर भगाउन खोज्छन्। अथवा अर्को भाषाचित्रमा भन्न हो भने, परमेश्वर यरूशलेममाथि पखेटा फैलाउने भुष्प चराहरूजस्तै हुनुहुन्छ; उहाँ यस शहरको रक्षा गर्न र छुटकारा गर्न तयार हुनुहुन्छ। अनि जब इस्त्राएल परमप्रभुकाहाँ फर्कन्छ, तब यस जातिले आफ्ना मूर्तिहरू फ्याँकिदिनेछ। अश्शूरीहरू परमप्रभुको सुस्पष्ट हस्तक्षेप र कारबाईद्वारा नष्ट हुनेछन्। यी पदहरूको अर्थ अश्शूरका राजा सनहेरिबको विनाशमा सीमित

हुँदैन; यसकारण यस भविष्यवाणीमा भविष्यमा पूरा हुने भाग पनि छ, जुन भाग सङ्कष्टकालमा पूरा हुनेछ।

ई) यशैया ३२: धर्मी राजाको शासन

यशैया ३२:१-८: पहिला पाँच पदहरूमा ख्रीष्ट येशूको हजार वर्षको राज्य वर्णन गरिएको छ। उहाँ धार्मिकतापूर्वक राज्य गर्नुहुने राजा हुनुहुन्छ; अनि हुन सक्छ, यी उल्लेख गरिएका शासकहरू बाह्र प्रेरितहरू होलान् (मत्ती १९:२८ पदमा हेर्नुहोस्)। अनि मानिस हावाबतासबाट लुक्ने ठाउँजस्तै हुनेछ। यो मानिस प्रभु येशू हुनुहुन्छ, जसले आश्रय र सुरक्षा, ताजापन र छायाको प्रबन्ध गर्नुहुन्छ। अब मानिसहरू न्यायिक अन्धापनले ग्रस्त हुनेछैनन्, अनि तिनीहरूका कानहरू बन्द हुनेछैनन्, तर ध्यान दिएर सुन्नेछन्। आफ्ना निर्णयहरूको बारेमा हडबड गर्नेहरू विवेकशील हुनेछन्, र आफ्नो बोलीमा भकभक गर्नेहरूले आनेकाने नगरी स्पष्ट बोलीले आफ्नो कुरा व्यक्त गर्नेछन्। अनि नैतिक भिन्नताहरूको सीमा धमिलो पारिनेछैन। विवेकहीन मानिसको सम्मान हुनेछैन। ख्रीष्ट येशूको आगमनमा मानिसहरूको पर्दाफास हुनेछ। मूर्ख र धूर्त मानिस मूर्ख र धूर्त ठहरिनेछ र त्यसको दुष्ट कामअनुसार सजाय दिइनेछ। उदारचित्तको मानिस को हुनेछ, सो पनि प्रकट गरिनेछ, र मनकारी मानिसले आशिष पाउनेछ। यशैया ३२:६-८ पदहरूले यशैयाको पालोमा भइरहेको जनजीवन वर्णन गरेका छन्।

यशैया ३२:९-१५: तर परमेश्वरको राज्य अर्भै पनि आएन; तर यहूदाका स्त्रीहरू अर्भै पनि विलासी, निष्क्रिय र आत्मतुष्ट भएर जिइरहेका थिए। तर अब चाँडै न्यायको प्रहार पर्न लागेको थियो: तिनीहरूको फसल नष्ट हुनेथियो, तिनीहरूको जनसङ्ख्या घट्नेथियो र तिनीहरूको देश उजाड हुनेथियो। यहूदाका

दुःखकष्टहरू ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमनसम्म निरन्तर भइरहनेथिए, त्यसपछि माथिबाट आत्मा तिनीहरूमाथि खनिनुहुनेथियो। त्यसपछि मरुभूमि फलवन्त खेतबारीमा परिणत हुनेथियो र फलवान् खेतबारी बाक्लो वन-जङ्गल बनिनेथियो।

यशैया ३२:१६-२०: तब न्याय र धार्मिकताले जनजीवनको हरेक क्षेत्रमा राज्य गर्नेछ, र यसको परिणाम शान्ति, चैन, सुरक्षा र निर्धक्कता हुनेछ। परमेश्वरको न्यायमा शत्रुरूपी वनमाथि असिना परेर त्यसलाई भुइँ-सम्म मिलाउनेछ, अनि त्यसको राजधानीरूपी शहर फेदसम्म होच्याइनेछ। यो कति खुशीको समय हुनेछ! किनभने मानिसहरूले सुरक्षा-साथ सबै पानीहरूका छेउ-छेउमा बीउ छर्न सक्नेछन्, अनि कुनै खतराविना गोरु र गधाहरू मैदानमा चढ्न सक्नेछन्।

उ) यशैया ३३: नाश गर्ने अशशूरलाई धिक्कार!

यशैया ३३:१-६: अशशूरमा भएको विनाशकारिता र विश्वासघात त्यसमाथि फर्केर आउँछ (पद १-२)। त्यसपछि परमेश्वरका जनहरूले सङ्कष्टको समयमा छुटकारा पाऔं भनेर परमप्रभुसँग प्रार्थना गर्छन्। अनि जब परमेश्वर काम गर्न थाल्नुहुन्छ, तब एउटा खैलाबैलाको आवाजले राष्ट्रहरूलाई हात-खुट्टाले टेकेर सुइँकुच्चा ठोक्ने तुल्याउँछ। अब यहूदीहरूको पालो आयो: तिनीहरू भागदै गरेको शत्रुको लुटको मालमाथि भ्रम्टनेछन् र तिनीहरूले यसको पूरा छानबिन गर्नेछन्। किनकि ख्रीष्ट येशूले सिंहासन आरूढ गर्नुभएको छ। उहाँले सियोनलाई न्याय र धार्मिकताले भरनुभएको छ; यसबाट समय-हरूको स्थिरता आउँछ; अनि उहाँले आफ्ना जनहरूलाई आत्मिक धनले धनवान् तुल्याउनुभएको छ।

यशैया ३३:७-९: यी पदहरू त्यस समयमा फर्किजान्छन्, जुन समयमा राजा हिजकियाहले अशशूरका राजा सनहेरिबकहाँ शान्तिका दूतहरू पठाए, र तिनलाई 'तीन सय किक्कर चाँदी र तीस किक्कर सुनको जरिवाना तिर' भनिएको थियो (२ राजा १८:१३-१६)। तर यस ठूलो रकमले पनि तिनी-हरूलाई अशशूरको हातबाट छुटाउन सकेन। अशशूरका राजा सनहेरिबले यहूदामाथि हमला गरिहाले, यसो गर्दा यिनले आफ्नो पछाडि सर्वनाश र आपद्द्विपद्को छाप छोडे।

यहूदाका राजदूतहरू आफ्नो काममा असफल भएको देखेर धुरुधुर रोइरहेका थिए। अशशूरले यहूदामाथि आक्रमण गरेर आफ्नो वाचा तोडेको थियो। सुन्दरभन्दा सुन्दर ठाउँहरू उजाड पारिएका थिए र विनाशका उराठलाग्दा दृश्यस्थलहरू बनेका थिए।

यशैया ३३:१०-१२: अन्तिम क्षणमा परमप्रभु शत्रुसँग व्यवहार गर्न उठ्नुभएको छ। कटु व्यङ्ग्यमा उहाँ अशशूरलाई भुसको गर्भाधारण गर्ने र पराल जन्माउने स्त्रीको रूपमा वर्णन गर्नुहुन्छ। अर्को शब्दमा भन्नु हो भने, त्यसका युक्तिहरू सबका सब व्यर्थ भए। बितेको समयमा अशशूरले अरूमाथि यस प्रकारको क्रोध खन्यायो, तर यो दुष्ट व्यवहार त्यसमाथि फर्केर आउँछ, र त्यसको क्रोधले त्यसलाई पूरा रूपले निलेछ। जलिरहेको चुना र आगोमा फ्याँकिएका काँडाहरूको परिभाषाले त्यसको न्याय सम्पूर्ण भएको बताउँछ।

यशैया ३३:१३-१६: एउटा दिव्य वाणी 'हे टाढा-टाढामा हुनेहरूहो' भनेर भक्तिहीन अन्यजातिहरूकहाँ र 'हे नजिकमा हुनेहरूहो' भनेर सियोनमा भएका धर्मत्यागी यहूदीहरूकहाँ निस्क्यो। परमेश्वरको न्यायको आगो-बाट, उहाँको क्रोधको आगोबाट को उम्कन सक्छ? उहाँको न्यायबाट उम्कनेहरू केवल ती व्यक्तिहरू हुन्, जो धार्मिकताको साथ हिँड्छन्

र जसले आफूलाई हरेक किसिमको खराबीबाट अलग राख्छन् ।

यशैया ३३:१७: त्यसपछि पूरा सुरक्षित र पूरा तृप्त भई बाँकी रहेको भागरूपी विश्वास गर्ने यहूदीहरूले ख्रीष्ट राजालाई उहाँको सुन्दरतामा देखेछन्, र आफ्नो देश निहारनेछन्, जसका सिमानाहरू धेरै बढाइएका छन् ।

श्री ए. जे. गोर्डनले आफ्ना भजनहरूमध्ये एउटा रचनाको निम्ति निम्न प्रकारले यस पदको रूपान्तरण गरे:

म ख्रीष्ट राजालाई उहाँको सुन्दरतामा देखेछु,
त्यस टाढाको देशमा,
जब अन्तमा सबै छायाहरू हट्नेछन्
र रगतको अन्धकार दिनमा परिणत हुनेछ ।

म उहाँलाई महिमामा देखेछु –
यो मारिनुभएको थुमालाई;
ओहो, छुटकारा पाएकाहरूको भीडको साथ
म क्रूसको कथा सुनाउनेछु !

मारिनुभएको थुमालाई हल्लेलूयाह, हल्लेलूयाह !
हल्लेलूयाह, हल्लेलूयाह ! हल्लेलूयाह, आमेन !

यशैया ३३:१८-१९: आतङ्कका ती क्षणहरू केवल एउटा हानिरहित सम्भना मात्र हुनेछन्, जुन बेलामा अशशूरीहरूले यहूदा करदाताबाट करको रूपमा उठाएको सुनको मोल तोलेका थिए, र जुन बेलामा अशशूरका जासुसहरूले यरूशलेम शहरका धरहराहरू गन्ती गरेर आक्रमण गर्ने तयार गर्दैथिए, अनि जुन बेलामा यहूदीहरूले अशशूरीहरूको बिरानो भाषा आफ्नो बीचमा सुनेका थिए ।

यशैया ३३:२०-२२: अनि ख्रीष्ट येशूको हजार वर्षको राज्यको सियोन शहरमा तोकिएका चाडहरू फेरि मनाइनेछन् । अनि यरूशलेम शहर एउटा सुरक्षित र स्थायी रूपले टाँगिएको पालजस्तो हुनेछ । कुनै शहरको निम्ति एउटा नदी जे हुन्छ, परमप्रभु सियोनको निम्ति त्यही हुनुहुनेछ: सुरक्षा, ताजापन र सुन्दरता । अनि कुनै शत्रुको विशाल जलयान

वा भव्य जहाजहरू त्यहाँबाट भएर जानेछैनन्; किनभने परमप्रभु त्यहाँ उपस्थित हुनुहुन्छ ।

यशैया ३३:२३-२४: टिप्पणीकारहरू तेइस पदको विषयमा एकमत छैनन् । के यस पदको सन्दर्भ यरूशलेम हो? अथवा के यसको सन्दर्भ यसका शत्रुहरू हुन्? यसको सन्दर्भ सियोनका शत्रुहरू हुन् भने, त यस पदको अर्थ यस प्रकारको छ: यरूशलेम शहर आक्रमण गर्न आँट गर्ने जुनसुकै पानीजहाजको हालत यस पदले भनेको जस्तै हुनेछ । तर यस पदको सन्दर्भ यरूशलेम शहर हो भने, यस पदमा निम्न अर्थ लाग्छ:

‘मानिसहरूको कमजोरता र असमर्थता यसको सन्दर्भ हो भने, त यस पदमा तिनीहरू राज्यरूपी पानीजहाज चलाउन असक्षम भएको चित्रण छ; अथवा अफ बढी सम्भव के देखिन्छ भने, तिनीहरू आफ्नो वासस्थानको व्यवस्था गर्न अर्थात् आफ्नो पाल समेत टाँग्न असमर्थ थिए, यसको निम्ति लाग्ने डोरीहरू, पालका खाँबा र कपडाहरूको कुरा नगरे हुन्छ ।’ 40)

परमेश्वरको राज्यमा लङ्गडाले पनि लुटको माल लिन सक्ने रहेछ । किनकि रोगहरू समाप्त हुनेछन् र मानिसहरूको अधर्म क्षमा हुनेछ ।

ऊ) यशैया ३४: सबै राष्ट्रहरूलाई धिक्कार !

यशैया ३४:१-४: चौतीस अध्यायमा हामी परमेश्वरको क्रोधको विषयमा पढ्छौं: उहाँको क्रोध सबै राष्ट्रहरूको विरुद्धमा र विशेष गरी एदोमको विरुद्धमा दन्किएको छ । अनि हुन सक्छ, एदोमचाहिँ अरू सबै राष्ट्रहरूको प्रतिनिधि भएको सम्भव देखिन्छ । अनि जब परमप्रभुले अन्यजातिहरूको न्याय गर्नुहुन्छ, तब कुहिएका लासहरू डुङ्गुडुङ्गुती गनाउँछन्, र तिनीहरूको रगतको धाराले पहाडहरू पग्लनेछन् । आकाशको सारा तारागण समेत माड्मुड हुनेछ ।

यशैया ३४:५-७: रगतले मातिएको परमप्रभुको तरवार रोषको साथ एदोममाथि पर्नेछ, अँ, भेडाका पाठा, बोका र थुमारूपी साधारण जनतामाथि, साथै जङ्गली साँढे, जवान बहर र साँढेरूपी भारदारहरू वा अगुवा-हरूमाथि बराबर पर्नेछ ।

यशैया ३४:८: यो त परमप्रभुको बदला लिने दिन हो ।

“प्रतिशोध” भन्ने शब्दमा ठूलो महत्त्व छ । किनकि यसको खास अर्थ ‘जस्तैको त्यस्तै’ भन्ने हाम्रो प्रयोगअनुसार लाग्दैन । किनकि जब परमेश्वर बदला लिनुहुन्छ, तब उहाँले न्यायकर्ताको रूपमा जुन न्यायको फैसला गर्नुभयो, त्यही न्यायसँगत फैसला-अनुसार उहाँ कसैलाई दण्ड दिनुहुन्छ ।

स्क्रिप्चर युनियनको दैनिक पाठबाट उद्धृत

यशैया ३४:९-१७: यस खण्डमा एदोमको अन्त वर्णन गरिन्छ: त्यसको अन्त एउटा ननिभ्ने आगो हुनेछ, एउटा निर्जन उजाडता हुनेछ, जुन उजाडता अनौठा चराहरू र जङ्गली जनावरहरूले कब्जा गर्छन् । एदोम आकारविनाको र शून्य नभएसम्म ⁴¹⁾ परमेश्वर छोड्नुहुन्न । एदोम कुनै राज्य हुनेछैन, त्यसका राजा हुनेछैनन्, त्यसका ‘शासक’ भन्ने नामको योग्य शासकहरू हुनेछैनन् । यसका भगन-आवशेषहरू काँडाहरूले भरिएका हुनेछन्, र यो अनौठा पशु-प्राणीहरूको निम्ति शरणस्थान हुनेछ; (यी पशुप्राणीहरूका नामहरू कुनै हालतमा निश्चित गर्न सकिँदैनन्) । हरेक लोकोत्तर प्राणीको जोडी हुनेछ, र तिनीहरूका बच्चाहरू हुनेछन्; किनकि परमेश्वरले तिनीहरूलाई एदोमका भगनावशेषहरू पुस्तौं-पुस्तासम्म अधिकारको भागको रूपमा दिनु-भयो । यस अध्यायको १० र १७ पदमा ‘सदा’ भन्ने शब्दको अर्थ पुस्ता-पुस्तासम्म हो ।

ए) यशैया ३५: भावी राज्यको महिमा

यशैया ३५:१-७: विद्रोही राष्ट्रहरू नष्ट भइसकेपछि यहाँ, यस ठाउँमा हाम्रा प्रभु र

मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टको महिमित राज्यको परिचय दिइन्छ । त्यस सुनौलो युगका विशेषताहरूमा भूमिको उब्जाउ प्रशस्त हुनेछ, अनि प्रभु व्यक्तिगत रूपले उपस्थित हुनुहुनेछ, अँ, आफ्नो महिमा र सर्वश्रेष्ठताको साथमा उपस्थित हुनुहुनेछ । अनि पवित्र जनहरूको बीचमा ‘बलिया होओ, नडराओ’ भन्ने आत्मीय हौसलाहरू बाँड्नुहुँद गरिनेछन् । हरेक किसिमको अपाङ्गता हटाइनेछ; अनि मरुभूमि-चाहिँ प्रशस्त सिँचाइ भएको खेतमा परिणत भएकोमा ठूलो रमाहट हुनेछ ।

यशैया ३५:८-१०: बेबिलोनको निर्वासनबाट यरूशलेममा फर्कन मरुभूमि-बाट भएर जाने सयौं माइलको बाटोचाहिँ पवित्रताको राजमार्ग बनेछ, जुन राजमार्गचाहिँ केवल परमेश्वरका उद्धारप्राप्त जनहरूको निम्ति हुनेछ । संसारभरि तितरबितर र छरपुस्त भएको हालतबाट इस्त्राएली जाति आफ्नो स्वदेशमा फर्केको हर्षित घटनाले त्यस आनन्द र हर्षको घटनाको पूर्वचित्रण गर्छ, जुन बेलामा प्रभु येशू फर्केर आउनुहुनेछ र ख्रीष्ट-विश्वासीहरू पिताको घरमा उठाएर लगिने-छन् ।

प्रायः बाइबल-संस्करणहरूमा यशैयाका अनुच्छेदहरूका शुरु-शुरुमा संक्षिप्त शीर्षकहरू हालिएका हुन्छन्, जहाँ यस्तो लेखिएको पाइन्छ: ‘मण्डलीमाथि आउने आशिषहरू’ र ‘इस्त्राएलमाथि आउने श्रापहरू ।’ तर यस सम्बन्धमा हामीले याद गर्नुपर्छ: वास्तवमा, प्रायः यी सबै भविष्यवाणीहरूको प्रत्यक्ष सन्दर्भ इस्त्राएली जाति नै हो, चाहे यी भविष्य-वाणीहरूमा व्यक्त गरिएका कुराहरू आशिषहरू, चाहे श्रापहरू होऊन् । तर ख्रीष्टको मण्डली-चाहिँ केवल पछि प्रकट भएको हो, अथवा यी भविष्यवाणीहरूको प्रयोग कतै मण्डलीसित सम्बन्ध राख्ला । यस सिलसिलामा श्री एफ. सी. जेन्निङ्ग-सलाई धेरै इसाईहरूद्वारा इस्त्राएली जातिलाई अन्याय भएको लाग्छ; यसकारण

उनले यसो भनेर तिनीहरूलाई निम्न दोष लगाएका छन्:

‘पुरानो नियमका सबै प्रतिज्ञाहरू आफ्नो निम्ति दाबी गर्नेहरूमा हामीले सीधा दोष भेट्टाइहालेका छौं, किनकि तिनीहरूले असल कुुराहरू सबै आफ्नो निम्ति लिन्छन् र केवल नकारात्मक कुुराहरू विचार यहुदी-हरूको निम्ति छिडिदिन्छन्। तिनीहरूले यस व्यवहारमा ठूलो भूल गरेका छन्। हुन त तिनीहरूको यस तर्कमा केही हदसम्म सत्य त छ; किनकि परमेश्वरका जति प्रतिज्ञाहरू छन्, ती सबै प्रतिज्ञाहरू ख्रीष्ट येशूमा ‘हो’ हुन्छन् र ‘आमेन’ पनि हुन्छन् (२ कोरिन्थी १:२०)। तब तिनीहरूको गल्ती केमा छ त ? तिनीहरूको निम्न भनाइमा तिनीहरूको गल्ती छ: परमेश्वर इसाएली जातिसित कुनै कारवाही गर्नुहुन्न; यसकारण यी सान्त्वनादायक भविष्यवाणीहरू इसाएली जातिसँग कुनै सरोकार राख्दैनन्, तर सरासर इसाईहरूमाथि मात्र लागू हुन्छन् अरे। परमेश्वरलाई धन्यवाद होस् ! यी भविष्यवाणीहरूको आत्मिक अर्थ यसरी लागू गरिन्छ नै; तर अनुग्रहको नयाँ वाचाको आधारमा इसाएली जाति यी भौतिक आशिषहरूमा सहभागी हुने नै छ; अनि यही अनुग्रहद्वारा यी आशिषहरू आत्मिक अर्थमा हाम्रा भए; यो सब ठिककै हो, तर यी प्रतिज्ञाहरू आत्मिक अर्थमा मात्र पूरा कहाँ हुन्छन् र ! किनकि यी प्रतिज्ञाहरू सरासर इसाएली जातिलाई र ख्रीष्ट येशूसँगको सम्बन्धमा यसैलाई दिइएका छन्। यसकारण याद राहोस्, कि यी प्रतिज्ञाहरू परमेश्वरको मण्डली प्रकट हुनुभन्दा धेरै अघि नै इसाएली जातिलाई दिइएका हुन्’⁴²⁾

खण्ड २

यशैया ३६-३९:

ऐतिहासिक अन्तराल:

हिजकियाहको पुस्तक

छतीस अध्यायदेखि उनन्चालीस अध्यायको खण्ड कतिजनाले ‘हिजकियाहको पुस्तक’ भन्ने नाम दिएका छन्। अनि यो खण्डचाहिँ यशैयाको पुस्तकको ऐतिहासिक भाग हो। यशैया ३८:९-२० पदहरू छोडेर यो ऐतिहासिक भाग २ राजा १८:१३, १७-२०:१९ पदहरूको खण्डसँग दुरुस्त मिल्छ।

क) यशैया ३६-३७: अश्शूरबाट राजा हिजकियाहले पाएको छुटकारा

अ) यशैया ३६: अश्शूरले परमेश्वरलाई हाँकडाँक गरेको

यशैया ३६:१-३: छतीस अध्यायमा अश्शूरका राजाका रब्-शाके नाम गरेका उच्च अधिकारीको कुरा आयो। ‘रब्-शाके’ नामको अक्षरशः अर्थ ‘मद्य टक्र्याउने हाकिम’ हो। तर तिनले यहाँ, यस ठाउँमा राज्यपाल वा सेनापतिको भूमिका खेलेका हुनुपर्छ। जे होस्, यी रब्-शाकेले राजा हिजकियाहका तीन-जना प्रतिनिधिहरूलाई धोबीको जमिनको मूलबाटोमा, माथिल्लो तलाउको कुलाको छेउमा भेटे। अनि ठीक यही ठाउँमा राजा आहाज केही वर्षभन्दा अघि उभिएका थिए (यशैया ७:३), जसले अराम र एप्रैमको संयुक्त गठबन्धनबाट बाँच्न परमप्रभुमाथि

होइन, तर यसको बदलीमा बरु अशशूरमाथि भरोसा राख्दथिए ।

यशैया ३६:४-१०: अनि रब्-शाकेले तिनीहरूलाई चेताउनी दिएर के भने भने, मिस्र देशले गरेका प्रतिज्ञाहरूमाथि भरोसा गर्नु मूर्खता हो; किनभने त्यस नीच राज्यमाथि अडेस लागेर जसले भरोसा गर्छ, त्यसको चोट अवश्य लागिहाल्नेथियो । तिनीहरूले परमप्रभुमाथि भरोसा गर्ने दाबी गरे भने राजा हिजकियाहले परमप्रभुका उच्च स्थानहरू र वेदीहरू भत्काएको, हटाएको विषयमा केकसो भयो त ? यो त यिनीहरूको अज्ञानताको फल हुनुपरेको थियो, कि त जानीबुझी सरासर यिनीहरूको भूल हुनुपरेको थियो । किनकि खास गरी हिजकियाहले मूर्तिहरूका उच्च स्थानहरू पो हटाएका थिए र यरूशलेमको मन्दिरमा परमप्रभुको आराधना मजबुत पारेका थिए । रब्-शाकेले गिल्ला गरिरहे र तिनीहरूलाई चुनौती दिएर भने: 'सनहेरिबले दुई हजार घोडाहरू दान गरेमा यहूदाका राजाले पर्याप्त घोडचढीहरू उपलब्ध गराउन सक्ने-थिएनन्' अरे । यहूदाको जनसङ्ख्या यति थोरै भएको हुनाले तिनीहरूले अशशूरीहरूलाई जित्ने आशा कसरी गर्न सके त ? अँ, तिनीहरूले मिस्र देशको सहायताले पनि उनीहरूलाई जित्न सक्दैनथिए । अन्तमा तिनले विनसिति के दाबी गरे भने, परमप्रभुले अशशूरीहरूलाई 'यहूदालाई नाश गर' भन्ने आज्ञा दिनुभयो रे ।

यशैया ३६:११-२०: हिजकियाहका प्रतिनिधिहरूलाई के डर लागेको थियो भने, रब्-शाकेको अपमानजनक हाँक र डीङले अनि हिब्रू भाषामा गरेका तिनका धम्कीहरूले अवश्य यहूदाका मानिसहरूको मनोबल नराप्ने असर गर्लान् । यसकारण तिनीहरूले तिनलाई 'आरामी भाषामा बोल्नुहोस्' भन्ने आग्रह गरे । तर तिनले यसो गर्न सरासर इन्कार गरे; यति मात्र होइन, तर तिनले ठूलो सोरमा आफ्नो निन्दा भाषण अगाडि बढाए र 'हिजकियाहले

तिमीहरूलाई धोका दिन्छन् र भूटो सुरक्षामाथि आशा राख्न लाउँछन्' भन्ने आरोप लगाइहाले । तिनले यहूदाका मानिसहरूलाई भने: 'तिमीहरूले मकहाँ आत्मसमर्पण गर्छौ भने म तिमीहरूलाई प्रशस्त खानेकुरा दिन्छु र पछि योजस्तै धेरै उब्जनी दिने देशमा लानेछु ।' त्यसपछि तिनले कब्जा गरेका शहरहरूको सूचि दिए; अनि सामरिया पनि तीमध्ये एउटा थियो । यी देशहरूका देवताहरूले यिनीहरूलाई अशशूरी सेनाको हातबाट बचाउन सकेनन्, तब यरूशलेमको निम्ति उम्कने सम्भावना के पो थियो ? यसकारण यी अहङ्कारी रब्-शाकेको विचारमा परमेश्वरका जनहरूको निम्ति केवल एउटा उपाय थियो: तिनीहरूले ढीलो नगरी आत्मसमर्पण गर्नुपरेको थियो ।

यशैया ३६:२१-२२: हिजकियाहका मानिसहरूले तिनलाई जवाफै दिएनन्; किनकि तिनीहरूको निम्ति राजा हिजकियाहको आज्ञा यही थियो । तर तिनीहरू गए र तिनीहरूले राजा हिजकियाहलाई रब्-शाकेले तिनीहरूलाई भनेका वचनहरू सुनाए ।

आ) यशैया ३७: परमेश्वरले अशशूरलाई नाश गर्नुभएको

यशैया ३७:१-४: जब राजा हिजकियाहले रब्-शाकेले भनेका कुराहरू सुने, तब उनी उदास भए । पहिले उनी मन्दिरमा गए; त्यसपछि उनले 'छोराछोरीहरू जन्मन लागेका छन्, तर जन्माउने शक्ति नै छैन' भनेर यशैयाकहाँ प्रतिनिधिहरूको टोली पठाए । यस उक्त वाक्यको विषयमा श्री जे. ए. अलेक्जण्डरले हामीलाई के याद दिलाए भने,

'यो वाक्य एउटा रूपक हो, जसले ज्यादा पीडा, निकट खतरा, गम्भीर आपद्काल, प्रशस्त कमजोरी, र अरूहरूको सहायतामाथि पूरा निर्भर भएको भावना व्यक्त गर्छ ।' 43)

हिजकियाहको विश्वासभन्दा उनको डर ठूलो भएको रहेछ; किनभने उनले

परमप्रभुलाई विन्ती गर्न सकेनन्, तर उहाँलाई एउटा कमजोर सुभाउ पो दिए: रब्-शाकेले बोलेका गिल्लाका वचनहरू परमप्रभुले सुन्न-भएको होला, अनि उहाँले तिनलाई यसको निम्ति हप्काउनुहोला ।

यशैया ३७:५-७: तब परमप्रभुले यशैयाद्वारा राजा हिजकियाहलाई आश्वासन दिनुभयो: उनी अश्रूरका राजासँग डराउनुपर्ने कुनै खास कारण थिएन । किनकि परमप्रभुले सनहेरिबकहाँ एउटा आत्मा वा डरको आभास पठाइदिनुहुनेथियो; यसले गर्दा एउटा अफवाह सुनेर तिनी आफ्नो देशमा फर्कनेथिए र त्यहाँ मारिनेथिए ।

यशैया ३७:८-१३: तब रब्-शाकेले यरूशलेम छोडे, र यिनी सनहेरिबकहाँ गए; अनि यिनले थाहा पाए, कि सनहेरिबले आफ्नो लडाइँको क्रम बदली गरे र तिनी लाकीशबाट उत्तरपश्चिम, दस माइल टाढामा अवस्थित भएको लिब्नामा पो पुगेथिए । तर सेनाको अर्को विभागले निस्सन्देह यरूशलेमलाई घेरा हालिरहेको हुनुपर्छ । त्यसपछि सनहेरिबले मिस्र देशका एथियोपियाली शासक तिर्हाकाचाहिँ तिनलाई आक्रमण गर्न निस्केको हल्ला सुने, तब निराश भएका सनहेरिबले हिजकियाहकहाँ सन्देशवाहकहरू र एउटा निन्दात्मक चिट्ठी पठाए, जुन चिट्ठीमा रब्-शाकेले मुखले बोलेका भर्त्सनाजस्तै उस्तै शब्दहरू लेखिएका थिए । किनकि सनहेरिबले परमप्रभुमाथि राखिएको भरोसा मूर्खता सम्भ्र, र अश्रूरका राजाहरूले निकट इतिहासमा कुन-कुन विजय हासिल गरेका थिए, ती विजयहरू बयान गरे ।

यशैया ३७:१४-२०: हिजकियाहले यो चिट्ठी मन्दिरमा लगे र परमप्रभुको सामु फैलाए । यसमा उनको व्यावहारिक बुद्धि थियो । त्यसपछि उनले एउटा छोटो, तर हृदयस्पर्षी प्रार्थना चढाए; यसमा राजाको ठूलो विश्वास देखिन्छ । किनकि उनले परमेश्वरलाई विन्ती गरे, कि उहाँले यहूदालाई अश्रूरका

राजाबाट यस हेतुले बचाऊन्, कि उहाँ मात्र परमप्रभु हुनुहुन्छ भन्ने कुरा पृथ्वीका सबै राज्यहरूले जानून् ।

यशैया ३७:२१-२९: परमप्रभुले यशैया-द्वारा हिजकियाहलाई एउटा कविताको रूपमा जवाफ दिनुभयो । यस कवितामा सनहेरिबले हार खाएका हुनाले यरूशलेमले तिनको गिल्ला गरेको पहिलो चित्रण छ । यरूशलेमले यहाँ एउटी कन्याको रूप लिएको छ । त्यसपछि परमप्रभुले अश्रूरका राजालाई आलोचना गर्नुभयो; किनकि तिनले उहाँलाई गिल्ला गरेका थिए; अनि तिनले यहूदा र मिस्र देश जितिसकेको जत्तिकै घमण्ड गरेका थिए । परमेश्वरले सनहेरिबलाई के भन्नुभयो भने, तिनी त परमप्रभुको हातमा एउटा यन्त्र मात्र हुन्, तिनले केवल त्यही काम पूरा गरे, जुन काम उहाँले धेरै अघि योजना गर्नुभएको थियो । परमप्रभुले ती दुष्ट राजाको विषयमा सबै कुराहरू जान्नुहुन्थ्यो; अनि तिनको नाकमा एउटा अङ्कुसे लगाईकन उहाँले तिनलाई एउटा पशुभैँ अश्रूरमा पुर्खाउनुहुनेथियो ।

यशैया ३७:३०-३२: त्यसपछि हिजकियाहपट्टि फर्केर परमप्रभुले उनलाई आश्वासन दिनुभयो: अश्रूरको आक्रमणले गर्दा यो वर्ष र आउँदो वर्ष खानेकुरा ठिक्क, पुग-नपुग हुनेथियो; तर तेस्रो वर्षमा अन्न-बालीको उपज पहिले जस्तै हुनेथियो । घेरा-बन्दीको डरले यरूशलेममा शरण लिएका मानिसहरू निस्कनेथिए र फेरि एउटा सामान्य जीवन जिउनेथिए । आफ्ना जनहरूप्रति परमप्रभुको जोश यसको सुनिश्चित बैना बस्नेथियो ।

यशैया ३७:३३-३५: अनि परमप्रभुले हिजकियाहलाई निश्चयता दिलाउनुभयो, कि अश्रूरका राजाले यरूशलेममा प्रवेश गर्नेथिएनन्, अनि आक्रमण गर्न तिनी यसको नजिक धरि आउनेथिएनन् । परमेश्वरले यस शहरको रक्षा गरिदिनुहुनेथियो; अनि जुन

बाटोबाट भएर ती आक्रमणकारी राजा आएका थिए, त्यही बाटोबाट भएर उहाँले तिनलाई फर्काइदिनुहुनेथियो ।

यशैया ३७:३६: अनि ठीक यस्तै हुन आयो: परमप्रभुका दूतले राति एक लाख पचासी हजार अशशूरी सिपाहीहरूलाई मारे ।

यशैया ३७:३७-३८: तब अशशूरका राजा सनहेरिब नीनवेमा फर्के; अनि नभन्दै तिनका छोराहरू अद्रम-मेलेक र शरेसेरले मूर्तिको मन्दिरमा तिनको हत्या गरे ।

ख) यशैया ३८: हिजकियाह बिरामी भएको र चङ्गाइ पाएको

यशैया ३८:१-८: कालक्रमानुसार अठतीस अधयाय सैंतीस अध्यायको पछि आउँदै रहेछ; किनभने यसको छ पदमा हिजकियाहलाई अशशूरको हातबाट छुटकारा दिने प्रतिज्ञा गरिएको छ; तर अघिल्लो अध्यायको अन्तमा त्यो खतरा समाप्त भइसक्यो ।

जब हिजकियाह सिकिस्त बिरामी भए, तब उनले 'मेरो आयु बढाउनुहोस्' भनेर आग्रह-पूर्वक प्रार्थना गरे, र उनका पिता दाऊदका परमेश्वरले उनको उमेरमा पन्ध्र वर्ष थप्नुभयो । अनि उनी निको हुनेछन्, र सनहेरिब यरूशलेमबाट हट्नेछन्, यसको सम्बन्धमा परमेश्वरले उनलाई चिन्हको रूपमा 'आहाजको धूपघडीमा छाया दस डिग्री पछाडि सारिदिन्छु' भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो । आठ पदको अनुवाद गाह्रो छ, किनकि हिब्रमा यो पद अस्पष्ट छ; तर के सम्भव देखिन्छ भने, आहाजले खाँबारूपी समय बताउने यन्त्र बनाएका थिए; त्यो धूपघडी पाइलाहरूसहित बनेको थियो; अनि हिजकियाहले हेर्दा-हेर्दै परमेश्वरले एउटा अचम्मको काम गर्नुभयो र त्यस धूपघडीको छाया दस डिग्री फर्काइ-दिनुभयो ।

यशैया ३८:९-१५: हिजकियाहले आफ्नो स्वास्थ्यलाभको उत्सव मनाउन एउटा कविता वा भजन लेखे । अनि यो भजनचाहिँ यस ऐतिहासिक खण्डको अद्वितीय भाग हो । राजाहरूको दोस्रो पुस्तकमा यसको अनुरूप-लेख छैन । यो लेख यसरी शुरु भयो: जब उनलाई 'तिमी आफ्नो जवानीमा नै मर्नेछौ' भन्ने खबर सुनाइयो, तब उनी धेरै उदास भए । किनकि अबदेखि उसो उनले याहलाई अर्थात् परमप्रभुलाई फेरि देख्नेथिएनन्; यसर्थ उनले परमप्रभुको भलाइ अनुभव गर्नेथिएनन्, र उनी अरू बाँकी मानिसहरूको सङ्गतबाट वञ्चित हुनेथिए । उनको जीवनको अन्त केकस्तो हुनेथियो ? एउटा गोठालाको पाल खोलखाल गरिएभँ अथवा तयार भएको कपडा तानबाट काटिएभँ समाप्त हुनेथियो । उनले आफ्नो लेखमा आफ्नो उजाडिएको अवस्था, आफ्नो तीतोपना, आफ्नो आग्रह र आफ्नो सहाराहीन अवस्था व्यक्त गरे, किनकि परमेश्वरको प्रहार उनीमाथि परेको थियो ।

यशैया ३८:१६-२०: तर सोह पदमा आएर उनको लेखमा एउटा सुस्पष्ट परिवर्तन र मोड आएको देखिन्छ । किनकि हिजकियाहले यहाँ स्वीकार गरे: मानिसहरू यी कष्टहरूद्वारा पो बाँच्दा रहेछन्; अनि यी कष्टहरूले मानिसको चरित्रमाथि लाभदायक प्रभाव पार्दा रहेछन् । अब परमेश्वरले उनलाई मृत्युदेखि बचाउनुभयो । अनि योचाहिँ राजा हिजकियाहको निम्ति परमप्रभुले उनका पापहरू क्षमा गर्नुभएको सुस्पष्ट सङ्केत थियो । अनि अठार पदमा अधोलोकमा परेका मृतकहरूको विषयमा पुरानो नियमको समयमा जिएका पवित्र जनहरूको सर्वमान्य धारणा व्यक्त गरिएको छ, जुन धारणा धमिलो थियो । अब उनी बाँचिरहे; यसैले उनले परमप्रभुलाई धन्यवाद चढाउन सके र आफ्ना छोराछोरी-हरूलाई परमेश्वरको विश्वासयोग्यताको

विषयमा बताउन सके। अनि उनले आफ्नो बाँकी जीवनभरि परमप्रभुको प्रशंसा गर्ने अठोट गरे।

यशैया ३८:२१-२२: यी दुईवटा पदहरू कालक्रमअनुसार छ र सात पदको बीचमा हाले कुरा खूब मिल्छ। यी पदहरू त्यहाँ राख्नुपर्छ भन्ने विषयमा श्री विलियम केलीले आफ्नो विचार व्यक्त गरेर यसरी लेखेका छन्:

‘परमेश्वरका जनहरूको कमजोरी जस्तोसुकै किन नहोस्, उहाँले तिनीहरूमा चासो लिइराख्नुहुन्छ नै, र निको पार्नको निम्ति आफूले प्रयोग गर्नुभएको साधन के हो र यो चिन्ह किन दिइयो, सो स्पष्टसँग बताउनु-हुन्छ।’⁴⁵⁾

अनि श्री म्याथ्यू हेनरीले यस खण्डबाट निको पार्ने सम्बन्धमा दुईवटा असल पाठहरू सिकेका छन्:

‘क) परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू निको हुनको निम्ति प्रयोग गर्नुपर्ने साधनहरूको ठाउँ लिँदैनन्, तर यी साधन प्रयोग गर्ने प्रेरणा र प्रोत्साहन पो दिँदा रहेछन्। हिजकियाह निको हुने कुरामा सुनिश्चित थियो, तैपनि उनले नेभाराको एउटा पेड़ा लिएर त्यो पिलोमाथि मलहमको रूपमा लगाउनुपरेको थियो (पद २१)। यसकारण बुभुहोस्: हामी परमेश्वरलाई उहाँबाट सहायता पाऔं भन्ने हेतुले पुकार्छौं, तर हाम्रा प्रार्थनाहरूको साथमा निको हुन कुनै कोशिश गर्दैनौं भने, हामीले परमेश्वरमाथि भरोसा गरेका हुँदैनौं, तर बरु उहाँको परीक्षा पो गरेका हुन्छौं। ख) जीवन-दान र स्वास्थ्य पाउने हाम्रो चाहनामा हामीले एउटा मुख्य उद्देश्य राख्नुपर्छ: हामीले यसमा परमेश्वरको महिमा गर्ने, सुकर्म गर्ने, ज्ञान र अनुग्रहमा बढ्ने र स्वर्गको निम्ति बढी योग्य हुने लक्ष्य राख्नुपर्छ।’⁴⁶⁾

ग) यशैया ३९: हिजकियाहको पाप

यशैया ३९:१-७: उन्चालीस अध्यायमा हिजकियाहले गरेको उनको ठूलो भूल बयान गरिएको छ; किनभने उनले बेबिलोनका राजा-बाट आएको प्रतिनिधि मण्डललाई आफ्नो सारा सम्पत्ति देखाइदिए, जुन प्रतिनिधि मण्डल

प्रतीत रूपले उनलाई निको भएको खण्डमा उहाँलाई बधाई दिन आयो। हुन सक्छ, अशशूरबाट आइरहेको खतराको सम्बन्धमा बेबिलोनीहरूले यहूदालाई सहायता गर्लान् भन्ने आशा हिजकियाहले गरे होलान्। तर जब यशैयाले राजदरबारमा के भइरहेको थियो, सो कुरा सुने, तब तिनले परमेश्वरको भावी न्यायको घोषणा गरे: बेबिलोनीहरूले यहूदालाई कैद गरेर निर्वासनमा लैजानेथिए। अनि राजाका छोराहरू बेबिलोनको दरबारमा नपुंसक हुनेथिए। यो भविष्यवाणी यी भावी घटनाहरू हुन आउनुभन्दा सत्तरी वर्षअघि गरिएको थियो – एउटा समयमा, जब यहूदाको निम्ति बेबिलोनबाट होइन, तर अशशूरबाट पो ठूलो खतरा आइरहेको थियो।

यशैया ३९:८: ‘तपाईंले भन्नभएको परमेश्वरको वचन अलस हो!’ यो हिजकियाहको प्रतिक्रिया थियो। यस प्रतिक्रियाबाट उनको समर्पण देखिन्थ्यो; अनि यस दिव्य जानकारीबाट उनलाई मिलेको राहत ठूलो थियो; किनकि उनी व्यक्तिगत रूपमा यस विपत्तिमा पर्नेथिएनन्; किनकि उनी यति लामो समयसम्म बाँचेथिएनन्।

खण्ड ३

यशैया ४०-६६:

भावी निर्वासनको दृष्टिकोणबाट

हेरेर पाएको सान्त्वनाका

भविष्यवाणीहरू

यशैयाको पुस्तकका अधिल्ला उन्चालीस अध्यायहरू पुरानो नियमका पुस्तकहरूसँग